

فرارسیدن اربعین حسینی را تسلیت می‌گوییم

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۶۱ | دوشنبه ۱۴ شهریور ۱۴۰۱ | ۸ صفر ۱۴۴۴ | ۵ سپتامبر ۲۰۲۲ | ۱۶ صفحه

۲ سرمقاله
دشمنان اربعین
علی حیدری

۱۵ سپاه
دریای باخت!
علیرضا جلالیان

۴ پیوست
گستره‌ای وسیع‌تر از بانکداری بدون ربا
غلامرضا مصباحی مقدم

۲ نگاه
مهم‌ترین فرازهای سخنان رهبر معظم انقلاب
در دیدار با رئیس‌جمهور و اعضای دولت سیزدهم

دولت احیای امید

۱۴ گفت‌وگو
مدیرعامل هلدینگ نیروی قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص)
در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

همه رکوردها را شکستیم

۳ دیدگاه
دولت سیزدهم ابرپروژه آبرسانی غدیر را
۲۴ ماه زودتر افتتاح کرد

وعده صادق

سر مقاله

دشمنان اربعین

علی حیدری

سردبیر

مسیوق به سابقه است که درست در آستانه پیاده‌روی بزرگ اربعین

سید و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین(ع) به بهانه‌های گوناگون که نشنت گرفته از بحران سیاسی سال‌های اخیر در عراق است، شهرهای مختلف این کشور شاهد اعتراض، اغتشاش و درگیری شوداسال ۱۳۹۸ و اندکی پیش از آغاز این راهپیمایی عظیم، در برخی از شهرهای عراق درگیری‌های شدیدی رخ داد؛ به گونه‌ای که عده‌ای نگران شدند این همایش بزرگ جهانی تحت الشعاع قرار گیرد، اما به حول و قوه الهی و عنایت اهل بیت(ع) ایسن اتفاق نیفتاد. امسال نیز همزمان با شروع ماه صفر که زائران عراقی از شهرهای گوناگون آمده عزیمت به کربلای معلی بودند و دلباختگان امام حسین(ع) و اهل بیت(ع) از ایران و سراسر جهان مهیای این سفر نورانی می‌شدند، اتفاقاتی رخ داد که اذهان را متوجه این کشور کرد. ماجرا از آنجا آغاز شد که آیت‌الله حائری از مراجع بزرگ شیعه با انتشار بیانی‌ه‌ای به دلیل احوال نامساعد جسمی از مرجعیت استعفا کرده بود. اهمیت این بیانه به این دلیل بود که آیت‌الله حائری با توصیه آیت‌الله سیدمحمدصادق صدر (پسر عموی شهید محمدباقر صدر و پدر مقتدی‌صدر) زعم جریان صدر شده بود و امروز با کناره‌گیری از مرجعیت، همگان را به تبعیت از رهبر معظم انقلاب فراخوانده بود. بیانی‌ه آیت‌الله حائری در کنار توصیه و تأکید بر پیروی جریان صدر از حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، بر خروج نیروهای بیگانه به ویژه آمریکایی‌ها از عراق، دور کرن عناصر فاسد یعنی از ساختار حکومت و حمایت از نیروهای حشدالشعبی متمرکز شده بود.

در کنار ایسن موضوع، واقعیت تلخی وجود دارد و آن، اینکه آمریکایی‌ها و انگلیسی‌ها که همواره در صدد نفوذ در احزاب و جریان‌های سیاسی عراق بوده و به دنبال ایجاد بی‌ثباتی گسترده در این کشور هستند، می‌خواهند در رهگذر این بحران‌زایی، شرایط را برای تشکیل یک دولت مدیریت شده و تابع محض خود فراهم آورند. از ایسن‌رو تجربه تاریخی شیعه نشان‌دهنده این موضوع است که مرجعیت همواره به منزله دیده‌بان بیدار با شناخت کامل از رفتار و تحركات دشمنان، با موضع‌گیری به موقع نقشه‌های دشمن را نقش بر آب کرده است. این بار نیز آیت‌الله حائری با اقدام بهنگام از تشدید بحران و بروز جنگ داخلی جلوگیری کرد؛ چراکه محور غربی و عبری به دنبال ایجاد جنگ شیعی است. بنابراین، تبعیت مردم عراق و وحدت آنان حول مرجعیت و تبعیت از رهنمودهای ولایت بعنوان نقطه اتکا مطمئن برای مبارزه با استکبار در وضعیت کنونی راه را بر خدعه‌های دشمنان خواهد بست و عراق با ثبات‌تر و امن‌تر نا نوید خواهد داد.

به ایسن ترتیب، ایسن بار نیز توطئه دشمنان شیعه در آستانه اربعین حسینی ناکام ماند و این حرکت عظیم معنوی که ابعاد و پیام‌های سیاسی و فرهنگی دارد، پس از دو سال شیوع بیماری کرونا که محلودیت‌هایی برای زائران به ویژه از دیگر کشورها ایجاد کرده بود، با شکوهرت از سال‌های گذشته بر پا می‌شود تا پیام حق‌خواهی و حق‌جویی و اتحاد، همدلی، مقاومت و ایستادگی مسلمانان در برابر ظلم و استکبار به گوش جهانیان برسد.

ایستادن در برابر استکبار

فرازهای مهم بیانات امام خامنه‌ای

در جمع شرکت‌کنندگان در **هفتمین اجلاس مجمع جهانی اهل بیت(ع)**

♦ مجمع جهانی اهل بیت مرکز مهم و با عظمتی است. این مرکز وابسته به اهل بیت(ع) است و اهل بیت در دنیای اسلام از یک عظمت و محبوبیت بی نظیری برخوردارند. اعضای این مجمع بار سنگینی بر دوش دارند. این جمله معروف از ائمه(ع) که فرمودند: «کونوا لنا زیناً» که خطاب به همه ماهاست، همه یایستی مراقب باشیم، این نسبت به شما موکد است، اهمیت کار شما ایجاب می‌کند که این جمله «کونوا لنا زیناً» در مورد این مجمع و مجموعه این افراد و اشخاص و افراد خود این مجمع بیشتر مورد ملاحظه قرار بگیرد.

♦ پیروان اهل بیت(ع) مخفترند که مهم‌ترین حرکت در مقابله با نظام استکباری، با نظام سلطه از سوسی اینها انجام رفت. خیلی شعار داده می‌شود اما آنچه که در عمل روی زمین اتفاق افتاده یک چیز واضح و مشخصی است و آن پرچم جمهوری اسلامی است. شیعه مفتخر است به اینکه در مقابل نظام سلطه ایستاد، سینه سپر کرد و این اژدهای هفت سری را که در همه شنون زندگی کشورها و دولت‌ها و ملت‌ها به نحو ظالمانه و جبارانه شرکت می‌کرد، متوقف کرد که امروز خود آنها اعتراف می‌کنند که بسیاری از خواسته‌های‌شان به‌وسیله جمهوری اسلامی متوقف مانده و تخریب شده است. این یکی از افتخارات نظام جمهوری اسلامی است و این افتخار شیعه است و این نیست مگر بخاطر الهام‌گیری از بیانات ائمه هدی(ع) و اهل بیت پیغمبر(ع). اینها بودند که ما را به تدبّر در قرآن و الهام‌گیری از قرآن تشویق کردند، تحریص کردند، آنها بودند که معارف قرآنی را برای ما تبیین کردند، آنها بودند که با سیره عملی خودشان به ما فهماندند که چه‌جوری باید عمل کرد از خود امیرالمؤمنین(ع) تا حضرت عسکری(ع).

♦ شما در زیارت‌های متعدد چه زیارت امام حسین(ع)، چه زیارت حضرت رضای(ع) به وراثت این بزرگواران از انبیاء تصریح می‌کنید؛ السلام علیک یا وارث ابراهیم خلیل‌الله، السلام علیک یا وارث موسی کلیم‌الله. این پرچم جمهوری اسلامی همان پرچم است، پرچم ائمه است، پرچم انبیاء است و نوشته این پرچم هم همین دو کلمه است: «عدالت» و «معنویت». وقتی شما پرچم عدالت و معنویت را بلند می‌کنید، طبیعی است در دنیایی که رفتارش مبتنی بر زور، و فکرش مبتنی بر مآذیت است، یعنی درست نقطه مقابل عدالت و نقطه

♦ شما در زیارت‌های متعدد چه زیارت امام حسین(ع)، چه زیارت حضرت رضای(ع) به وراثت این بزرگواران از انبیاء تصریح می‌کنید؛ السلام علیک یا وارث ابراهیم خلیل‌الله، این پرچم جمهوری اسلامی همان پرچم است، پرچم ائمه است، پرچم انبیاء است و نوشته این پرچم هم همین دو کلمه است: «عدالت» و «معنویت». وقتی شما پرچم عدالت و معنویت را بلند می‌کنید، طبیعی است در دنیایی که رفتارش مبتنی بر زور، و فکرش مبتنی بر مآذیت است، یعنی درست نقطه مقابل عدالت و نقطه

چرا غرب آشفته نشان می‌دهد؟

♦ به نظر من مهم‌ترین توفیق این دولت زنده کردن امید و اعتماد در مردم است، مجموع عملکرد دولت چه شخص رئیس‌جمهور محترم، چه مسئولان در بخش‌های مختلف به مردم این احساس را داد که دولت وسط میدان است، مشغول کار است، دارد تلاش می‌کند و برای آنها خدمت می‌کند، خدمت‌رسانی می‌خواهد بکند. این [کار] امید مردم را اعتماد مردم را تا حدود زیادی احیا کرد.

♦ یک توفیق دیگری که شما پیدا کردید این سفرهای استانی است. این خیلی حادثه درخشان و مهمی است. اینکه سی‌ویک سفر در یازده ماه انجام بگیرد به سرتاسر کشور، نقاط محروم، دورافتاده، صحنه‌های کم‌نظیری اتفاق بیفتند و دیده بشود از همدلی صادقانه با مردم. نظارت میدانی به مسائل گوناگون مردم این خیلی چیز مهمی است.

♦ توفیق دیگری که شما در دولت داشتید سرعت عمل شماست در قبال حوادث پیش‌بینی نشده؛ مثل سیل، مثل حوادثی که اتفاق می‌افتد. این سرعت عمل خیلی چیز مهمی است. اینکه یک جایی زلزله بشود، سیل بیاید مسئولان خودشان را بلافاصله آنجا برسانند و بالای سر کار بایستند و کار را سامان بدهند، این خیلی چیز باارزشی است.

♦ توفیق دیگر دولت، جوانگرایی در مجموعه اجرایی کشور است. این موجب می‌شود که حلقه فرسوده مدیران باز بشود، یک نفس تازه‌ای به دستگاه‌های اجرایی کشور دمیده بشود. این خیلی چیز خوبی است. ایسن را حفظ کنید. البته جوان‌ها هم در مواردی اشتباه می‌کنند، اما می‌ارزد اینکه بدنه اجرایی کشور یا تقنینی کشور با روح جوان اداره بشود. این خطاها به تدریج برطرف خواهد شد و ان‌شاء‌الله مدیران قوی خوبی تربیت خواهند شد.

♦ توفیق دیگر شما این است که این دولت از فرافکنی و بهانه‌تراشی احتراز کرده، مسئولیت‌پذیر بوده. ما نشنیدیم در این مدت از مسئولان محترم دولتی که بگویند آقا نمی‌گذارند کار کنیم، اختیار نداریم. از این حرف‌ها نشنیدیم از شما. این مسئولیت‌پذیری خیلی چیز خوبی بود.

♦ از توفیقات شما بر جسته شدن شعارهای انقلاب، شعارهای اسلام مثل عدالت‌طلبی، مثل پرهیز از اشرافی‌گری، حمایت از مستضعفان،

دولت احیای امید

نگاهی به مهم‌ترین فرازهای سخنان رهبر معظم انقلاب

در **دیدار با رئیس‌جمهور و اعضای دولت سیزدهم**

استکبارستیزی است، اینها شعارهای اصلی انقلاب است. اینها در زبان‌ها برجسته‌تر شده واضح‌تر شده و این خیلی چیز خوبی است.

♦ یک توفیق دیگر این دولت این بود که جامعه را از حالت چشم‌انظاری و نگاه به بیرون خارج کرد.از اینکه دائم منتظر باشیم ببینیم دیگران درباره‌ ما چه می‌گویند، چه تصمیم می‌گیرند، چه کار می‌خواهند بکنند، از این حالت خارج شده.

♦ ظرفیت‌های داخل کشور اهمیت داده شده روی آنها تکیه شده و کار دارد می‌شود؛ اینکه بگویند که حالا باید حتماً با فلان کشور ارتباط برقرار کنیم تا مشکلات‌مان حل بشود یا فلان گره باید از فلان جا باز بشود تا مشکلات ما حل بشود این خیلی برای کشور مضر است. این شرطی کردن حوادث کشور و در انتظار دیگران نگه داشتن چیز بدی است که این الحمدلله در دولت شما به میزان زیادی کاسته شده.

♦ مجموعه مدیران اصلی اقتصاد کشور باید منسجم عمل کنند. یک مواردی خلاف این مشاهده می‌شود.حتماً سعی کنید که در زمینه مسائل گوناگون اقتصادی به نظر واحد برسید. اگر به نظر واحد هم نرسیدید، آن نظری که رُحجان پیدا می‌کند، دیگران هم همان نظر را تقویت کنند.

♦ بخش مسکن یکی از اولویت‌هاست. مسکن خیلی مسئله مهمی است.اولا خود حرکت در بخش مسکن ایجاد اشتغال می‌کند. خود ورود در قضیه مسکن برای تعداد زیادی از افرادی که کارشناس این مسائل هستند، شغل ایجاد می‌کند. ثانیاً در مسئله مسکن ما به خارج وابستگی نداریم. زمینش مال خودمان است، مصالحش مال خودمان است، خب مردم واقعاً در زحمتند. یکی از اولویت‌های قطعی در مسائل اقتصادی، بخش مسکن است.

♦ این کارهایی که دارید می‌کنید، اینها را با نیت خدائتجام بدهید. کار نمایشی نکنید، اینکه مردم بدانند، مردم ببینند، مردم ما را تعریف کنند، این کار را بی‌برکت می‌کند. کار را با اخلاص انجام بدهید. این به کارتان برکت می‌دهد. و البته این اخلاص که گفتیم با اطلاع‌رسانی منافات ندارد. مردم امیدشان، اعتمادشان با این اطلاع‌رسانی افزایش پیدا می‌کند.

نگاهی به مشخصات پاسخ سازنده از منظر کاخ سفید

ادعایی آژانس‌علیه‌کشورمان کمترین توجیهی ندارد. بر همگان مسلج است که هدف آژانس و غرب از موکول کردن بازرسی از امکان مطرح شده پس از احیای توافق هسته‌ای چیست! رافائل گروسی که این روزها سکوت معناداری را در پیش گرفته است، تلاش می‌کند با مفتوح نگاه داشتن این پرونده‌ها و با بهره‌گیری از جو روانی ناشی از احیای توافق هسته‌ای (وبالا بودن هزینه بر هم زدن دوباره توافق)، از مکان‌های یاد شده به عنوان سربلی برای بازرسی از دیگر اماکن و ادارسازی تهران به همراهی با این تقاضاهای غیر حقوقی استفاده کند. امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه با وجود وعده‌ای که درباره حل این پرونده داده است، اقدامی در این خصوص صورت نداده و تلاش می‌کند «اعلام نظر آژانس در قبال موارد ادعایی» را مترادف با «بسته شدن این پرونده‌ها» قلمداد کند.» قطعاً تهران زیر بار این بازی سیاسی مشترک غرب و آژانس نخواهد رفت. در این میان، بهتر است مقامات کاخ سفید و تروئیکای اروپایی به جای بازی با الفاظ، به این مطالبه مشروع ایران تن دهند.

نکته پایانی، به مسئله ارائه تضمین‌های اعتباری و استمرار «تضمین‌گریزی آمریکا» باز می‌گردد. مقامات وزارت خارجه و وزارت خزانه‌داری آمریکا طی ماه‌های اخیر پیام‌های متعددی را به مقامات اروپایی و حتی واسطه‌های غیر اروپایی در خصوص «پرهزینه بودن ارائه تضمین‌های اعتباری به تهران» مطرح کرده‌اند! اعضای دولت بایدن می‌گویند

بر تحقق این سه پیش‌شرط تغییر نیافتنی در مسیر احیای دوباره توافق هسته‌ای، منجر به نارضایتی شدید مقامات غربی شده است! به راستی کدام یک از این پیش‌شرط‌ها با عقلانیت و منطق در تضاد بوده یا مصداق زیاده‌خواهی فرابرجامی تهران به ششمار می‌آید؟ در فرآیند رفع عملیاتی تحریم‌ها و زمان‌بندی آنها، ایران به وضوح شرایط به وجود آمده در ابتدای سال ۲۰۱۶ میلادی را به یاد دارد! زمانی که در دوران ریاست‌جمهوری اوباما عملاً تعلیق برخی از تحریم‌ها به بهانه عدم آماده‌سازی زیرساخت‌های لازم یا سوء تفسیر عامدانه مقامات آمریکایی-اروپایی در کمیته مشترک برجام صورت نگرفت. بدیهی است که اکنون نباید چنین تجربه‌ای تکرار شود. فراتر از آن، جمهوری اسلامی ایران به طرف مقابل اعلام کرده است که وضع تحریم‌های برجامی تحت عناوین و برجسب‌های دیگر نباید صورت گیرد و در مواردی که تحریم‌های غیر برجامی (که بسیاری از آنها پس از خروج آمریکا از برجام وضع شده است)، ناقض ماده ۲۹ توافق هسته‌ای باشد، باید از اجرایی شدن آنها جلوگیری شود. ماده ۲۹ برجام می‌گوید که آمریکا و کشورهای اروپایی حق ندارند تحریم یا محدودیتی را وضع کنند که در فرآیند رفع تحریم‌های ایران اخلال ایجاد کند.

نکته دوم، به مسئله بازرسی‌های آژانس باز می‌گردد. واقعیت امر این است که موافقت با امضا و تأیید برجام بدون «مختومه کردن» پرونده‌های

حنیف غفاری

دکترای روابط‌بین‌الملل

سرانجام پس از بررسی‌های فنی و حقوقی لازم، جمهوری اسلامی ایران پاسخ برجامی آمریکا را از طریق بازیگران واسطه به واشنگتن ارسال کرد. مقامات کاخ سفید بلافاصله پس از دریافت این پاسخ، آن را غیر سازنده دانسته و متعاقباً دیپلمات‌های اروپایی نیز در گفت‌وگو با رسانه‌های غربی نسبت به این پاسخ ابراز ناامیدی کردند. سؤال اصلی اینجاست که چرا پاسخ ایران از منظر مقامات غربی «غیر سازنده» است؟ به عبارت بهتر، از منظر واشنگتن و تروئیکای اروپایی مشخصات و ویژگی‌های «پاسخ سازنده ایران» در فرآیند احیای توافق هسته‌ای چیست و این ویژگی‌ها چگونه باید در کنار یکدیگر قرار گیرد؟در این زمینه نکاتی وجود دارد که نمی‌توان به سادگی از کنار آنها گذشت.

نخست اینکه، جمهوری اسلامی ایران در پاسخ خود خطاب به طرف آمریکایی بر روی سه خط قرمز منطقی و فنی تأکید ویژه کرده است: «بهبام‌زدایی در پروسه رفع عملیاتی تحریم‌ها و زمان‌بندی آنها»، «مختومه شدن پرونده‌های ادعایی آژانس قبل از اجرایی شدن توافق هسته‌ای» و «ارائه تضمین‌های اعتباری مؤثر برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی در ایران». گویا اصرار ایران

^[1] با شکوهرت از سال‌های گذشته بر پا می‌شود تا پیام

^[2] حق‌خواهی و حق‌جویی و اتحاد، همدلی،

وعده صادق

دولت سیزدهم ابر پروژه آبرسانی غدیر را ۲۴ ماه زودتر افتتاح کرد

حسین چخماقی

خبرنگار

پس از ۱۲ سال انتظار، سرانجام در جمعه هفته گذشته (۱۱ شهریور) پروژه عظیم آبرسانی «غدیر» به منظور تأمین پایدار آب ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر از مردم استان خوزستان، با حضور رئیس‌جمهور افتتاح شد.

طرح آبرسانی غدیر که در دولت نهم، برای تأمین آب شرب پایدار ۲۶ شهرستان استان خوزستان از جمله اهواز، آبادان، خرمشهر، دشت آزادگان و هزار و ۶۰۸ روستای مرکزی، جنوبی و غرب این استان آغاز شده بود، تا سال ۱۴۰۰ کمتر از ۵۰ درصد پیشرفت داشت.

اجرای این پروژه عظیم که از آن به بزرگ‌ترین پروژه آبرسانی قرن در کشورمان یاد می‌شود، جزء وعده‌های انتخاباتی محمود احمدی‌نژاد و حسن روحانی، رؤسای‌جمهور پیشین در سال‌های قبل بود؛ اما پیشرفت فیزیکی ۴۵ درصدی در طول ۱۴ سال، تنها نتیجه اقدامات دولت برای اجرای این پروژه بود. بی‌توجهی دولتمردان و همچنین اختصاص نداشتن منابع مالی مناسب در دوره‌های گذشته، دو دلیل اصلی پیشرفت نکردن مناسب پروژه آبرسانی غدیر در ۱۴ سال گذشته بودند.

هنوز در یادها باقی است که رئیس دولت‌های یازدهم و دوازدهم، در سال ۱۳۹۴ و هنگامه اوج مذاکرات برجام، این سخنان را بر زبان جاری می‌کرد: «باید تحریم‌های ظالمانه از بین برود تا سرمایه‌های بیاید و مسئله محیط زیست، اشتغال جوانان، صنعت و حتی آب خوردن مردم حل شود و منابع آبی زیاد شود!»

با این حال شاهد بودیم که سیدابراهیم رئیسی در اولین سفر خود به استان خوزستان پس از انتخاب از سوی مردم به عنوان رئیس‌جمهور، آبرپروژه آبرسانی غدیر را که بزرگ‌ترین طرح آبرسانی خاورمیانه به شمار می‌آید، اصلی‌ترین پروژه بر زمین مانده در استان خوزستان عنوان کرد

و وعده داد که ظرف سه سال، این پروژه به نتیجه برسد.

پس از سفر شهریورماه سال گذشته رئیس‌جمهور به خوزستان، فرآیند طراحی و تکمیل آبرپروژه آبرسانی غدیر در دستور کار قرار گرفت و طی مدت زمان دو ماه طراحی این پروژه به اتمام رسید. در حالی که به گواه شرکت مشاور این طرح، فرآیند ساخت طرح آبرسانی غدیر به ۳۶ ماه زمان نیاز داشت، اما آنچه در مقام عمل با آن مواجه شدیم، اتمام این پروژه ظرف مدت ۱۰ ماه بود.

به عبارت دیگر، کار شبانه‌روزی و چند شیفته مهندسان و کارگران ایرانی به استعداد ۲ هزار نفر، منجر به تکمیل این پروژه عظیم تا تمام ظرف مدت زمان ۳۰۰ روز شده بود؛ در حالی که طبق برآوردهای صورت گرفته پیشین، اتمام این پروژه حدود هزار و ۱۰۰ روز زمان می‌برد.

پیگیری‌های مستمر رئیس‌جمهور و وزیر نیرو و همچنین تأمین مالی هزار و ۲۰۰ میلیارد تومانی، سبب شد پروژه‌ای که برای اتمام آن سه سال زمان در نظر گرفته شده بود، در مدت ۱۰ ماه به نتیجه برسد.

بر مبنای هدف‌گذاری انجام شده در پروژه آبرسانی غدیر، مردم استان خوزستان با اجرای این پروژه تا ۲۵ سال آینده از آب شرب پایدار و با کیفیت برخوردار خواهند بود؛ همچنین این طرح بزرگ برای تأمین آب با دبی ۲۰ متر مکعب بر ثانیه تعریف شده که با کار جهادی در سازمان آب و برق خوزستان، این دبی که قرار بود در ۲۵ سال آینده تأمین شود، از هم اکنون تأمین شده است.

همانطور که ذکر شد، اجرای این پروژه از آذر سال ۱۳۸۷ از منابع آب سد کرخه کلید خورد؛ ولی به منظور بهره‌مندی جمعیت بیشتری از مردم خوزستان و هم‌بظور تأمین آب با کیفیت‌تر، منابع آب سد دز به منزله جایگزین انتخاب شدند.

بر این اساس، به اذعان کارشناسان، این طرح عظیم علاوه بر حل مسئله کمیت آب مورد نیاز خوزستان، در کیفیت تأمین آب این مناطق نیز تأثیر بسزایی خواهد داشت؛ با توجه به اینکه منبع تأمین آب در طرح میان مدت غدیر، رودخانه دز است و

با عنایت به این موضوع که دریاچه سد دز در یک ساختگاه کارستی قرار گرفته و در بالادست خود هیچ منبع آلوده‌کننده‌ای ندارد، مردم خوزستان با اجرای پروژه غدیر صاحب یکی از باکیفیت‌ترین آب‌های شرب شدند.

همچنین طبق گفته کارشناسان، بسیاری از ایستگاه پمپاژهای طرح غدیر برای اولین بار در خاورمیانه ساخته شده و نمونه آن را جز در معدود کشورهای توسعه یافته، در هیچ‌کجای دیگر نمی‌توان یافت.

حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی که طی یک سال سپری‌شده از مسئولیتش در جایگاه ریاست‌جمهوری، در جمعه هفته گذشته برای پنجمین بار به استان خوزستان سفر کرده بود، طی سخنانی در مراسم افتتاح این پروژه عظیم گفت: «قبلاً هم اعلام کرده‌ام، اگر لازم باشد هر ماه به خوزستان سفر می‌کنم تا مشکلات مردم حل شود و تا تحقق آنچه در ورز شگاه بزرگ اهواز و در جمع جوانان خوزستان وعده دادیم، پای کار خواهیم بود.»

وی افزود: «اجرای جهادی چنین طرح‌هایی سبب امیدوار کردن مردم می‌شود و این امیدواری موجب مشارکت بیشتر مردم در عرصه‌های اجتماعی، افزایش سرمایه اجتماعی، نشاط اجتماعی و نقش‌آفرینی جوانان عزیز خواهد شد.»

رئیس‌جمهور تصریح کرد: «عمیقاً معتقدیم در این کشور می‌توان کارهای بزرگی انجام داد و امیدوارم اجرای طرح فاضلاب اهواز و دیگر شهرهای استان نیز هر چه سریع‌تر به نتیجه برسد. همه بخش‌های این طرح از طراحی تا اجرا و تجهیزات به کار رفته کاملاً ایرانی است و این حقیقتاً مایه افتخار است.»

رئیس‌جمهور همچنین بیان داشت: «کمتر کسی فکر می‌کرد با کمبودهای موجود خاموشی برق در بخش خانگی نداشته باشیم، اما مدیریت و همراهی و همکاری مردم و اصناف اثبات کرد می‌شود با کمبودها و درست استفاده کردن از آب و برق و منابع به نحوی حرکت کرد که در خانه‌ها خاموشی نداشته باشیم.»

«علی‌اکبر محرابیان» وزیر نیرو نیز طی سخنانی در مراسم افتتاح آبرپروژه آبرسانی غدیر گفت: «در طرح قبل ۲۵۰ تا ۲۸۰ هزار میلیارد ریال هزینه به نرخ سال گذشته و حداقل زمان اجرا، پنج سال پیش‌بینی شده بود، اما طرح جدید با مدت زمان یک ساله و با یک بیستم آن نرخ محقق شد. همچنین یکی از اهداف محقق‌شده در طرح آبرسانی غدیر این بود که امکان برداشت آب از منابع مختلف تأمین شود.» وزیر نیرو با بیان اینکه قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص) و ۵۰ پیمانکار در اجرای طرح آبرسانی غدیر مشارکت داشتند، گفت: «یکی از ویژگی‌های مهم پروژه آبرسانی غدیر آن بود که طراحی، اجرا و تأمین تمام قطعات، تجهیزات و لوازم به صورت صددرصد ایرانی و بومی بود.» وی همچنین گفت: «با بهره‌برداری از این طرح ۵۲ درصد جمعیت استان خوزستان از نعمت آب شرب با کیفیت و پایدار بهره‌مند می‌شوند.»

آیت‌الله «محسن حیدری» امام جمعه موقت اهواز نیز با اشاره به افتتاح پروژه آبرسانی غدیر گفت: «در ابتدای امر تمامی کارشناسانی که با این طرح عظیم در ارتباط بودند، عنوان می‌کردند که این پروژه در مدت زمان کمتر از سه سال به پایان نمی‌رسد، اما شاهد بودیم که با تلاش و پیگیری مستمر رئیس‌جمهور و تخصیص فوق‌العاده یک هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان، این پروژه ظرف مدت ۱۰ ماه به بهره‌برداری رسید.»

امام جمعه موقت اهواز تصریح کرد: «به سرانجام رساندن این طرح در مدت زمان ۱۰ ماه، نشان داد که حقیقتاً نیروهای جهادی همواره پای کار هستند و این موضوع در حد یک شعار از سوی دولت سیزدهم نبوده است.»

کلام پایانی آنکه دولت سیزدهم با به نتیجه رساندن آبرپروژه آبرسانی غدیر نشان داد، با مدیریت صحیح و بهینه منابع انسانی و مالی و همچنین برنامهریزی دقیق و به‌کارگیری تخصص مهندسان بومی، می‌توان بسیاری از پروژه‌های عظیم و نیمه‌کاره کشور را ظرف مدت کوتاهی به نتیجه رساند.

دیدگاه

شماره ۱۰۶۱ | دوشنبه ۱۴ شهریور ۱۴۰۱

صداق

روزنه

دولت علیه غول نقدینگی!

علی بهادری جهرمی

سخنگوی دولت

کارشناسان اقتصادی یکی از معضلات اساسی اقتصاد کشور هنگام شروع دولت سیزدهم در شهریور ۱۴۰۰ را «بمب نقدینگی» می‌دانستند؛ حجم بالای نقدینگی موجب می‌شود اقتصاد همیشه با تورم بالا همراه باشد.

اما سوال اصلی این بود که: ایده محوری دولت سیزدهم برای مهار بمب نقدینگی چیست؟ دولت جدید باید برای مهار این بمب ساعتی یک فکر اساسی می‌کرد. فکری که از سرعت وحشتناک خلق نقدینگی - که البته مثل بمب هر لحظه بزرگ‌تر هم می‌شود - جلوگیری کند و هم‌زمان دولت باید حواسش می‌بود که میانگین رشد اقتصادی در ۱۰ سال گذشته نزدیک صفر بوده، یعنی علی‌رغم این همه افزایش نقدینگی و تزریق ده‌ها میلیارد دلار ارز به بازار، به‌طور متوسط هیچ رشد اقتصادی‌ای در دهه ۹۰ ایجاد نشده بود.

بنابراین نقدینگی موجود باید به‌سستی می‌رفت که هم مخرب نباشد، هم بشود از آن در راستای رشد اقتصادی بهره گرفت. برای همین دولت ایده‌های مهم طراحی کرد: «پیشرانان پیشرفت».

کلان‌پروژه‌های پیشرانان اقتصادی که با «هدایت و نظارت دولت» راهبری می‌شوند و دولت سعی می‌کند این تهدید بزرگ را نه‌تنها کنترل، بلکه آن را تبدیل به فرصتی برای رشد اقتصادی کند.

این پروژه‌های پیشران چند ویژگی مهم دارند:

۱- مردمی و غیردولتی هستند: در این پروژه‌ها دولت مستقیم وارد نشده و سرمایه‌گذاری هم نکرده، بلکه تلاش شده منابع مالی بانک‌ها، شرکت‌های بزرگ و سرمایه‌گذاری خارجی به‌سمت اجرای این پروژه‌ها هدایت شود.

۲- این پروژه‌ها می‌توانند نقش لوکوموتیو را برای قطار اقتصاد ایران داشته باشند: برخی از این صنایع وقتی به حرکت درمی‌آیند، چرخ ده‌ها صنعت دیگر را به گردش درمی‌آورند و با تکمیل زنجیره ارزش خام‌فروشی را به‌شدت کاهش می‌دهند.

۳- اجرای این پروژه‌ها با هدایت نقدینگی عظیم موجود به‌سمت تولید، به‌اصطلاح باعث یک تیر و نشان می‌شود: از یک‌سو باعث کنترل آثار تورمی بمب نقدینگی شده و از دیگر سو رشد اقتصادی را هم به‌دنبال خواهد داشت.

این نگاه در حوزه سرمایه‌گذاری و به حرکت درآوردن چرخ اقتصاد یکی از چرخش‌های تحول‌آفرین دولت برای تحقق مطالبه حکیمانه مقام‌معظم‌رهبری است؛ چراکه معظم‌له نیز در نخستین دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات‌دولت سیزدهم در شهریور ۱۴۰۰ فرمودند: «یک نکته در مساله اقتصاد، توجه به بخش‌های پیشران اقتصادی است. بعضی بخش‌ها به‌معنای واقعی کلمه پیشرانند. حالا مثلاً فرض کنید که بخش مسکن - که کارشناس‌ها می‌گویند اگر بخش مسکن به جریان بیفتد، بخش‌های متعددی به راه می‌افتد - یا بخش صنایع مهمی مثل صنعت فولاد، صنعت خودرو، بخش‌های انرژی و پتروشیمی و امثال اینها وقتی به کار بیفتند، اینها جنبه پیشران دارند؛ باید اینها را به حرکت درآورد و در این بخش‌ها به‌خصوص هماهنگی متولیان کار خیلی مهم است.»

قطعا تمرکز دولت بر بخش‌های پیشران اقتصادی علی‌رغم سخت بودن شرایط امید را به آینده روشن می‌کند.

عکس و مکت

وعده انتقام آحر! نیروهای مسلح یمن با برگزاری رژه نظامی، موشک‌های جدیدی را رونمایی کردند تا خط و نشان تازه‌ای برای ائتلاف متجاوز سعودی-اماراتی باشد. این مراسم بزرگ‌ترین مراسم فارغ‌التحصیلی نیروهای نظامی دولت نجات ملی یمن بود که با نام رژه وعده آخرین انتقام برگزار شد.

مغز غریب‌زده! در شبکه نمایش خانگی کشورمان، نماینده اوکراین یکی از بهترین کشتی‌گیرهای ما را در حالی شکست می‌دهد که در واقعیت، اوکراین کلاً سه مدال طلای المپیک داره و هیچ‌وقت حتی در حد یک حریف برای ایران نبوده است!

وزیریت رایگان! گروهی از هکرها تلفن همراه رئیس موساد را هک و تصاویری از دندان‌های او را منتشر کردند. اوضاع دندان‌های دیوید بارنیا آنچنان خوب نیست و اگر می‌خواهد عمر دندان‌هایش بیشتر از عمر رژیم صهیونیستی باشد، روزی دو بار مسواک به او پیشنهاد می‌شود!

هیس، دخترها فریاد نمی‌زنند! در عربستان سعودی دختران یک پتیم‌خانه به دلیل شرایط بد، به اعتصاب غذا دست می‌زنند که نتیجه‌اش می‌شود خشونت و شکنجه دختران به دست ده‌ها نفر از مأموران! آیا سعودی‌نشان این تصاویر را منتشر خواهد کرد یا اینکه این اتفاقات در ایران فقط جذاب است؟

رودرو با مردم! رئیس‌جمهور که به استان خوزستان سفر کرده بود، در بخش شهبون شهرستان دزفول، در جمع مردم منطقه محروم و معیبالعبور احمد فداله حضور یافت. ساختن چنین قاب‌های زیبایی از دیدار مسئول و ولی‌نمندان در دولت سیزدهم یک عادت شده است.

در جست‌وجوی آینده! تصویری دردناک از شرایطی که کودکان سوری قد می‌کشند و بزرگ می‌شوند. جنگ برای کودکان تماماً باخت است و کودکان سوری، یعنی... و... بازیچه قدرت‌طلبی دیگران می‌شوند. به امید پایان جنگ و خونریزی در همه جای دنیا

بانکداری
اسلامینگاهی به اجرایی شدن قانون
بانکداری اسلامی به بهانه ۱۰ شهریور

کجا ایستاده‌ایم؟

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، نظام بانکداری دچار تحول شد و در ۱۷ خرداد سال ۱۳۵۸، شورای انقلاب، نظام بانکداری کشور را ملی اعلام کرد. در واقع، به دنبال پیروزی انقلاب اسلامی، لزوم استقرار نظام اقتصاد اسلامی به منزله یکی از ضرورت‌های اساسی کشور مطرح شد. مهم‌ترین اقدام عملی در این جهت می‌توانست ریشه‌کن کردن ریا از شبکه بانکی کشور باشد تا بدین وسیله بنیان یک اقتصاد توحیدی مبتنی بر قسط و عدل گذارده شود. به همین منظور، پس از انقلاب در سال ۱۳۵۸ اقداماتی در جهت اسلامی کردن نظام بانکی به عمل آمد که این اقدامات را می‌توان در کوشش‌های اولیه برای حذف بهره و برقراری کارمزد در شبکه بانکی و تأسیس بانک اسلامی و توسعه صندوق‌های قرض الحسنه خلاصه کرد. بر همین اساس، قانون عملیات بانکی بدون ربا که مشتمل بر ۲۷ ماده و ۴ تبصره است، در روز ۸ شهریور سال ۱۳۶۲ تصویب شد و در ۱۰ شهریور ۱۳۶۲ به تأیید شورای نگهبان رسید و چنین روزی، روز «بانکداری اسلامی» نامگذاری شد؛ اما پرسش این است که ایجاد شبکه بانکی بدون ربا به معنای برپایی بانکداری اسلامی است؟ به همین بهانه برای پاسخ به این پرسش که «با تصویب این قانون و اجرای آن پس از گذشت حدود ۴۰ سال تا چه حد بانکداری اسلامی محقق شده است و اینکه بانکداری اسلامی که یکی از اهداف انقلاب اسلامی ایران و مطالبات ملت ایران است تا چه حد در عمل اجرایی و نهادینه شده است؟» با متخصصان و صاحب‌نظران گفت‌وگو کردیم که در صفحات پیش‌رو می‌خوانید.

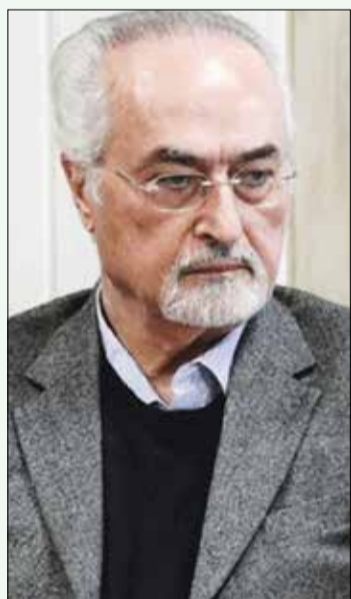
معاون اسبق وزیر اقتصاد در گفت‌وگو با صبح صادق

بانک در اقتصاد مانند قلب در بدن است

اگر چه عبارت «اقتصاد اسلامی» به مفهوم امروزی آن شاید قدمتی کمتر از ۵۰ سال داشته باشد؛ اما همواره برقراری و ایجاد اقتصادی بر پایه تعالیم اسلامی جزء اهداف هر جمعی از مسلمانان بوده است. در این وضعیت، طبیعتاً مرز و فصل مشترکی میان اقتصاد اسلامی و بانکداری اسلامی نیز وجود دارد؛ به گونه‌ای که عمده کارشناسان این حوزه تحقق اقتصاد اسلامی را نیازمند وجود بانکداری اسلامی می‌دانند. صبح صادق در گفت‌وگویی با دکتر ایرج توتونچیان، عضو هیئت علمی دانشگاه الزهراء (س) و یکی از طراحان قانون بانکداری بدون ربا در سال ۱۳۶۲ این موضوع را بررسی کرده است.

حمید رضا جوانبخت

خبرنگار

نشده؛ بلکه ایراداتی دارد که حتی در نظام سرمایه‌داری هم شاهد آن نیستیم.

فکتورهای صوری زمانی به وجود آمد که چیزی به نام بانکداری اسلامی محقق نشد؛ یعنی چون شرایط آماده نبود به این سمت رفتند؛ در حالی که آن قانون را چون اشاره کردید می‌گویم اگر از ابتدای سال ۱۳۶۳ تا الان به کار افتاده بود، مشکلاتش نیز برطرف شده بود. ضمن اینکه تصور من این است که مانند یک ساعت یا ماشین زمانی که چرخ و دنده‌ها به خوبی کار خود را می‌کنند شما جز اینکه کمی چوب و آهن لای آنها بگذارید چه ثمری دارد؟ وقتی که روند و عملکرد خوب است، چه نیازی به حقه بازی و اقدامات صوری است؟ یکی از انحرافات رخ داده این بود که این ادعا وجود داشت که بانکداری ما بانکداری اسلامی است، بعد گفتند در بانکداری اسلامی شما می‌توانید فلان کالا را به نیابت از بانک اسلامی خرید و وقتی خریدید، ما پول آن را می‌دهیم، اما آن کالا در اختیار ماست. این در حالی است که چون کالای واقعی وجود نداشت، با همکاری افراد و بانک‌ها، فاکتورهای صوری شکل گرفت. در واقع دلیل اصلی تولد فاکتورهای صوری، وجود نام بانکداری اسلامی و اجرا نشدن واقعی آن بود؛ اما در بانک‌های سرمایه‌داری ما چنین پدیده‌ای آن هم در این حجم مواجه نیستیم؛ چون در بانک سرمایه‌داری ما ادعای اسلامی بودن نداریم. این اتفاق هم نمی‌افتد، دلیلی هم برای آن وجود ندارد و این اتفاق، یعنی تولد پدیده فاکتورهای صوری به دلیل این است که نام بانکداری اسلامی وجود دارد، اما چون کارکرد آن واقعی نیست، موجب افزایش عملیات‌های صوری شده است.

فیزیک نیوتنی بود، اما وقتی خیلی با خودش کلنجار رفت و حتی برخی او را به سخره گرفتند، در نهایت از همان علم او بمب اتم ساخته شد. اگر چه او در زمان حیاتش گفت متأسف خواهد بود که دانشش مورد استفاده‌های غیر انسانی قرار بگیرد؛ یعنی تئوری‌ها و نظریاتی مطرح می‌شود که بعدها از دل آن تئوری دنیای جدیدی متولد می‌شود؛ یعنی اگر ما امروز این حرف‌ها را می‌زنیم، مقصود این نیست که این ایده‌ها و حرف‌ها صرفاً در همین دوران و سال‌ها به سر انجام برسد.

آقای دکتر ریشه واژه اقتصاد اسلامی و این فکر که می‌توان مدلی تحت عنوان اقتصاد اسلامی داشت، به چه زمانی باز می‌گردد و برای اولین بار از سوی چه کسی مطرح شد؟

می‌توان گفت دهه ۶۰ میلادی. شاید آقای نجات‌الله صدیقی اولین کسی بود که این موضوع را مطرح کرد. خود آقای صدیقی کتابی دارد که ۴۰ سال پیش به زبان فارسی ترجمه شده است. البته ممکن است در گذشته نیز زمزمه‌هایی درباره اقتصاد اسلامی وجود داشته باشد، اما به صورت جدی همان دهه ۶۰ است. البته آن زمان درباره بانکداری صحبتی نبود و عمده حرف‌ها درباره اقتصاد اسلامی بود.

خب بانکداری اسلامی زیر مجموعه اقتصاد اسلامی است، یعنی بانکداری اسلامی ابتدا باید محقق شود و بعد اقتصاد اسلامی؟

البته امروز دیگر این ترتیب وجود ندارد. وقتی می‌گوییم زیرساخت‌ها باید مهیا شود، وقتی می‌خواهیم یک اقتصاد اسلامی داشته باشیم زیرساخت آن تزریق سرمایه به داخل سیستم است، درست چیزی مانند قلب. اگر شما قلب را از بدن انسان جدا کنید، دیگر زندگی وجود نخواهد داشت. این قلب است که مرتب خون را به سایر اعضای بدن رسانده و موجب زنده بودن انسان می‌شود. بانکداری اسلامی در اقتصاد عملکردی شبیه قلب در بدن دارد و سرمایه را تزریق می‌کند.

انتقاداتی که در طول این سال‌ها به نظام بانکداری ما وجود داشته، این است که همین قوانینی که داریم اگر اجرا شود، خیلی خوب است؛ اما درد بزرگ بانکداری امروز ما همان بحث فاکتورهای صوری و عقود صوری است. می‌خواستم بدانم الان در نظام سرمایه‌داری و غرب این اتفاق وجود دارد؟ یعنی آیا فاکتورهای صوری در نظام سرمایه‌داری هم وجود دارد؟ تا آنجا که من می‌دانم چنین پدیده و معضلی در اقتصاد سرمایه‌داری نیست. یعنی ما نه تنها بانکداری مان اسلامی

مالیات، سوسپید و... داریم؛ یعنی اینها ابزارهای تحقق هدف ماست. تمام اینها باید با معیارهای اسلامی مقایسه شوند. اگر من نظام سرمایه‌داری را با این چارچوب‌ها مقایسه کنم، ثابت می‌شود که این نظام فاقد این موارد و طبیعتاً غیر انسانی است؛ چرا که در نظام سرمایه‌داری خودخواهی و خودمحوری (Selfishness) رکن است. شما نگاه کنید ما در نماز مان می‌گوییم «ربنا اتنا» چرا نمی‌گوییم «ربی اتی»؟ چرا جمع می‌بندیم؟ اصول کلی در اقتصاد وجود دارد که برای همه تا حدودی پذیرفته شده است. برای نمونه، نسبت عرضه و تقاضا، قیمت و میزان مصرف و... پس از نظر شما اقتصاد اسلامی این اصول کلی علم اقتصاد را می‌پذیرد و مشکلی با این موارد ندارد. اینها پایه‌هایی است که بنیان آن گذاشته شده است. چطور پایه‌های حکومت در دوران ارسطو و سقراط ریخته شد؟ یک جمعی هستند که با یکدیگر تضاد منافع دارند برای اینکه اینها هم مدیریت شده و هم حقوق‌شان رعایت شود، باید حکومت شکل گیرد. حکومت نیز در وهله اول نیازمند قانون است. قانون هم به یک سری معیار و چارچوب نیاز دارد. اگر کمی دقت کنیم، خواهیم دید همین عرضه و تقاضایی که شما به آن اشاره کردید، یک موضوع کلی است. الان در تحقیقاتی که انجام می‌دهم، گاهی بنا به شرایط با دانشمندان و محققان خارج از کشور که برخی از آنها مسلمان هم نیستند، ارتباطاتی دارم. می‌دانید بانکداری اسلامی در غرب چقدر در حال پیشرفت است. واقعاً دلیل گسترش و نفوذ بانکداری اسلامی در غرب چیست؟ طبیعتاً به دلیل اسلامی بودنش نیست. شاید چون عقلانی، علمی و دارای منافع برای آنهاست؟

بله، عقلانی است. ضمن اینکه رقیبی به نام سرمایه‌داری و سوسیالیسم دارد. سوسیالیسم که از بین رفته است و سرمایه‌داری هم رو به اضمحلال است.

خب نظام سرمایه‌داری در غرب به مرحله اجرا رسیده است و می‌توان آن را نقد کرد؛ اما مگر اقتصاد اسلامی در جایی اجرایی شده است که ما بخواهیم آن را با نظام سرمایه‌داری قیاس کنیم؟

من خودم را یک تئوریسین اقتصادی می‌دانم. یک تئوریسین کارش این است که موضوعات جدیدی را مطرح کند. قبل از اینکه این تئوری‌ها مطرح شود، مگر در جامعه پیاده شده است؟ قبل از اینکه چیزی به وجود بیاید در ذهن آن تئوریسین است و بعد وقتی که پرسیده شد و روی آن بحث صورت گرفت، تکامل می‌یابد. ممکن است این تکامل در زمانی روی دهد که تئوریسین آن ایده در قید حیات هم نباشد. اجازه بدهید مثال ساده‌ای بزنم. قبل از اینکه داستان اتم در دنیا شناخته شود، تفکر انیشتن

این سال‌ها، هر گاه مقاله‌ای برای مطالعه و اظهار نظر برابم ارسال شده، اگر این سه پایه را نداشته باشد، آن را پاره کرده‌ام؛ چرا که معتقدم اقتصاد اسلامی منهای این سه رکن به این معناست که نگارنده آن اثر یا مقاله هنوز دین، پایه‌ها و هدف دین را شناخته است و چون به این شناخت نرسیده، در نتیجه دچار التقاط خواهد شد.

به هر حال هر علمی، از جمله اقتصاد چارچوب‌ها و تئوری‌هایی دارد. اقتصاد اسلامی که شما از آن با عنوان «اقتصاد اسلامی» نام می‌برید، چارچوب‌ها و تئوری‌های مجزایی دارد یا این تئوری‌ها برگرفته از اصول و قواعد اقتصاد کلاسیک است که باید روح اسلامی در آن دمیده شود.

به نکته خوبی اشاره کردید. فردی به نام «اکستین» آمده و نظام سوسیالیست و سرمایه‌داری را با هم مقایسه کرده است. او گفته است برای اینکه به شما بگویم با چه دید و نگاهی می‌خواهم این دو دیدگاه فکری را بررسی کنم، معتقدم هر نظامی باید پنج رکن داشته باشد. یکی از این ارکان حق مالکیت، دیگری انگیزه‌ها و بعدی داشتن سیستم تصمیم‌گیری و... است. خوب حالا آیا ما در این اسلام چیزی با عنوان این پنج رکن داریم یا خیر؟ قطعاً داریم. پس با این فرض می‌توان گفت، ما چیزی با عنوان «اقتصاد اسلامی» به عنوان یک سیستم جدید داریم. چنانچه خود اکستین نیز با این پنج معیار سرمایه‌داری و سوسیالیسم را با هم مقایسه می‌کند؛ اما اینکه شما می‌گویید اصول و تئوری‌های اقتصاد اسلامی از کجا آمده است، اجازه بدهید به خاطرهای اشاره کنم که یک بار با مرحوم آیت‌الله سنسخری در همان اوایل انقلاب که به تازگی از عراق آمده بودند، بحث می‌کردم. ایشان نکته جالبی درباره همین موضوع بیان کردند. می‌گفتند ما از لحاظ محتوای مسائل حقوقی خیلی قوی و غنی هستیم؛ اما در طبقه‌بندی ضعیف داریم و باید از غربی‌ها بیاموزیم. لذا من معتقدم طبقه‌بندی اجزای اقتصاد اسلامی را از غرب گرفته‌ایم، اما آنچه اهمیت دارد، محتواست. امروز در کجای دنیا و در کدام مکتب فکری بحث عدالت و تعاون مطرح است؟ چنانچه در نظام سرمایه‌داری می‌بینیم، بحث توزیع ثروت و درآمد آقدر بد و ضعیف است که اصلاً رفاه اجتماعی بی‌معناست. امروز عدای درباره خط فقر و فلاکت حرف می‌زنند و می‌گویند ممکن است تا ۲۰ سال آینده دو سوم ثروت دنیا در اختیار عده قلیلی باشد که خود این نشان‌دهنده شکست نظام سرمایه‌داری است؛ یعنی ما از طریق روح اسلام و قرآن و به تبع آن تعاون و عدالت به اقتصاد اسلامی رسیده‌ایم. حالا ابزارمان چیست؟ اینکه بازار، مصرف‌کننده، تولیدکننده، دولت،

ما می‌گوییم اقتصاد اسلامی، اقتصاد یک علم است و اسلام یک دین. سؤال اول من این است که به نظر تان اقتصاد اسلامی یا به عبارتی اقتصاددان اسلامی مسلمانی است که اقتصاد می‌داند یا اقتصاددانی است که مسلمان است؛ یعنی کدام یک در طول دیگری قرار دارد؟ می‌خواهم بحث‌مان را با این موضوع و این سؤال آغاز کنم. اقتصاددان اسلامی کیست؟

آنچه من تا امروز بر اساس تجربه شخصی خودم به آن رسیده‌ام، این است که اگر یک مسلمان وارد فضای اسلامی شود یا خودش را در آن فضا با قرآن، نهج البلاغه و آیات و احادیث مانوس و عجین کند، به مراتب بهتر می‌تواند اقتصادی را با عنوان اقتصاد اسلامی طراحی کند تا اینکه فرد مزبور اقتصاددان صرف باشد و تنها پایه‌هایی از دین را بداند و بر اساس آن بخواهد سیستمی را بنا کند. حتی بالعکس اگر یک اقتصاددان خارجی که مسلمان نیست، بخواهد روی اقتصاد اسلامی مطالعه و تحقیق کند، به عقیده من آنچه را که از دست می‌دهد و خیلی مهم است، این است که روح اسلام را نفهمیده است. روح اسلام محبت، صمیمیت و دوستی است که من از آن با عنوان «تعاون» به معنای اعم کلمه در تمام موارد نام می‌برم. ضمن اینکه روح دین می‌گوید هدف غایی «عدالت» است؛ یعنی روح اسلام از یک سو تعاون و از سوی دیگر غایت هدف و آرزوی اسلام تحقق یک جامعه عدالت‌مند است. آنچه این شالکه را تکمیل می‌کند و مثالی سه ضلعی را تشکیل می‌دهد، ایجاد رفاه اجتماعی (Social Welfare) است. به نظر من اضلاع مثلث تشکیل‌دهنده اقتصاد اسلامی سه ضلع «عدالت»، «تعاون» و «رفاه اجتماعی» است. بخشی از پاسخ پرسش شما این نکته است. ضمن اینکه اعراب عبارتی با عنوان «تعرف الاشیاء باضدادها» دارند؛ به این معنا که شما هر چه را می‌خواهید بشناسید آن را با ضدش بشناسید. خود من تا زمانی که یقین پیدا نکردم اقتصاد سرمایه‌داری را خوب نفهمیده‌ام، به دنبال اقتصاد اسلامی رفتم. برای همین قبل از نگارش کتاب پول و بانکداری و مقایسه آن با نظام سرمایه‌داری، کتاب اقتصاد پول و بانکداری را که هیچ ربطی به اقتصاد اسلامی نداشته و ندارد و در واقع درباره اقتصاد غیر مسلمانان است، نوشتم. بعد از نوشتن آن کتاب و اینکه به این یقین رسیدم که اقتصاد سرمایه‌داری را به خوبی شناختم، کتاب پول و بانکداری و مقایسه آن با نظام سرمایه‌داری را نوشتم. بر این اساس «تعرف الاشیاء» در اقتصاد اسلامی شناخت کامل از اقتصاد سرمایه‌داری است. ضمن اینکه باید روح اسلام، یعنی سه ضلع تعاون، عدالت و رفاه اجتماعی را بشناسیم. در طول

در گفت و گو با غلامرضا مصباحی مقدم مطرح شد

بانکداری اسلامی گستره‌های وسیع‌تر از بانکداری بدون ربا است

گروه اقتصاد

صبح صادق

استاد اقتصاد اسلامی و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: بانکداری اسلامی عدالت‌محور است و در توزیع منابع، شایستگی‌ها و ظرفیت‌ها و توانایی‌های متقاضیان تسهیلاتی که به آنها می‌دهد، براساس مبنای عمل آنها و اینکه تسهیلات در چه راهی هزینه می‌شود، قرار می‌گیرد، بنابراین در بانکداری اسلامی به هیچ وجه جایی برای رابطه‌بازی، اعمال نفوذ و مسائل غلطی مثل رانت‌خواری وجود ندارد.

حجت‌الاسلام والمسلمین غلامرضا مصباحی مقدم استاد اقتصاد و اقتصاد اسلامی در گفت‌وگو با صبح صادق در خصوص تفاوت‌های بین مصوبه بانکداری اسلامی دهه ۶۰ با آنچه امروز در مجلس شورای اسلامی به عنوان طرح بانکداری جمهوری اسلامی دنبال می‌شود، گفت: «قطع به یقین از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تا کنون، موضوع اسلامی کردن بانک‌ها مورد نظر دلسوزان و بزرگان نظام اسلامی بوده است؛ اما آنچه که در سال ۱۳۶۲ تصویب شد، به صورت کامل نمی‌توان بانکداری اسلامی نامید، چرا که گستره و دامنه فعالیت و عملیات‌های بانکداری اسلامی بسیار بزرگ است، بنابراین مصوبه سال ۶۲، بانکداری بدون ربا بودف نه تحقق بانکداری اسلامی.»

وی در این باره افزود: «هنگامی که مسئولین و سیاست‌گذاران بر روی تحقق بانکداری اسلامی در ایران تمرکز می‌کنند، صرفا به این موضوع نمی‌اندیشند که مسئله حذف ربا در نظام بانکی کشور مبنای عمل قرار بگیرد، چرا که بانکداری اسلامی

عدالت‌محور است و در توزیع منابع، شایستگی‌ها، ظرفیت‌ها و توانایی‌های متقاضیان، تسهیلاتی که به آنها می‌دهد براساس مبنای عمل آنها و اینکه تسهیلات در چه راهی هزینه می‌شود، قرار گیرد، بنابراین در بانکداری اسلامی به هیچ وجه جایی برای رابطه‌بازی، اعمال نفوذ و مسائل غلطی مثل رانت‌خواری وجود ندارد.»

استاد اقتصاد اسلامی در خصوص کارکردهای اجتماعی بانکداری اسلامی گفت: «بانکداری اسلامی علی‌رغم اینکه به نظر موضوعی اقتصادی می‌آید، اما در عمل مبنای اجتماعی و حتی فرهنگی دارد. به این معنا که یکی از شاخص‌های بانکداری اسلامی، تمرکز بر یک هدف اجتماعی است. به عنوان مثال برخی از اهداف مورد نظر می‌تواند در موضوعات مهمی مثل رفع فقر، کمک به خانواده‌های کم درآمد جامعه، کمک هزینه ازدواج، تأمین مسکن جوانان و اقشار ضعیف جامعه باشد. بنابراین در این مدل، بانکداری بر این پایه و اساس گذاشته شده که در کنار تحقق سایر مأموریت‌ها، حداقل درصدی از منابع بانکی به این گونه اهداف اختصاص داده شود.»

حجت‌الاسلام والمسلمین غلامرضا مصباحی مقدم در ادامه بحث توضیح داد: «بانکداری اسلامی، بانکداری اخلاقی است؛ به این معنا که در این مدل از بانکداری اصولا سپرده‌هایی که ماحصل فعالیت‌های نامشروع و غیر اخلاقی مثل: تولید و فروش شراب و قماربازی است و هر فعالیتی که از نظر شرع اسلام از چارچوب اخلاقی خارج است، پذیرفته نمی‌شود و تسهیلاتی برای مشاغل غیر اخلاقی در نظر

گرفته نشده، لذا از این محل تأمین مالی نمی‌شوند.»

وی در ادامه تصریح کرد: «بعد دیگر بانکداری اسلامی مسئله کسب سود است. در این مدل از مدیریت بانکی، سود کسب شده باید حاصل تجارت باشد تا این مهم محقق شود، که در بانکداری اسلامی نه شبیه ربا وجود دارد، نه خود ربا. در این مدل از بانکداری به سپرده‌ها سودی پرداخت نمی‌شود، بلکه سودی که سپرده‌گذار می‌گیرد ناشی از مشارکت پول وی در بخش‌های مولد و فعالیت‌های تولیدی و تجارت است. با این تعاریف می‌توانیم دریابیم بانکداری اسلامی، بانکداری است که اهداف اقتصادی اسلام را تعقیب و محقق می‌کند، چرا که اهداف دین مبین اسلام بسیار فراتر از منفعت‌طلبی افراد است و ناظر بر منفعت عموم جامعه اسلامی است.»

حسین درودیان در گفت‌وگو با صبح صادق

فقدان اراده مهم‌ترین عامل عدم تحقق بانکداری اسلامی است

گروه اقتصاد

صبح صادق

کارشناس و تحلیل‌گر مسائل اقتصادی گفت: بانکداری اسلامی در راستای تأمین و برقراری عدالت و آبادانی که از جمله ارزش‌های بسیار مهم اسلامی به شمار می‌رود، فعالیت می‌کند. اگر بانکداری در این جهت حرکت نکند، بانکداری اسلامی نیست.

حسین درودیان کارشناس و تحلیل‌گر اقتصادی و استاد دانشگاه تهران در گفت‌وگو با صبح صادق در تعریف بانکداری اسلامی به مناسبت هفته بانکداری اسلامی، گفت: «در این موضوع شکی وجود ندارد که بانکداری اسلامی معنی عام‌تری از بانکداری بدون ربا دارد و این بحث به نسبت بحث قبلی وسیع‌تر و ابعادی به مراتب بزرگ‌تر دارد، که اتفاقا روی این موارد باید کارشناسی‌های بسیار دقیقی صورت بگیرد تا برای اجرا به نظام بانکی کشور عرضه شود.»

وی در تعریف تفاوت‌های بانکداری بدون ربا با بانکداری اسلامی، گفت: «بانکداری بدون ربا به این معناست که رونق کاری در نظام بانکی به گونه‌ای اجرا می‌شود که مناسبات بین بانک و تسهیلات‌گیرنده، متضمن ربا براساس تعریف فقهی و شرعی نباشد. این موضوع هدف اصلی در بانکداری بدون رباست، که در سال ۶۲ تصویب شد به طوری که می‌توان گفت بعد از تصویب قانون عملیات بانکی بدون ربا از سال ۶۲ چنین کاری در نظام بانکی کشور تا حدی در حال انجام است، اما نه آنچه به طور واقع مدنظر بوده،

مشخصی دارند و بانک مرکزی که نرخ مشخصی در ارتباط با شبکه بانکی دارد، نرخ سود تسهیل‌گیرنده، مشخص می‌شود.»

استاد اقتصاد در این باره افزود: «به صورت طبیعی این نرخ به سمت پایین و به سمت رابطه بانک با سپرده و سپرده‌گذار و تسهیلات‌گیرنده تسری می‌یابد، پس بانک همیشه با نرخ‌های مواجه است و نرخ‌ها به عنوان هزینه فرصت دارد. این که گفته شود نرخ‌ها که بانک با مشتریان خود محاسبه می‌کند باید بعدا بعد از قرارداد و پروژه موضوعیت پیدا کند، معنی نمی‌دهد؛ چرا که الان بانک با نرخ‌های روبه‌روست، پس می‌توان گفت نظام بانکی که خواستار طراحی آن بودیم با واقعیت‌های پول و بانک امروز هم‌خوانی نداشته به همین خاطر عملا بانک‌ها به این سمت رفتند

وی در خصوص چالش‌هایی که تا به امروز مانع تحقق بانکداری اسلامی و حتی بانکداری بدون ربا به شکل دلخواه شده، گفت: «مسئله‌ای که منجر به عدم تحقق بانکداری اسلامی شده این است که ما بیشتر متوجه جنبه‌های فقهی بانکداری بدون ربا هستیم، بنابراین می‌توان گفت از این محل عملا دچار ناکامی‌هایی شده‌ایم. به این معنا که بانک در راستای فعالیت‌های معمول خود، نرخ سود ثابتی را مفروض دارد، به طوری که این نرخ سود ثابت اصلا از مناسبات بانک با مشتریانش که سپرده‌گذار و تسهیلات‌گیرنده باشند، به دست نمی‌آید؛ بلکه از مناسبات بانک‌ها با هم و بانک‌ها با بانک مرکزی به دست می‌آید و از ارتباط بانک‌ها با هم در بازار بین بانکی که نرخ

وی در خصوص چرایی ناکارآمدی تحقق عملیات بانکی بدون ربا و چالش‌های امروز نظام بانکداری کشور گفت: «آنچه را که در طی نزدیک به چهار سال گذشته رخ داده و مانع تحقق اهداف همه جانبه بانکداری بدون ربا شده، می‌توان به مسائل و عوامل مختلفی مثل عدم شناخت قواعد و اقتضانات بانکداری بدون ربا و واقعیت بانکداری بدون ربا دانست، به طوری که می‌توان گفت نظام بانکی ما از این واقعیت‌ها به شدت فاصله گرفته است.»

حجت‌الاسلام والمسلمین مصباحی مقدم در این باره توضیح داد: «نظام بانکی کشور در پاره‌ای از موارد تأمین مالی، درست عمل کرده و در پاره‌ای از موارد خیر. به عنوان مثال، نظام بانکی در تأمین مالی خرید مسکن با تحویل چک و دنبال کردن گیرنده وام، به عنوان خریدار مسکن، نسبت به این خرید مطمئن می‌شود و وام داده شده به صورت اقساط به بانک بازگردانده می‌شود، در حالی که بعضی از تأمین مالی‌های بانک، بدون انضباط و رعایت قوانین بانکداری بدون ربا انجام می‌شود. مثل فاکتورهای صوری تأمین مالی که عموما مطابق با قواعد و هدف‌گذاری بانکی نیست.»

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و استاد اقتصاد افزود: «نکته دیگر این است که متأسفانه سود در بانکداری کنونی، ناشی از تولید تجارت می‌تواند باشد یا نباشد. اما قطع به یقین بخشی از تأمین مالی متأسفانه توسط گیرندگان تسهیلات بانکی، در دلالتی و سفته‌بازی‌ها و فعالیت‌های غیر مولد هزینه می‌شود؛ بدون اینکه نظام بانکی بر این موضوع نظارت کند. بنابراین تسهیلات بانکی در جای درست مصرف نمی‌شود و بر مصرف وجوه هم نظارتی صورت نمی‌گیرد که مصرف وجوه مطابق مقررات محقق شود.»

وی در پاسخ به این سوال که آیا می‌توان بخش مهمی از بانکداری اسلامی را معطوف به بانکداری قرض‌الحسنه دانست، گفت: «بانکداری قرض‌الحسنه، نوعی از بانکداری اسلامی به شمار می‌رود، اما محدود به این موضوع نیست، به این دلیل که بانکداری تأمین مالی مرابحه نیز اسلامی است. تأمین مالی مشارکتی نیز نوعی بانکداری اسلامی به شمار می‌رود. موضوع مهم این است که در اجرای مقررات و قوانین فقهی مربوطه بانک و مشتری اگر اشکالات رفع نشود و بر مبنای شرع و آموزه‌های اسلامی عمل شود، خود به خود بسیاری از مشکلات حل می‌شود و ما بانکداری اسلامی خواهیم داشت.»

خاطر نشان کرد: «در حالی که بانک‌ها قویا باید به دنبال نظارت بر مصرف تسهیلاتی که می‌دهند باشند. این موضوع از اشکالات جدی نظام بانکی است؛ نهایتا آنچه که محقق می‌شود، سود پول است، نه سود تولید و سود تجارت. پس این عملکرد شبکه بانکی کشور نیازمند بازنگری قانون عملیات بانکی بدون ربا و نیازمند به بازنگری قانون بانک مرکزی است.»

استاد اقتصاد در خصوص یکی از معضلات اقتصاد و نظام بانکی ایران گفت: «یکی از مشکلات فعلی اقتصاد ما مسئله خلق پول در نظام بانکی است. در طی پنجاه سال گذشته پولی که در کشور در جریان بوده تا کنون صد هزار برابر رشد کرده، بدون اینکه تولید ناخالص ملی کشور در این حد و اندازه رشد کرده باشد، که نه تنها رشد نکرده، بلکه دو برابر هم نشده است. این موضوع نشان‌دهنده ایرادی اساسی است. خلق پولی که معادلش تولیدی صورت گرفته باشد نداشته‌ایم، بی‌شک این موارد باید اصلاح شود. خوشبختانه نمایندگان مجلس درصدد اصلاح این قانون هستند و شورای فقهی بانک مرکزی نیز مسیر اصلاح نظام بانکی را دنبال می‌کند.»

وی در پاسخ به این سوال که آیا می‌توان بخش مهمی از بانکداری اسلامی را معطوف به بانکداری قرض‌الحسنه دانست، گفت: «بانکداری قرض‌الحسنه، نوعی از بانکداری اسلامی به شمار می‌رود، اما محدود به این موضوع نیست، به این دلیل که بانکداری تأمین مالی مرابحه نیز اسلامی است. تأمین مالی مشارکتی نیز نوعی بانکداری اسلامی به شمار می‌رود. موضوع مهم این است که در اجرای مقررات و قوانین فقهی مربوطه بانک و مشتری اگر اشکالات رفع نشود و بر مبنای شرع و آموزه‌های اسلامی عمل شود، خود به خود بسیاری از مشکلات حل می‌شود و ما بانکداری اسلامی خواهیم داشت.»

حسین درودیان استاد اقتصاد دانشگاه تهران در پایان گفت‌وگو خاطر نشان کرد: «آنچه در این موضوع قابل تأمل است و باید انجام شود برداشتن گام‌های کوچک برای رسیدن به موفقیت‌های پی‌درپی در راستای اصلاح نظام بانکی و اسلامی کردن نظام بانکی کشور است. اگر این‌گونه عمل کنیم قطعا معطوف به اهداف مورد نظر اقتصاد اسلامی و بانکداری اسلامی می‌توانیم موفقیت‌های بزرگ را رقم بزیم و تمام آنچه را در بانکداری اسلامی دنبال می‌کنیم، در میان مدت و بلند مدت به منصفه ظهور برسانیم.»

پیشخوان

می‌سی‌سی‌پی بدون آب!

در پی سیل هفته گذشته در ایالت می‌سی‌سی‌پی و ورود سیلاب به تأسیسات تصفیه آب منطقه، «تیت رویز»، فرماندار این ایالت وضعیت اضطراری اعلام کرد و گفت: «بحران آب در شهر جکسون تأمین نیازهای اساسی ساکنان این شهر را تهدید می‌کند و مشخص نیست تعمیر تأسیسات تصفیه آب منطقه چه زمانی به اتمام می‌رسد.» اعلام وضعیت اضطراری از طرف فرماندار می‌سی‌سی‌پی در حالی صورت می‌گیرد که پیشتر «چوکو آنتار لومویا» شهردار جکسون، که آسیب ناشی از ورود سیلاب به تأسیسات تصفیه آب، تأمین آب آشامیدنی برای ساکنان این شهر را مختل کرده است، در این شهر وضعیت اضطراری آب اعلام کرده بود. جکسون، بزرگترین شهر ایالت می‌سی‌سی‌پی با ۸۰ درصد جمعیت سیاه‌پوست است و آب آشامیدنی حدود ۱۸۰ هزار نفر ساکنان این شهر و حومه آن توسط تصفیه خانه او.بی.کرتیس که سال‌ها است با مشکلات تعمیر و نگهداری روبه‌رو است، تأمین می‌شود. در این راستا، پیش از سیل اخیر نیز از اواخر ژوئیه (تیرماه) فرمانداری به مردم جکسون توصیه کرده بود به دلیل مشکلات کیفیت آب، آب لوله‌کشی را پیش از مصرف جرم‌بجوشانند. به گزارش وال استریت ژورنال، مقام‌های محلی و ایالتی در حال توزیع بطری‌های آب آشامیدنی و آب غیر آشامیدنی برای مصارف ثانویه میان ساکنان منطقه هستند. اگرچه این روند توزیع آب کافی نبوده و فرمانداری از گارد ملی آمریکا درخواست کمک کرده است. این گزارش می‌افزاید: «مردم برای یک بسته بطری آب آشامیدنی دست کم ۲ ساعت در صف منتظر می‌مانند.»

پایان گورباچف

آخرین رهبر به جا مانده از دوره جنگ سرد، سه‌شنبه هشتم شهریور در ۹۱ سالگی درگذشت. این مسئله باعث شد گورباچف دوباره به تیر یک رسانه‌های جهان و به خصوص رسانه‌های غربی بازگردد. رسانه‌های غربی از او با عنوان «آخرین رهبر شوروی که باعث پایان یافتن جنگ سرد شد» نام بردند؛ اما برخی دیگر او را رهبری دانستند که باعث فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و تکه تکه شدن این کشور شد. به گزارش نیویورک تایمز، او که از ۱۹۸۸ تا ۱۹۹۱ علاوه بر دبیرکلی حزب، ریاست دولت اتحاد جماهیر شوروی را هم در دست گرفته بود، به منظور انجام اصلاحات اقتصادی دست به اقداماتی زد که نتیجه آن به فروپاشی بلوک شرق در کشاکش جنگ سرد و فضای دوقطبی بین‌المللی منجر شد. گورباچف تصمیم داشت با برنامه‌های اقتصادی خود راه‌حلی برای رفع چالش‌های کلان اقتصادی اتحاد جماهیر شوروی بیابد؛ برنامه‌هایی که به پیشبرد همزمان اصلاحات سیاسی و ساختاری منوط شد و مجموع این تحولات، پایان حیات شوروی را رقم زد.

نبرد اقتصادی

چرا چین در مقابل حضور ناوهای آمریکایی در دریای چین جنوبی، آرام است؟

وضعیتی که در آن مانورهای نظامی دنباله‌دار بر فراز جزیره تایوان ادامه می‌یابد و چینی‌ها به شدت دولت تایوان را تحت فشار می‌گذارند که خود به نتیجه‌ای سیاسی رسیده و خواستار بازگشت به سرزمین مادری شوند. دولت شی جینپینگ به سرزمین مادری سفر پلوسی به منطقه، شدیداً از سوی جامعه بین‌الملل به دلیل پروازهای گاه و بیگاه هواپیماهای نظامی کشورش بر سر منطقه تایوان، تحت فشار قرار داشت؛ اما مانورهای نظامی این چین و یا تحرکات نظامی مانند افزودن بر نیروها در مناطق نزدیک به تایوان، دیگر به یک وضعیت نرمال جدید تبدیل شده است. نگاهی به این «نرمال‌های جدید» نشان می‌دهد چین در مسئله سفر پلوسی به تایوان چندان هم بازنده نبود و از خود ضعف نشان نداد؛ بلکه تلاش کرد از این مسئله راهی برای ایجاد یک وضعیت جدید ناشی از اقتدار برای خود در منطقه پیدا کند. رویکرد دیگر چین بعد از این سفر، تلاش برای ترسیم فضای سیاسی آینده تایوان و مردم این منطقه بود. بعد از این سفر بود که دولت شی جینپینگ اعلام کرد سیستم سیاسی دو دولتی رادر دستور کار خود برای تایوان قرار می‌دهد و از مردم این منطقه نیز می‌خواهد به این سیستم که در هنگ کنگ نیز پیاده شده و در حال اجرا است، فکر کنند. از سوی دیگر دولت چین به خوبی توانست بین تهدیدات و توهم تهدید، فاصله‌گذاری کند. در شرایطی که آمریکایی‌ها قصد داشتند شرایط را به گونه‌ای پیش ببرند که استقلال کامل به خواسته

نمانه اکوان

دبیر گروه بین‌الملل

نخواهد کرد و بدین ترتیب نیازی به پاسخگویی به ایالات متحده در این خصوص نیز وجود ندارد. دلیل چین برای آرام کردن فضا، از یک سو به خاطر پیوستگی اقتصاد این کشور با اقتصاد جهانی است که باعث می‌شود به عنوان یک ابرقدرت اقتصادی، ملاحظات بیشتری برای آغاز یک پرسه همراه با تنش و تحریم‌های مختلف در برابر غرب داشته باشد؛ اما نکته مهم‌تر، تلاش چین برای آرام کردن فضا جهت ادامه رشد اقتصادی‌اش است و در عین حال تلاش برای بازگرداندن تایوان به سرزمین مادری، بدون هیچ خشونت و هزینه سیاسی و نظامی.

گزارش

غیبت الیزابت

ابهام در وضعیت سلامت ملکه انگلستان

رسانه‌های انگلستان هفته گذشته خبر دادند ملکه برای اولین بار در طول تاریخ سلطنتش، مراسم منصوب کردن نخست‌وزیر جدید را نه در کاخ باکینگهام، بلکه در قلعه ویندزور برگزار می‌کند. این خبر بعد از آن منتشر شد که ملکه در حدود دو هفته قبل از آن، به دلیل مشکلاتی که برای سلامتی‌اش به وجود آمده بود، کاخ باکینگهام را ترک کرد و در قلعه ویندزور تحت مراقبت پزشکان قرار گرفت. برخی از رسانه‌های انگلیسی در همین خصوص بیان کردند که تنها شاهزاده چارلز اجازه ملاقات با ملکه انگلستان را دارد و معلوم نیست وضعیت سلامت الیزابت دوم، چگونه است. ابهام در خصوص وضعیت سلامت ملکه زمانی بیشتر شد که رسانه‌ها اعلام کردند، ملکه برای خوش‌آمدگویی به جانشینی جانسون و نظارت بر انتقال قدرت، تعطیلات بالمورال را کوتاه خواهد کرد. اکنون تمهیداتی در حال اجراست که ملکه، نخست‌وزیر جدید را به‌جای کاخ باکینگهام یا قلعه ویندزور در اقامتگاه بالمورال خود منصوب کند و تا جایی

که مردم به یاد دارند این نخستین بار است که چنین اتفاقی رخ می‌دهد. پادشاهی بریتانیا معمولاً رهبر جدید را در کاخ باکینگهام یا قلعه ویندزور منصوب می‌کند. به گفته یک منبع، ملکه ۹۶ ساله، در یک اقدام بی‌سابقه، طبق توصیه [پزشکان] هنگام مراسم ۶ سپتامبر در اقامتگاه اسکاتلندی‌اش، جایی که اکنون در تعطیلات تابستانی به‌سر می‌برد، می‌ماند. او از پاییز سال گذشته درگیر مشکلات حرکتی اپیزودیک شده است و اکنون برای راه رفتن از چوب‌دستی استفاده می‌کند. هم‌چنین امسال به اجبار زمان چندین جلسه رسمی‌اش را کوتاه کرد. ملکه انگلستان چندی پیش هم توانست در بسیاری از جشن‌های «جوئیلی پلاتینیوم» در ماه ژوئن شرکت کند، اما دو بار به صورت جداگانه در بالکن کاخ [باکینگهام] به مدت کوتاهی حضور پیدا کرد. آن‌طور که مرسوم است، ملکه معمولاً رهبر جدید را برای مراسم به اصطلاح دست‌بوسی به کاخ باکینگهام یا قلعه ویندزور دعوت می‌کند.

فراسو

زمستان سیاه

آغاز اقدامات ریاضتی اروپا برای بحران انرژی در فصل سرد ۲۰۲۲

با توجه به جنگ اوکراین و خطر کمبود انرژی ناشی از تحریم‌های روزافزون علیه روسیه، دولت آلمان از هفته گذشته دستورات جدیدی را برای آغاز اقدامات ریاضتی در سراسر کشور، برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی صادر کرده است. جنگ اوکراین و افزایش قیمت انرژی ناشی از آن، نگرانی‌ها درباره کمبودها به خصوص در فصل سرما را افزایش داده و کشورهای اروپایی از جمله آلمان برای مقابله با این کمبودها و صرفه‌جویی در مصرف انرژی و اقدامات ریاضتی را در دستور کار قرار داده‌اند. به دلیل جنگ اوکراین، مسئله تأمین انرژی در آلمان بسیار مهم است. برای پشت سر گذاشتن زمستان، مقررات جدیدی از اول سپتامبر در این کشور اعمال می‌شود که یک هدف را دنبال می‌کند و آن صرفه‌جویی در انرژی به منظور مستقل شدن بیشتر از روسیه، به‌ویژه در زمینه تأمین گاز است. بر اساس قواعد جدید، حداکثر دمای ۱۹ درجه سانتیگراد در ساختمان‌های عمومی اعمال می‌شود و پوشیدن ژاکت در زمستان توصیه می‌شود. به‌ویژه راه‌روهای این ساختمان‌ها کاملاً بدون گرمایش باقی می‌ماند

و این مسئله هم‌چنین در مورد سال‌های بزرگ، محل‌های تردد و اتاق‌های فنی صدق می‌کند. بر اساس قواعد جدید بناهای تاریخی در آلمان دیگر روشن نمی‌شوند. تابلوهای نئون فقط از ساعت ۴ بعد از ظهر تا ۱۰ شب روشن می‌شوند. درهای مغازه در اماکن تجاری دارای گرمایش، نباید به طور دائم باز بماند. در پی افزایش بهای انرژی در کشورهای اروپایی، خبرگزاری آمریکایی بلومبرگ نیز گزارش داد «فدراسیون اسکان ملی انگلیس» هشدار داده است ۴ هزار خانوار در انگلیس در برابر بهای انرژی آسیب‌پذیرند و نیازمند کمک‌های فوری هستند. این سازمان که انجمن‌های اسکان در انگلیس را نمایندگی می‌کند، گفته است این خانوارهای انگلیسی با افزایش احتمالی ۶۸ پوندی در هر هفته و ۱۱۳۰ پوندی در سال در قیوض خود مواجه هستند. این نهاد هم‌چنین از دولت انگلیس خواست تا اقدامی فوری در این زمینه انجام دهد. پیش‌تر رسانه‌های خبری گزارش داده بودند وزیر خزانه‌داری انگلیس در بجنوبه بحران انرژی و تغییر دولت در انگلیس راهی واشنگتن می‌شود.

منفورترین نخست‌وزیر

در یک نظر سنجی برگزار شده از سوی شرکت نظرسنجی «ایپسوس» از پاس‌خگویان درخواست شد عملکرد نخست‌وزیران انگلیس از زمان سال ۱۹۴۵ تا کنون را رده‌بندی کنند که حدود ۴۹ درصد معتقد بودند بوریس جانسون در دوره نخست‌وزیری‌اش عملکرد بدی داشته است. به نوشته خبرگزاری پرس اسوسیشن، این نتیجه ثبت شده برای بوریس جانسون حتی بدتر از نتیجه مربوط به دو نخست‌وزیر قبل از وی در انگلیس، یعنی «ترزا می» و «دیوید کامرون» است. ۴۱ درصد عملکرد ترزا می و ۳۸ درصد عملکرد دیوید کامرون را در دوران نخست‌وزیری آنها بد دانستند. هر دوی آنها بعد از بوریس جانسون به ترتیب جایگاه‌های دوم و سوم را در این نظرسنجی کسب کردند.

مخالفت ۸۰ درصدی

وزیر خارجه روسیه با اشاره به باج ندادن بخش اعظم کشورهای جهان به غرب، برای تحریم مسکو، گفت: «مسکو نیز دیگر هیچ حسابی روی آمریکا نخواهد کرد.» «سرگئی لاوروف» وزیر امور خارجه روسیه گفت: «علی‌رغم فشارها و باج‌گیری‌های غرب، ۸۰ درصد کشورهای جهان به تحریم‌های غرب علیه روسیه نپیوستند.» به نوشته وبگاه «ریانووستی»، لاوروف درباره رهبری فشارهای بین‌المللی علیه روسیه توسط آمریکا، نیز توضیح داد: «بعد از همه تحریم‌هایی که با هدایت آمریکا بر روسیه تحمیل شد، ما دیگر روی واشنگتن و متحدانش حسابی نمی‌کنیم. البته برای حفظ منافع خود، ارتباط با آنها را قطع نمی‌کنیم.»

جنگ علیه همه‌گیری

چندین هفته است که گزارش‌هایی درباره وضعیت سلامت کیم جونگ اون، رهبر کره شمالی منتشر می‌شود. حال روزنامه دولتی «رودونگ سینمون» اعلام کرده که کیم در میانه «جنگ علیه همه‌گیری» کوید از «تب بالا» رنج می‌برد. این روزنامه گزارش داد که رهبر کره شمالی در ملاقات‌هایش با کارگرانی که به کرونا مبتلا شده بودند، چندین بار در معرض این ویروس قرار گرفت. رودونگ سینمون نوشت: «کیم جونگ اون در اولین شب از زمان اجرای حداکثری اقدامات اضطراری علیه همه‌گیری کرونا، از ستاد پیشگیری اورژانس کره شمالی بازدید کرد، در حالی که برخی از مقامات این ستاد به این ویروس مبتلا شده بودند.»

پاداش و کیفر تکوینی است نه قراردادی

گفتاری از آیت الله حسین مظاهری

و نعمت‌هایی در جهنم می‌یابد و از طرف حق تبارک و تعالی به آنها چنین خطاب می‌شود: «این در مقابل کارهایی است که از پیش فرستاده‌اید، خداوند نسبت به بندگانش هرگز ستم روا نمی‌دارد.» (انفال/۵۷)

بنابر این مسئله خلوص و جاودانگی پاکان و نیکان در بهشت و خلود و جاودانگی آلودگان و معصیت‌کاران در جهنم برای اهل جهنم امری طبیعی است. همچنین عذاب‌های دردناک جهنم نظیر نعمت‌های بهشتی امری قراردادی و به عنوان کیفر یا پاداش نیست تا گفته شود آن کیفرها و پاداش‌ها با آن اعمال موقت دنیایی تناسب ندارد و خلود در جهنم با اعمال زشت موقت که حد بالای آن مثلاً در یک دوره عمر صد ساله است متناسب نیست. البته «توبه» در این دنیا و «مغفرت» و «شفاعت» در آخرت برای کسانی که لیاقت دارند و با دست خود این شایستگی‌ها را

از بین نبرده‌اند، باعث رهایی گناهکاران می‌شود و به عبارت دیگر میان انسان و آتش فاصله می‌اندازد و بلکه از قرآن شریف استفاده می‌شود که «توبه» انسان و «مغفرت» خداوند و «شفاعت» اهل بیت(ع)، آتش و نعمت‌های آن را نابود می‌کند: «مگر کسانی که توبه کنند و ایمان آورند و عمل صالح انجام دهند که خداوند گناهان آنان را به نیکی‌ها تبدیل می‌کند.» (فرقان/۷۰) همچنان که از قرآن کریم استفاده می‌شود که بعضی اعمال نیز نعمت‌های بهشتی را نابود و در حقیقت حسنه را به سینه تبدیل می‌کند: «بخشش‌های خود را با مت و آزار باطل نکنید مانند کسی که مال خود را برای نشان دادن به مردم انفاق می‌کند و به خدا و روز قیامت ایمان نمی‌آورد.» (بقره/۲۶۴) و (۲۱۷)

رابطه دنیا و آخرت، رابطه عینیت و ظاهر و باطن است و این دو در حقیقت دور روی یک سکه‌اند؛ سکه‌ای که یک روی آن دنیا و روی دیگر آن آخرت است. آنچه ما در اینجا می‌کاریم، در آنجا برداشت می‌کنیم و نتیجه اعمال دنیایی را در آن سرا می‌یابیم، اگر خوب است به صورت نعمت‌های بهشت و اگر بد است به صورت نعمت‌های جهنم.

«هر کس به اندازه ذره‌ای کار خیر انجام دهد، آن را می‌بیند و هر کس به اندازه ذره‌ای کار بد کرده آن را می‌بیند.» (زلزال/۷ و ۸) این آیه شریفه که نظیر آن در قرآن شریف فراوان بوده و از محکمت است و تقدیر و تأویل ندارد، دلالت می‌کند که انسان، خود آن خیر یا شر را می‌بیند نه جزای آن را، اگر ذره‌ای خوبی کند همان را به صورت پاداش و نعمت‌های بهشتی می‌یابد و اگر ذره‌ای بدی کند، همان را به صورت آتش

آیه

اثر پیشگام بودن در یاری دین

علیرضا زنگنه
کارشناس علوم دینی

یکی از ویژگی‌های مؤمن پیشگامی در دین و دینداری است؛ خداوند در دنیا و آخرت انسان‌ها را در سه درجه تقسیم می‌فرماید: «اصحاب‌المیمنه، اصحاب‌المشتمه و السابقون» هستند. کسانی را که در زندگی دنیایی در دین‌داری و ایمان پیشگام بودند، در آخرت جزء جلوداران قرار می‌دهد که همان «السابقون» هستند. در آیات ۱۰ و ۱۱ سوره واقعه آمده است: «وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ، أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ» آنها که سبقت جسته بودند و اکنون پیش افتاده‌اند، اینان مقرَّب‌اند. در آیه ۱۰ سوره توبه نیز آمده است: «پیشگامان نخستین از مهاجرین و انصار و کسانی که به نیکی از آنها پیروی کردند، خداوند از آنها خشنود گشت و آنها (نیز) از او خشنود شدند و باغ‌هایی از بهشت برای آنان فراهم ساخته، که نهرها از زیر درختانش جاری است. جاودانه در آن خواهند ماند و این است پیروزی بزرگ.»

این طریقه رتبه‌بندی نشان از عدالت خداوند در درجه دادن به بندگانش دارد که ملاک را ایمان افراد قرار می‌دهد. هر کسی را که در عمل به دستورات خداوند و قرب به او بیشتر تلاش کند و جلوتر قرار بگیرد، در جایگاه بالاتری قرار می‌دهد. در آیه فوق از مهاجرین و انصار نام برده شده است؛ ولی منظور فقط مسلمانان صدر اسلام نیستند که در کنار پیامبر(ص) حضور پیدا کردند، بلکه همه کسانی را که به هر شکل و صورتی مانند آنها تابع دستورات پیامبر(ص) اسلام بودند، شامل می‌شود؛ زیرا بیشتر مسلمانان در کنار رسول خدا(ص) و اهل بیت(ع) نبودند که این نزدیکی زمانی و مکانی بتواند به تقوای آنان کمک کند. پس باید ملاک را چیزی و برای زمان و مکان قرار داد که همان ایمان و عمل صالح است.

بنابر این همه کسانی که به دلیل تبعیت از فرمان خدا و رسولش از کفر به سمت ایمان هجرت کردند و پیامبر(ص) را با ایمان و تقوای‌شان یاری کرده و نصرت داده‌اند، جزء متقدمان و السابقون هستند، حتی اگر چندین هزار سال پس از ایشان به دنیا آمده باشند. پیشگامی در دینداری به همه لحظات تاریخ برمی‌گردد و به زندگی همه انسان‌ها توسعه یافته است و شامل همه آنهایی می‌شود که معطل استدلال‌ها و استنباط‌های بی‌جهت و سوزال و جواب‌های وقت‌گیر نشدند. آنهایی که در وقت جهاد اولین نفر بودند، در وقت قیام اولین نفر بودند و در وقت قعود نیز اولین نفر بودند، جزء پیشگامان هستند که از بالاترین امتیازات برخوردار هستند. آنهایی که اسلام را با جان، مال و آبرویاری کردند و هیچ توقعی جز انجام تکلیف نداشتند، در اولین صف برای ورود به بهشت و تتمع از نعمات بهشتی قرار دارند. اینجاست که باید گفت در یاری دین خدا، بندگان خدا و حتی حکومتی که بنایش اقامه دین خداست، حاجت هیچ استخاره نیست. خداوند در آیه ۱۰ سوره حدید با اشاره به پیشگامی در حضور به موقع برای یاری دین خدا از مساوی نبودن انفاق‌کنندگان قبل از فتح مکه و پس از آن می‌گوید و درجات عظیم را به پیشگامان وعده می‌دهد؛ زیرا اثر انفاق آنها با هم متفاوت است و ای بسا دسته دوم به برکت جهاد و تلاش دسته اول سعادت انفاق و جهاد پیدا کرده‌اند.

مکتب

اعتراض به ظلم و ظالم

سیدحسین خاتمی خوانساری
دبیر گروه معارف

کنندگان از فرامین و دستورات امام حسین(ع) قرار می‌گیریم. مانند نصدای «هل من ناصر» امام که در گوش تاریخ طنین‌انداز است و هر کسی در هر زمان و مکانی می‌تواند پاسخش را بدهد و پشت سر ایشان حرکت کند. برای این کار کافی است گوش جان را برای شنیدن این ندا آماده کنیم و به صورت عملی «لیبیک» بگوییم. به طور نمونه ایشان در حالی که حرّ در کناره کاروان حرکت می‌کرد، به منزل‌گاه بیضه رسید.

حضرت در آنجا خطبه‌ای خواند و پس از حمد و ثنای خداوند متعال فرمود: «هر کس حاکم ستم‌کاری را ببیند که حرام خدا را حلال کرده، پیمان خدا را شکسته، مخالف سنت پیامبر(ص) رفتار کرده و با گناه و پرده‌داری بر بندگان خدا حکومت می‌کند، اما نه با سخن و نه با رفتار، برای تغییر کردار وی اعتراض نکند، حق آن است که خداوند او را نیز به عذاب و سرانجام همان شخص ستمگر دچار سازد.» نکته مهم در این بیان این است که اولاً: ملاک در راه خدا حرکت کردن و به سیره پیامبر(ص) عمل کردن است.

برای این امر باید دین خدا را تا حد لازم بشناسیم. با ملاک خدایی، حاکم و مسئول و

دیگر مردم را ببینیم. سعی کنیم در این دیدن خودمان به خط نرویم و دچار اشتباه نشویم و به سبب شنیدن اخبار غیر صحیح اقدام به قضاوت نکنیم. دوماً: امام حسین(ع) نوع واکنش‌ها را دو قسمت فرموده و سخن و عمل را از یکدیگر جدا ساخته‌اند. اینکه اشکالی در مسئولی ببینیم، اما اعتراض نکنیم، نمی‌تواند در حاکم و مسئول تغییری ایجاد کند. همچنین اعتراض کلامی، وابسته به واکنش رفتاری است که اگر نباشد فریادها نتیجه‌ای نخواهد داد.

امام حسین(ع) که بیان‌شان و رفتارشان کاملاً مطابق با خواست و دستورات خداست، با شجاعت در مقابل یک حاکم ستمگر و فاسق می‌ایستد و اعتراض می‌کند و از کسانی که روز عاشورا در مقابلش ایستادند، می‌خواهد حق را بشناسند.

صبح عاشورا قبل از آنکه جنگ شروع شود حضرت بین دو لشکر ایستاد و فرمود: «ایها الناس اسمعوا قولی ولا تعجلوا حتی اعظکم بما هو حق لکم علی و حتی اعذر الیکم فان اعطیتونی النصف کنتم بئذک اسعد و ان لم تعطونی النصف من انفسکم فاجمعوا رایکم» مردم حرف مرا بشنوید و در جنگ و خون‌ریزی

راه و روش امام حسین(ع) در کربلا برای تمام بشریت تا قیامت آموزنده و پر از درس است. سخنان ایشان نه تنها با مردم آن زمان بود، بلکه به کار تمام انسان‌ها می‌آید. سخنانی که اگر انسانی دین‌دار هم نباشد و اسلام را نشناسد، باز هم مورد استفاده قرار می‌گیرد و می‌تواند برای او نجات‌بخش باشد. مقوله‌هایی چون عزت‌طلبی، آزادگی، مقابله با ظلم، عدم سکوت در برابر ظلم و ظالم، حق‌طلبی، مهربان بودن، عبرت‌آموزی، رحم داشتن و محبت کردن، بیدار نگاه داشتن وجدان و توجه به فطرت، جنگیدن برای رهایی از بند ظالمان و بسیاری از تعاریف دیگر که همیشه مورد نیاز و استفاده انسان‌ها بوده و خواهد بود.

پس همه انسان‌ها می‌توانند حسینی باشند و از سیره حضرت سیدالشهدا(ع) پیروی کنند. ایشان در بیانات‌شان در مورد سکوت نکردن در مقابل ظالم، سخنان بسیاری دارند که اگر آن را امروز به کار بگیریم، جزو اطاعت

احکام

خمس پس انداز

پرسش: اگر شخصی پس اندازی داشته باشد که مخلوطی از مال مخمس و غیر مخمس جدید است و گاهی از آن برای مخارج خود برداشت کرده و گاهی هم به آن اضافه می‌کند. با توجه به اینکه مقدار مال مخمس معلوم است، آیا پرداخت خمس مجموع مبلغ باقی مانده واجب است یا اینکه باید فقط خمس مال غیر مخمس را بدهد؟

پاسخ: اگر مال مخمس با غیر مخمس مخلوط شود یا در یک حساب باشد و فرد بدون نیت از آن حساب برداشت کند یا حتی با نیت مال مخمس، برداشت و در مؤنه صرف کند و به مقدار مخمس یا کمتر در حساب باقی بماند، مقدار باقی مانده خمس ندارد.

اجوبه‌الاستفتائات، سؤال ۱۰۲۸

راهنا

قدرت اجتهادی

آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی: برخی فضلا می‌پرسند ما در مرکز فقهی یا در یک مرکز دیگری به اجتهاد می‌رسیم، بعدش چی؟! از این سؤال تعجب می‌کنم. چون معنای سؤال این می‌شود که «هدف برای من مشخص نیست.»! امروز عده‌ای در دنیا برای بشر ایده خلق می‌کنند، چه کسی باید این ایده‌ها را بشناسد و با آن مقابله کند؟ آیا اصلاً بدون حکومت می‌شود با این افراد مقابله کرد یا نه؟ آنها با حکومت، قدرت و ثروت به میدان آمده‌اند، آنگاه مسلمین بگویند در دین ما خبری از حکومت نیست؛ اسلام یک سری احکام فردی است؟! اگر چنین باشد پس این چه دین جامع و دین باارزشی شد؟

سلوک

لباس تقوا

آیت‌الله محمدعلی ناصری: قرآن می‌فرماید: «وَلِبَاسُ التَّقْوَى ذَلِیْکَ خَیْرٌ» (اعراف/۲۶)، یعنی لباس تقوا برای شما خیلی عالی است؛ یعنی تقوا هم به منزله لباس است. لباسی که ما می‌پوشیم، لباس تن است؛ اما تقوا، لباس روح است. آثاری که لباس ظاهری برای بدن ما دارد، تقوا هم را برای روح ما دارد؛ یعنی روح ما را حفظ می‌کند. از چه چیز حفظ می‌کند؟ از عذاب‌های دنیوی و اخروی. تقوا به منزله لباس است. عیوب تو را هم مخفی می‌کند. وقتی تقوا داشته باشم، لباس تقوا من را حفظ کرده است. از چه چیز؟ از عیوب باطنی. وقتی تقوا داشته باشم، صورت برزخی من هم انسان می‌شود.

یاران حسین (ع)

نگاهی به جایگاه اربعین در مسیر تمدن سازی

پیش درآمد

اربعین نماد اتحاد بین المللی

اکبر معصومی

دبیر گروه پرونده

پیاده‌روی بزرگ اربعین که هر ساله در آستانه اربعین سالار شهیدان، ابا عبد الله الحسین (ع) برگزار می‌شود، نماد قدرت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مسلمانان است. برپایی چنین رخداد بزرگ دینی که برگرفته از رویکرد ظلم‌ستیزی امام حسین (ع) است، باعث ترس، دلهره و اضطراب قدرت‌هایی شده است که هویت و ساختارشان برگرفته از رفتار استکباری و باطلشان است.

در واقع اربعین نماد همان ارزش‌هایی است که محور شیطان برای ادامه موجودیت خود، بر ضد آن ارزش‌ها فعالیت می‌کند و بر آن تمرکز دارد. اتحاد، همبستگی و ظلم‌ستیزی ارزش‌هایی است که غرب به همراه ایادی منطقی‌های خود در صدد از بین بردن آنها می‌باشد. نکته دیگر در مورد راهپیمایی اربعین این است که امروزه دنیا برای رفع مشکلات خود به دنبال یک نماد اتحاد آفرین و کرده آورنده است تا با تمسک به آن مشکلات خود را حل و فصل کند.

بنابراین با توجه به بُعد اجتماعی راهپیمایی اربعین امام حسین (ع) می‌توان این حرکت عظیم را آغازی برای اتحاد جهانی قلمداد کرد. چرا که تبدیل به بزرگ‌ترین صحنه اتحاد در بین همه کشورهای جهان شده است. به طوری که نمونه مشابه آن در هیچ جای جهان دیده نمی‌شود. در حالی که شیعیان و حتی برداران اهل سنت و پیروان دین مسیح و یهود و سایر ادیان و فرقه‌ها که دوستدار حضرت سیدالشهدا هستند، هر سال در مسیر مرقد مطهر آن حضرت، همدلی و همراهی خود را به رخ دنیا می‌کشند.

به این ترتیب است که راهپیمایی اربعین نمادی از تجلی اتحاد اجتماعی شده که در کنار تمام اهداف سیاسی و بین‌المللی، شرکت‌کنندگان از این شیوه برای حل مشکلات خود بهره می‌برند. این‌ها نشان‌دهنده ابعاد گوناگون و کارایی گسترده این مراسم مهم است.

حال انتظار می‌رود ابعاد اجتماعی اربعین با توجه به جایگاه آن در بین عموم مردم دنیا، نقطه کانون توجهات نهادهای صلح دوست قرار گیرد.

واکاوی رفتار سال‌های گذشته رسانه‌های محور شیطان عبری - غربی نشان می‌دهد که سکوت، تبلیغ خشونت و کم‌اهمیت جلوه دادن راهپیمایی اربعین، محور برنامه‌ای آنها خواهد بود. بنابراین برای شکست آنها در جنگ روایت‌گری انتظار فعال‌شدن رسانه محور صلح می‌رود که اربعین با واقعیت‌هایی که درون آن نهفته است به دنیا مخابره کند.

آرمانشهر مهدوی

زهر اعلوی

خبرنگار

راهپیمایی اربعین گوشه‌ای از عظمت شیعه و اسلام ناب محمدی را به تصویر می‌کشد. عزاداران حسینی مسیر طولانی راهپیمایی تا رسیدن به حرم سیدالشهدا را پیاده طی می‌کنند و خستگی راه را به جان می‌خورند تا نهضت عاشورا را به نهضت مهدی موعود و ظهور متصل کنند. مفسران بسیاری از اربعین به منزله زمینه‌ساز ظهور منجی نام برده‌اند و اصلاً اربعین را گوشه‌ای از آرمانشهر مهدوی توصیف می‌کنند.

زمینه‌ساز ظهور

اینکه چرا اربعین به آرمانشهر مهدوی تشبیه شده و این راهپیمایی عظیم چگونه زمینه‌ساز ظهور می‌شود، موضوعی است که قصد بررسی آن را داریم. همایش اربعین به معادگاه عاشقان و منتظران حضرت حجت (عج) مبدل شده است؛ چنانچه حضور ده‌ها میلیون عاشقان حسینی از سراسر جهان، پیر و جوان و مسلمان و غیر مسلمان و عرب و عجم و فارس و ترک در کنار هم و همدل و هم رنگ حیرت جهانیان را در بر داشته است و این همان حالاتی است که در زمان ظهور روی می‌دهد. آنجا عدالت اجتماعی و محبت اهل بیت (ع) نصیب همه مردم می‌شود.

تجلی‌گاه هنجارهای اجتماعی

در زمان ظهور مهدی (عج) همه مردم در کنار هم و یکسان هستند و همایش عظیم اربعین هم ثابت کرد که در حال به تصویر کشیدن گوشه‌ای از این

عظمت و بزرگی است. وقتی میمانان با آداب در کنار میزبانان مهربان بدون در نظر گرفتن رنگ و قومیت قرار می‌گیرند و جز پذیرایی، محبت و احترام چیزی نصیب یکدیگر نمی‌کنند؛ در زمان ظهور هم یکسان و مهربان در کنار هم زندگی می‌کنند. اربعین زمینه‌ساز ظهور خواهد بود و این مهم با نشانه‌هایی که کارشناسان برای آرمانشهر مهدوی ترسیم کرده‌اند، نزدیکی زیادی دارد. وقتی اربعین تجلی‌گاه خوبی‌ها و هنجارهای اجتماعی می‌شود که تنها در زمان ظهور و در شهر آرمانی باید انتظارش را داشته باشیم. از مهمان‌نوازی‌های بی‌منت و بی‌قید و شرط میزبانان تا پیاده‌روی‌های خالصانه و بدون سازماندهی میمانان همه و همه تصویرگر روزهایی خواهد شد که حضرت حجت (عج) ظهور خواهد کرد.

بشارت‌های آخرالزمانی اربعین

مطابق روایات، این حضور و همایش گسترده بشارت‌های آخرالزمانی بسیاری در خود دارد، «بشارت فراهم شدن سپاه بزرگ اسلام برای یاری آخرین حجت حق، بشارت باز شدن راه قدس که از کربلا می‌گذرد، بشارت فراگیر شدن نام و یاد حسین (ع) که امام عصر (عج) در هنگام ظهور خود را با این نام معرفی می‌کند...» شاید به دلیل همین بشارت‌هاست که اربعین را زمینه‌ساز ظهور می‌دانند. بی‌تردید، راهپیمایی اربعین مصداق بارزی برای زمینه‌سازی ظهور است. تصاویر و صحنه‌های بی‌بدیل و از خودگذشتگی میزبانان و پذیرایی‌کنندگان در مسیر راهپیمایی عظیم اربعین خود گویای این محبت‌ها، بذل و بخشش‌های مالی و جانی و مهربانی‌ها به گونه‌ای هستند که

گویا در مسیر و زمان راهپیمایی اربعین، ظهور منجی رخ داده و اکنون در آرمانشهر مهدوی قدم بر می‌داریم.

قائم آل محمد (عج)

به اذعان اندیشمندان اسلامی یکی از القاب امام زمان (عج) «قائم» است، یعنی قیام‌کننده بر همان معنا و مفهومی که امام حسین (ع) برای آن قیام کرد و به شهادت رسید. از آنجا که امام زمان (عج) وارث خون ابا عبد الله (ع) است، رونق گرفتن مراسم اربعین طی سال‌های جاری و حضور ده‌ها میلیون عاشق حسینی از سراسر جهان، بشارت آماده شدن سپاه بزرگ اسلام برای یاری آخرین حجت حق و فراگیر شدن نام و یاد امام حسین (ع) است.

منتقم یا منجی

عظمت بی‌نظیر عزاداری امام حسین (ع) و رهسپار شدن عاشقانه زن و مرد، پیر و جوان به سوی کربلا، نویدبخش در راه بودن منتقم خون حسین (ع) است. حضرت ولی عصر (عج) منتقم کربلاست و زمانی فرا خواهد رسید، همان گونه که امام حسین (ع) قیام کرد، حاکمیت از اهل باطل گرفته می‌شود. به گفته کارشناسان و پژوهشگران حوزه مهدویت، اربعین جریانی گسترده است که با حضور میلیون‌ها عاشقان در پیاده‌روی زمینه‌ساز ظهور امام زمان (عج) خواهد شد. در حقیقت، این همایش عظیم پای فشردن بر هدف قیام امام حسین (ع) است که همان هدف امام زمان (عج) و در نهایت بشارتی است برای کسانی که انتظار ظهور امام زمان (عج) را می‌کشند.

از اربعین تا آرمانشهر

اربعین و آنچه در قالب زیارت اربعین بروز یافته، نمونه کوچکی از آرمانشهر مطلوب شیعی و

مهندسی تمدن اسلامی

در اربعین می‌پیوندد و همراه با آنها ندای «لیبک یا حسین» سر می‌دهد و نماز جماعت برپا می‌دارد. از همین روست که مفسران همایش عظیم اربعین را محل بروز ناب‌ترین تمایلات انسانی می‌دانند که به خوبی می‌تواند پایه اساسی شکل‌گیری تمدن اسلامی شود.

جهان در انتظار تحولات عظیم تمدنی محبت به دیگران، از سر عشق احترام گذاشتن، تواضع و خلوص نیت و از خود و مال خود گذشتن آن هم در راه مکتب عاشورا و اهل بیت (ع) نشان از شکل‌گیری زیباشناسی الهی و تمایلات دنیای جدید بر مدار دوستی خدا و اولیای او دارد، آن هم در برابر دنیایی که روز به روز در حال تغییر از خوبی و عشق و دوستی به سوی بدی، زشتی و ناپاکی است؛ همین امر سبب جذب بسیاری شده و غرب را به ترس انداخته که چه تحول تمدنی عظیمی در حال وقوع است؟ چرا که غرب به خوبی به این امر واقف است که تغییر تمایلات انسانی خبر از تحولات عظیم دارد و جهان باید در انتظار تحولات تمدنی و تغییر گرایش‌ها به تمدن اسلامی بنشیند؛ گذری بر مسیر تحولات تمدنی تاریخ به خوبی ثابت می‌کند که خاستگاه نخست شکل‌گیری هر تمدنی تغییر تمایلات اجتماعی است.

وقتی نژاد و ملیت رنگ می‌بازد

در حقیقت، راهپیمایی عظیم اربعین با محوریت محبت به اهل بیت (ع) و عشق به سیدالشهدا (ع) و آرمان‌های عاشورا سبب شکل‌گیری نظامی از تمایلات انسانی می‌شود که فرهنگ‌سازی آن

بروند. به باور مفسران همه اینها از شکل‌گیری و شکل‌دهی جامعه ایمانی بر پایه محبت و زیارت خبر می‌دهد.

تمدن اسلامی در عصر مدرنیته

یکی از جلوه‌های بی‌مانند نشئت گرفته از حادثه عظیم عاشورا که حضرت زینب کبری (س) به منظور گسترش فرهنگ وسیع آن آغازگر آن بودند، پیاده‌روی اربعین است. راهپیمایی عظیم اربعین از ناب‌ترین جلوه‌هایی است که منجر به شکل‌گیری تمدن عظیم اسلامی آن هم در عصر مدرنیته شده است. اربعین، راهپیمایی زائران از راه‌های دور و نزدیک برای رسیدن به یک اجتماع عظیم از شیعیان و دوستداران سیدالشهدا است؛ آن هم در مکانی که روزگاری محل نبرد حق و باطل بوده و حالا جلوه‌های ایمانی، اعتقادی و پیوندهای ناب اسلامی و روابط انسانی و مهر و محبت و دوستی عمیق و نابی که بر پایه آن میان راهپیمایان و میزبانان شکل می‌گیرد، موجی از بیداری انسانی و اسلامی را رقم زده و می‌زند؛ امری که می‌تواند پایه‌های مهندسی تمدن اسلامی را در کل گیتی شکل دهد.

جلوه‌گاه ناب‌ترین تمایلات انسانی

«اربعین» جلوه‌گاه ناب‌ترین تمایلات انسانی است؛ از آن هنگام که زانری به قصد زیارت سیدالشهدا در مسیر خطیری پا می‌نهد و به عشق ابا عبد الله (ع) گام به گام تا رسیدن به منزلگاه مقصود پیاده می‌رود و در مسیر از دست موکب‌دارانی که آنها هم دلباخته عشق به حسین (ع) هستند، آب و شربت می‌نوشد و غذا تناول می‌کند تا وقتی که به اجتماع عظیم شیعیان

اسلامی در زمان ظهور منجی است که اهداف مد نظر آن را در ابعادی محدود به نمایش گذاشته و جهانیان را به شگفتی وا داشته است. این نمونه ویژگی‌ها و نقاط مثبتی دارد که مجموع تمام آن موارد، ماکتی از آرمانشهر عصر مهدوی را در مقابل دیدگان بشر قرار می‌دهند و او را مشتاق درک چنان شهری در ابعاد جهانی می‌کنند.

عدالت نشانه آرمانشهر مهدوی

عدالت در واقع، حالتی است که در آن حق کسی ضایع نشده و به حق صاحب‌حق تعرض نشود و اگر کسی خلاف آن عمل کرد، حق به حق‌دار بازگشته و احقاق حق شود. این مفهومی است که نیاز اساسی تمام جوامع در گذشته بوده و امروز جهان نیز، با توجه به شکل‌گیری اشکال جدیدی از بی‌عدالتی محتاج آن است. آنچه امروزه در فضای اربعین مشاهده می‌شود، نشانه روشن همان معنای فوق در قالب یک راهپیمایی میلیونی است که در آن، اولاً حقوق و امکانات مشترکی تعریف شده و همگان بر اساس سطح نیاز خود از آن بهره‌مند هستند. اگر تغذیه به منزله نخستین نیاز مادی انسان به صورت رایگان عرضه می‌شود، هر زائری بر اساس میزان نیاز خود می‌تواند از آن دریافت کند و هیچ‌گاه کسی از این موضوع محروم نمی‌شود. از طرفی زائران اربعین با جلوه‌پذیری از امام و مراد خود، به شدت مقید آسیب‌نرسیدن به دیگران، حفظ حق دیگران، حفظ کرامت و شأن بانوان و سایر مسائل مرتبط با عدالت هستند. در واقع زائران اربعین، خود به صورت مردمی مجری و ناظر عدالت در میان خود هستند؛ هر چند این حرکت سازمان‌یافته بوده و مسئولان نیز در بهتر برگزار شدن آن نقش دارند.

می‌تواند پایه شکل‌دهی تمدن اسلامی شود؛ چرا که در این راهپیمایی عظیم شیعیان به رنگ و نژاد و ملیت نقش دارد نه غنا و فقر؛ بلکه تنها دوستی اهل بیت (ع) در میان است و در نتیجه سبب شکل‌گیری جامعه‌ای از مؤمنان می‌شود که ایمان، ایثار و مهربانی در عالی‌ترین شکل آن بروز می‌کند.

اربعین و دانش‌های تمدنی

از منظر مفسران و اندیشموران اسلامی یکی دیگر از تأثیرات عظیم راهپیمایی اربعین، تأثیر آن در شکل‌گیری اندیشه و دانش‌های تمدنی است؛ چرا که تحقق تمدن اسلامی تنها در سایه شبکه علوم و دانش‌های کارآمدی امکان‌پذیر است که از یک سو در باورها و اعتقادات ریشه داشته باشد و مبتنی بر مبانی و آموزه‌های اسلام ناب باشد و از دیگر سو در صحنه عینی با علوم رقیب هم‌اوردی داشته باشد و نیازهای جامعه اسلامی را پاسخ دهد. اربعین و همایش بزرگ راهپیمایی آن زمان و مکانی بی‌بدیل برای مهندسی تمدنی است. باید اذعان داشت، نقش اربعین در ساخت تمدن اسلامی نقشی ویژه و ممتاز است؛ چنانچه رهبر معظم انقلاب هم راهپیمایی اربعین را سبب‌ساز تمدن نوین اسلامی و جهانی شدن پیام عاشورا و ابا عبد الله (ع) عنوان کرده‌اند. پیام عاشورا، یعنی ایستادگی حق علیه باطل برای دفاع از سنت و دین خدا، حتی به قیمت فدا کردن همه متعلقات زمینی از جسم و جان تا فرزند و خانه. خانواده بزرگ‌ترین و عمیق‌ترین مفهومی است که می‌تواند در راهپیمایی اربعین مهندس تمدن نوین اسلامی در جهان باشد.

رهبرانقلاب در دیدار جمعی از مسئولان و فعالان فرهنگی

راهپیمایی اربعین نشانه آمادگی مبارزه در راه خداست

ترس ۱۴۰۰ ساله

پیاده‌روی اربعین نماد امت واحده و هراس دشمن است

انتسیه ربیع

خبرنگار

از آفات جامعه امروز ما این است که در فضای مجازی افراد توان این را دارند که اظهارنظرهای خود را درباره هر موضوعی در صفحات مجازی به اشتراک بگذارند و گاه بازتاب نگرش‌ها، برداشت‌ها و سوءبرداشت‌ها از موضوعات مختلف تا جایی قدرت اشاعه پیدا می‌کنند که به بستری برای ایجاد یک جریان تبدیل می‌شوند. در این میان، اغلب آب به‌اندازه‌ای گل آلود می‌شود که فرصت را به دست دشمنان قسم خورده این مرز و بوم داده و برای ابراز وجود آنها در رسانه‌های مجازی بستری گشوده می‌شود. با فرارسیدن ایام عزاداری سرور سالار شهیدان و اربعین حسینی، بار دیگر بحث‌های تکراری و دور از شأن عده‌ای کوردل فضای مجازی را پر کرد؛ با این مضمون که «عاشورا را سیاسی نکنید» البته این نخستین بار نبود که چنین سوءبرداشت‌هایی از یک واقعه دینی نشر پیدا می‌کرد، با این همه چندی پیش «حسن رحیم‌پورازغدی» در یک گفت‌وگوی تلویزیونی قاطعانه پاسخ این ابهام را داد. او در جواب کسانی که می‌گویند «عاشورا را سیاسی نکنید» به صراحت گفت: «نقهم! کل کربلا و عاشورا سیاسی و دعوا بر سر بیعت و حکومت است و امام حسین (ع) صریح می‌فرمایند: «اینا احق بالبیعة و الخلافة» باید مشخص شود کدام یک از ما شایسته خلافت و حکومت هستیم، ما یا آنها».

عاشورا یک حرکت سیاسی بود

تأکید به این امر ضروری است که قیام امام حسین (ع) علیه بنی امیه، اقدامی سیاسی بود؛ چرا که معاویه در خروج از مسیر سنت نبوی و شکستن عهد و پیمان‌ش با امیر مؤمنان (ع) و امام حسن (ع) به جایی رسید که رسماً فرزندش را به عنوان خلیفه تعیین کرد و خواست از حسین بن علی (ع) هم بیعت بگیرد و امام حسین (ع) هم حرکتش

را شروع و با جریان حکومت اموی مقابله کرد. تردیدی نیست که این یک حرکت سیاسی است که دنبال برهم زدن نظم سیاسی حاکم بود که به نام دین، سنت‌های باطل را تقویت می‌کرد. با این همه باید توجه کرد که هدف از حرکت سیاسی سالار شهیدان، رسیدن به قدرت یا تفرقه‌افکنی نبود؛ بلکه این اقدام با هدفی والا در جهت اصلاح امور و رد منکر حکومت یزید کوشید و این دقیقاً نقطه‌ای است که به هر گونه شبهه‌ای در جهت سوءبرداشت از این قیام پایان می‌دهد. تاریخ گویای این امر است که در سال ۶۱ هجری قمری امویان در اوج قدرت بودند و هر گونه جنگ و مقابله به مثالی با آنها موجب موفقیت سیاسی نمی‌شد. از این رو بود که همه نزدیکان، امام حسین (ع) را از این رویاری نهی کردند، اما امام (ع) بر اساس اراده الهی که فوق اراده‌هاست، بدون هیچ تردیدی به مقابله به امویان برخاست.

ابعاد اجتماعی و سیاسی قیام حسینی

بنابراین با خوانش علمی واقعه عاشورا در میابیم که این حادثه صرفاً بُعد ملکوتی و معنوی نداشته؛ بلکه از جنبه سیاسی و اجتماعی نیز حائز اهمیت است. باید بپذیریم که همواره نسبت به جنبه‌های اجتماعی این قیام توجه چندانی نشده است؛ گواه این مطلب هم آن است که هر ساله با پایان اربعین حسینی توجه به عاشورا تمام می‌شود و از آنجا که فرهنگ ایثار و شهادت در حادثه کربلا جنبه غالبی داشته است، از سهم سیاسی و اجتماعی و اشاعه آن در جامعه امروز جا می‌مانیم. در صورتی که توجه به تمام ابعاد قیام عاشورا و جاری کردن این نهضت در جامعه امروز، موجب افزایش نظم سیاسی، اجتماعی و اخلاقی خواهد شد. با این همه، در سال‌های اخیر توجه به یک موضوع موجبات تغییر در نگرش به قیام عاشورا را فراهم کرده و آن «پیاده‌روی اربعین» است. صاحب‌نظران معتقدند، در منابع دینی برای پیامبر (ص)، فاطمه زهرا (س) یا حضرت علی (ع) اربعین نیست و فقط برای امام حسین (ع) اربعین تعیین شده است. حال در جامعه امروز ما اربعین حسینی (ع) به نمادی برای

قدرت‌نمایی جامعه اسلامی و مکتب اهل بیت (ع) تبدیل شده است که به جهانیان نمایش بزرگی از اقتدار و ظرفیت جامعه اسلامی را نشان می‌دهد.

قدمت چند صد ساله پیاده‌روی اربعین

پیاده‌روی اربعین یکی از مناسک مهم مسلمانان به ویژه شیعیان است که قدمت چند صد ساله دارد، اما حدود ۱۰ سال است که به شکل عمومی‌تر با حضور تمام مردم از سراسر دنیا حتی غیر مسلمانان با شور و اشتیاق عظیم دلدادگان به حضرت اباعبدالله (ع) برگزار می‌شود. در این باره حجت‌الاسلام جعفریان در گفت‌وگویی مطرح کرده است: «امام زمان (عج) در نامه‌ای که به شیخ مفید نوشتند، در بخشی از نامه می‌فرمایند اگر شیعیان ما که خدا آنها را موفق بدارد به طاعت خود دل‌های‌شان استماع کنند و در کنار یکدیگر قرار بگیرند برای وفای به عهدی که بر عهده‌شان است، اگر این اجتماع قلوب موفق شود. اربعین و پیاده‌روی اربعین در عصر حاضر در واقع می‌تواند یکی از مصادیق این اجتماع قلوب باشد. اجتماع دل‌های شیعیان برای وفای به عهدشان که نسبت به اهل بیت (ع) و پیامبرشان بر عهده آنهاست، دقیقاً همان چیزی که امام حسین (ع) دنبال آن بود. اربعین ذاتاً یک حرکت سیاسی است که به نفع سیاست اسلام و دیانت است. قرار است شیعه امام حسین (ع) قبله آمال خود را منشأ خیزش و حرکت اجتماعی، سیاسی و فرهنگی بر اساس فرهنگ عاشورا و کربلا تعیین کند. جالب است که در اربعین تحرک، عاطفه و عقلانیت است و تمام ظرفیت‌های مادی و معنوی در اربعین در مسیر سیاست امام حسین (ع) به کار می‌رود.

دشمنان، دشمن اربعین

باید توجه داشت که جنبه سیاسی اربعین به‌اندازه‌ای جهانی شده که دشمنان نمی‌خواهند اربعین اهمیت پیدا کند، به همین دلیل با ترسی که در دل‌شان نشست، هر ساله در ایام محرم و پیاده‌روی اربعین، به سانسورهای عظیمی دست می‌زنند تا از قدرت این رویداد فرهنگی کم کنند غافل از اینکه پیاده‌روی اربعین با فراگیر شدن خود، بیش از گذشته استکبار

عضو ستاد اربعین سازمان حج و زیارت در گفت‌وگو با صبح صادق

پیاده‌روی اربعین

منافی منافع نظام سلطه و حکام سلطه‌طلب است

ناب از گردهمایی بزرگ شیعیان و پیاده‌روی اربعین تأکید کرد: «واضح است که امپریالیسم و قدرت‌های حاکم بر دنیا سعی دارند منافع خود را پیش ببرند. منافع آنها هم بر این است که اراده ملت‌ها را بگیرند و روحیه مقاومت را از آنها سلب کنند.»

باقری با طرح این پرسش که مزاحمت در مسیر حرکت دشمن چه می‌تواند باشد یا مزاحم برای آنها کیست؟ خاطر نشان کرد: «مزاحمت برای دشمنان راه و روش و نهضتی است که امام حسین (ع) راه انداخت و تا به امروز ادامه‌دار بوده و در این راه نیز کسانی هستند که همواره برای گسترش این فرهنگ تلاش کرده تا نهضت امام حسین (ع) زنده بماند.»

وی در ادامه توضیح داد: «این امر منافی

است و این امر، نقش شخص حضرت امام حسین (ع)، فلسفه وجودی ایشان و نقشی را که در ادامه رسالت جد بزرگوارشان داشتند، با یادآوری حدیث معروف «حسین منی و انا من حسین» بارزتر می‌کند.»

دبیر ستاد مدیریت بحران سازمان حج و زیارت با بیان اینکه هر چه آگاهی‌ها و توسعه مادی در دنیا بیشتر می‌شود، به مشکلات بشری هم افزوده می‌شود، یادآور شد: «با سفر به کشورهای مختلف در طول سال‌های متمادی و زندگی در یک کشور غیر مسلمان آفریقایی که ادیان مختلفی را در دل خود جای داده بود، به این باور رسیده‌ام که ریشه مشکلات جهان در این است که امام حسین (ع) را نشناخته‌اند.»

وی با اشاره به ترس و واگهه دشمنان اسلام

منافع نظام سلطه و حکام سلطه‌طلب است. بنابراین این مراسم و این آگاهی‌بخشی و این بیداری کاملاً مخالف منافع نظام سلطه است، به همین دلیل تا جایی که بتوانند با آن مخالفت می‌کنند تا این مراسم انجام نشود.»

باقری یادآور شد: «امام خمینی (ره) جمله معروفی دارند که می‌فرمایند: «اگر دشمنان در مقابل دین ما بایستند، ما با تمام توان مقابل دنیای آنها می‌ایستیم.» امروز هم نظام سلطه مقابل دین ما ایستاده و این‌جمله امام نقش حیاتی در برابر اهداف آنها دارد به این معنا که شما دنیاطلب هستید و ما از این دنیا پلی برای آخرت خود می‌سازیم؛ آنها چیزی جز دنیا ندارند.»

این عضو ستاد اربعین به تاریخ کشورهای که در نظام امپریالیسم به حیات خود ادامه می‌دهند، اشاره کرد و گفت: «در موزه‌های جنگ، ملی و تاریخی بیشتر این کشورها نکته واضحی که وجود دارد، این است که در آثار آنها چیزی به نام فرهنگ مقاومت وجود ندارد.»

وی در پایان تصریح کرد: «هر روز نظام سلطه با پیچیدگی‌های روز، سلطه خود را تخصصی‌تر پیش می‌برد. به همین دلیل مقاومت در زندگی افراد این جوامع نقشی ندارد و آنها به انسان‌هایی با رفتار کلیشه‌ای و دیگته شده تبدیل شده‌اند.»

راه سعادت

آمار زائران ایرانی اربعین

آمار راهپیمایی اربعین ۱۳۹۷
پیش از همه‌گیری کرونا

برتودترین مرز
مهران

میانگین آمار اسکان در موکب‌های ایرانی
۱,۵۰۰,۰۰۰ نفر

میزان ارز تخصیص داده شده
۲۰۰ میلیارد دلار

سید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

با نامه حضرت امام (ره) و توصیه ایشان به تفاهم در نهایت بنی صدر نهم شهریور در نامه‌ای با ادبیات نامفهوم و متناقض خطاب به مجلس نوشت: «به آقای محمدعلی رجایی نخست‌وزیر گفته بودم، جز وزرای کشور و دفاع درباره دیگر وزیران نظر نمی‌دهم، از ابیت رویه سکوت که بنا گذاشته بودم در پیش بگیرم در فهرستی که ایشان در اختیار من گذاشته‌اند کسانی هستند که درباره آنها نظر موافق دارم. درباره تنی چند نمی‌توانم بی‌نظر باشم و با این همه کار را به مجلس محترم می‌گذارم...».

بنی صدر پس از ارسال این نامه در همان روز دچار تردید شد و بلافاصله در نامه بلند و بالای دیگری خطاب به مجلس نوشت: «پس از آنکه مطلع شدم دستگاه تبلیغاتی نامه‌ای خطاب به مجلس محترم را با سر و صدای بسیار پخش کرده است، آن نامه را خواندم و ناگزیر این نامه را به عنوان توضیح می‌نویسم. نمایندگان محترم! به شما و همه مردم کشور هشدار می‌دهم این نامه با ۱۰ دروغ شروع می‌شود و مرا از هرگونه توضیحی درباره مطلبی که در نامه قبلی به هیئت تشخیص صلاحیت تذکر داده بودم دایر به اصرار به تشکیل هیئت وزیران خط تضاد بی‌نیاز می‌کند. ضابطه اصلی مخالفت با رئیس‌جمهوری است». بنی صدر در قسمت پایینی نامه‌اش آورده است: «نمایندگان محترم چه کسی باور می‌کند کسانی باشند این دروغ‌ها و توهین و افتراها را بنویسند برای قبول‌اندن دولتی و دولتی که بدین ترتیب تحمیل شده به راه همکاری و تفاهم برود؟ بنابراین به حکم وظایف قانونی و خطری بودن وضعیت اجرای قانون اساسی اصرار تمام دارم. همانطور که امام فرمودند دولت باید دولت تفاهم و وزیران باید اشخاص مؤمن به انقلاب و مدیر و مدبر و فعال باشند.»

سرانجام نخست‌وزیر فهرست اسامی وزیران پیشنهادی را در نهم شهریور به مجلس معرفی کرد و نمایندگان در مدت یک هفته به بحث و بررسی و مذاکره درباره آنها پرداختند، اما کش وقوس‌ها همچنان ادامه داشت و تا پانزدهم شهریور ۱۳۵۹ اعضای پیشنهادی رجایی به بنی‌صدر مورد توافق قرار نگرفته بود. بنی‌صدر سعی داشت در مخالفت با وزیران پیشنهادی به هدف خود برسد که پس از تامل‌ها و کارشکنی‌های زیاد تنها با چهار نفر از ۲۱ عضو پیشنهادی کابینه برای معرفی به مجلس جهت اخذ رأی موافقت کرد. انتخاب نشدن یک سوم از افراد پیشنهادی به خودی خود بیان‌کننده عمق اختلاف نظر‌های رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر بود. در جلسه‌ای نظر نمایندگان طرح شد و رجایی نیز پاسخ داد و بالاخره در تاریخ ۲۱ شهریور از مجموعه ۱۹۳ نفر نماینده حاضر در مجلس که حق رأی داشتند، ۱۶۹ نفر رأی موافق، ۱۴ نفر رأی مخالف و ۱۰ نفر رأی ممتنع دادند و همه ۱۴ نفر اعضای کابینه‌رأی اعتماد گرفتند. تحلیل بنی‌صدر این بود که دولت رجایی به دلیل ضعف مدیریت و همکاری نکردن با رئیس‌جمهور بیش از دو ماه نمی‌تواند دوام بیاورد، اما تحمل و صبر رجایی را موفق کرد.

احیای جایگاه زنان

انقلاب اسلامی و مسئله حقوق زنان - چهارم و پایانی

در مسیر گسترش حجاب بود. در ۱۳ تیر ۱۳۵۹ بود که امام (ره) طی سخنانی به شدت از دولت انتقاد می‌کند که چرا هنوز نشانه‌های شاهنشاهی را در ادارات دولتی از بین نبرده است. ایشان به دولت بنی‌صدر ۱۰ روز فرصت داد تا اداره‌ها را اسلامی کند. بعد از این سخنرانی، تعرض به زنان بی‌حجاب دوباره شدت گرفت؛ اما تعرض به بدحجابان و بی‌حجابان هیچگاه مورد تأیید امام قرار نگرفت و امام در هر فرصتی این اقدامات خلاف قانون و شرع را محکوم می‌کرد. بنابراین، بلافاصله پس از این سخنرانی در پاسخ به استعلام مقامات مسئول درباره تعرض عده‌ای از افراد به بانسوان بی‌حجاب می‌فرمایند: «ممکن است تعرض به زن‌ها در خیابان و کوچه و بازار، از ناحیه منحرفین و مخالفین انقلاب باشد. از این جهت، کسی حق تعرض ندارد و این گونه دخالت‌ها برای مسلمان‌ها حرام است و باید پلیس و کمیته‌ها از این گونه جریانات جلوگیری کنند.»

واقعبیت آن است که تأکید امام بر رعایت حجاب در ادارات کشور، به هیچ وجه نسبی یا محدودیت آزادی‌های اجتماعی زنان نداشت. آنچه امام با آن مخالف بودند، نه آزادی فعالیت‌های اجتماعی زنان که مقابله با اباحی‌گری بود. از نگاه امام (ره) ملت ایران قرن‌ها با حجاب و عفاف زندگی کرده بود.

که این روزها در مورد مسئله حجاب ایجاد شده است.»

برای آرام شدن فضا دادستان کل انقلاب با صدور بیانیه‌ای مزاحمت‌های ایجاد شده برای تجمع زنان را محکوم کرده و مزاحمان را ضد انقلاب می‌خواند. در این بیانیه آمده است: «به قرار اطلاع عده‌ای در ادارات و سازمان‌ها و معابر مزاحم خانم‌های بدون حجاب می‌شوند. در حالی که این امر مخالف منویات امام خمینی (ره) می‌باشد که در رادیو و تلویزیون نیز مکرر تشریح گردیده است. به طوری که تحقیق شده این مزاحمین از افراد ضد انقلاب می‌باشند. لذا از برادران و خواهران عزیز تقاضا دارد بهانه‌ای به دست مخالفین انقلاب که می‌خواهند از فرصت سوء استفاده کنند، ندهند. در صورتی که این گونه اعمال ادامه یابد، دستور دستگیری مستمسکین داده خواهد شد تا به هیچ عنوان مزاحم بانوان نشوند. دادستان کل انقلاب، مهدی هادوی.»

اعتراضات سرانجام پس از شش روز فروکش می‌کند، اما موضوع حجاب و آزادی زنان همچنان باقی می‌ماند و تا ماه‌ها به صورت کج‌دار و مریز این معضل در جامعه وجود داشت و هنوز برخی زنان بدون رعایت حدود شرعی در انتظار عمومی ظاهر می‌شدند. هرچند روند عمومی جامعه حرکت

این حکومت دست‌نشانده پهلوی بود که مأموریت یافت تا همچون دیگر غرب‌گرایان منطقه، همچون آتاتورک سیاست‌های انگلیسی‌غربی‌سازی منطقه خاورمیانه را دنبال کند؛ لذا برهنگی و بی‌حجابی مؤلفه‌ای نیست که برآمده از فرهنگ یک ملت باشد، بلکه عارضه‌ای است که کمتر از نیم قرن بیگانگان به بخشی از جامعه تحمیل کرده‌اند. ضمن آنکه بین برهنگی و فعالیت اجتماعی نسبتی وجود ندارد و زنان با حفظ حجاب شرعی از هیچ فعالیت اجتماعی-سیاسی محدود نمی‌شوند. انقلاب اسلامی در فرآیند پیشرفت خود، شاهد حضور روزافزون زنان در عرصه‌های گوناگون سیاسی و اجتماعی بود. در همه انتخابات کشور زنان حضور فعال داشتند. در انتخابات مجلس خبرگان قانون اساسی نام چند زن به چشم می‌خورد که از آن میان خانم «منیره گرجی» توانست به نمایندگی مردم تهران برگزیده شود. زنان در انتخابات مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری نیز محدودیت نامزد شدن ندارند. فعالیت آنان در احزاب و گروه‌های سیاسی در سال‌های ابتدای انقلاب به طور برجسته‌ای مشهود بود.

حضور زنان در برخی شغل‌های کلیدی در عرصه‌هایی، چون آموزش و پرورش و بهداشت و سلامت و حضور گسترده در مراکز علمی و دانشگاهی در دهه ۱۳۶۰، به خوبی حکایت از آن دارد که حضرت امام (ره) هیچ محدودیتی برای زنان در این عرصه‌ها قائل نبودند؛ بلکه همواره مشوق آنها نیز به حساب می‌آمدند و به همه آنچه در پاریس گفته بود، پایبند ماندند.

این تعبیر آیت‌الله خامنه‌ای درباره نگاه امام به فعالیت‌های سیاسی-اجتماعی زنان شنیدنی است: «امام نقش زنان را فهمید؛ والا بودند بزرگانی از علما که ما با اینها بگویم داشتیم، که اصلاً زن‌ها در تظاهرات شرکت نکنند! آنها می‌گفتند زن‌ها در تظاهرات شرکت نکنند. آن حصار محکمی که انسان به او تکیه می‌داد، خاطر جمع می‌شد، تا بتواند در مقابل اینجور نظراتی که از مراکز مهمی هم ارائه می‌شد، بایستد، حصار رأی امام و فکر امام و عزم امام بود.»

حافظه

اولین غارتگران آفریقا

مروری بر چگونگی سلطه اروپاییان بر جهان

پرتغالی‌ها اولین اشغالگران آفریقا نیز به شمار می‌آیند. در سال ۱۴۸۲، «دیه‌گو کائو» یکی از دریانوردان پرتغالی، سرزمین آنگولا را برای اروپایی‌ها کشف کرد. پس از آن بود که آنگولا با هند و خاور دور روابط بازرگانی را آغاز کرد و همچنین بعدها به مرکز فروش برده به مستعمرات پرتغال در برزیل تبدیل شد؛ به همین دلیل است که امروزه بیشتر سیاه پوستان برزیلی، اصلیتی آنگولایی دارند. در تجارت پر سود برده، کشتیان، سربازان و سوداگران با یکدیگر رقابت می‌کردند. برآوردها نشان می‌دهد، در فاصله سال‌های ۱۵۸۰ تا ۱۸۳۶، بیش از چهار میلیون آفریقایی را به صورت برده از کنگو و آنگولا خارج کرده‌اند که سه میلیون نفر به تنهایی از آنگولا بوده است. آنگولا، آخرین مستعمره بزرگ اروپایی بود که استقلال خود را باز یافت. این کشور نزدیک به پنج قرن در استعمار پرتغال بود و سرانجام با کمک‌های نظامی روسیه و کوبا در جنگ‌های داخلی ۱۳۷۶-۱۹۷۵ پیروز شد. پرتغالی‌ها همچنین نخستین استعمارگرانی بودند که به سرزمین کنیا، تانزانیا، موزامبیک، سومالی، گینه بیسائو پا گذاشتند. واسکو دوگاما در مسیر دستیابی به هند و بعد از عبور از دماغه امیدنیک، برای اولین بار به سواحل شرقی آفریقا و از آن جمله شهرهای باشکوه تانزانیا رسید. در طول استعمار پرتغالی‌ها بر این کشورها جنایات متعددی صورت گرفت و مردمان این سرزمین از حداقل حقوق انسانی محروم بودند. استعمارگران «نظام کار اجباری» را اجسرا می‌کردند و به زور بومیان را به بیکاری

دهلیز

هرگز با کسی مشورت نکردم!

مروری بر دلایل سقوط دیکتاتور اول پهلوی

پاشیده شد. جان‌فوران در کتاب «تاریخ تحولات اجتماعی ایران از صفویه تا ساسال‌های پس از انقلاب اسلامی» می‌نویسد: «رضاشاه با مداخله قدرت‌های خارجی سرنگون گردید. او در معادله آلمان-شوروی-انگلیس دچار اشتباه محاسبه شد و نتوانست خود و دولتش را از جاذبه آلمان دور نگه دارد. اینها سقوط وی را گریزناپذیر ساختند. بر این همه باید سبک حکومت خودکامه‌های را نیز افزود. مشاورانش جرئت مخالفت با نظرات وی را نداشتند و نمی‌توانستند اطلاعات حساس را در اختیار وی قرار دهند. رضاشاه در آخرین دیداری که با کابینه‌اش داشت، به آنان گفت: «در رابطه با برنامه‌ها و اندیشه‌هایم، راز موفقیت آن بود که هرگز با کسی مشورت نکردم.» این یکی از دلایل سقوط وی در سال ۱۳۲۰ بود. شاید رضاشاه می‌توانست بر قدرت باقی بماند به شرط اینکه از حداقل پایگاه اجتماعی یا مشروعیت در داخل کشور برخوردار باشد و چون چنین نبود، تضادهای نظام جهانی که زمینه حکومتش را در ۱۲۹۹ فراهم ساخته بود، زمینه‌های سقوطش را نیز در ۱۳۲۰ تدارک دید.»

شهریور ۱۳۲۰ بود که شاه مستبد پهلوی پس از سال‌ها سلطنت خودکامه سقوط کرد و از ایران گریخت! سقوط وی در وهله نخست بر اثر فشار مقاومت‌ناپذیر نظام جهانی بر وی، و در مرحله بعد حاصل تضادهای ناشی از سبک حکومت خودکامه او بود. وقتی در شهریور ۱۳۱۸ جنگ جهانی دوم در گرفت، ایران اعلام بی‌طرفی کرد. منتها این بی‌طرفی چندان واقع نبود. در ایران همدلی گسترده با آلمان‌ها وجود داشت و از پیروزی آن کشور بر انگلیس و شوروی قلباً احساس رضایت می‌شد. شوروی و انگلیس فشار زیادی بر رضاشاه وارد می‌آوردند تا چند صد آلمانی مقیم ایران را از کشور اخراج کند. رژیم رضاشاه در آن مقطع در بن‌بست بدی گرفتار شده بود. انگلیس و شوروی از وی می‌خواستند علیه آلمان به اقدام خصمانه دست بزنند. حال آنکه آلمان در حال در هم شکستن ارتش شوروی و پیشروی به سوی مرزهای ایران بود. آلمان هم از آن طرف فشار وارد می‌آورد که دولت ایران شهروندانش را اخراج نکند. هیتلر در نامه‌ای از رضاشاه خواست مقاومت کند و وعده داد که آلمان تا پاییز آن سال تمامی جنوب شوروی را به تصرف خود در خواهد آورد. سرانجام در ۳۱ مرداد رضاشاه دولت دستور داد عناصر غیرضروی آلمانی را از ایران اخراج کنند؛ اما این اقدام بسیار دیر و بسیار اندک بود و نتوانست متفقین را از تهاجم به ایران در سوم شهریور ۱۳۲۰ بازدارد. ارتش ایران مقاومت چندانی نشان نداد و به سرعت در هم شکست. به فاصله یکی دو روز جنگ ایران با متفقین پایان یافت و در روز ۱۰ شهریور ارتش ایران کاملاً از هم

به بهانه تخلف مالی در فولاد مبارکه و تأملی در چیستی فساد سیستمی

جنگ روایت

واقای فساد شبکه‌ای

سیاسی برخاسته از آن است. همواره مبارزه با فساد، جزء دغدغه و اولویت شخص اول کشور و مسئولان تراز بالای نظام جمهوری اسلامی ایران بوده است. اما آنچه در عمل رخ داد و خطری برای پاسداشت انقلاب اسلامی، همبستگی و عدالت اجتماعی و به عنوان تهدید خزنده امنیت ملی به شمار می‌آید، ریشه دواندن فساد و ساختارهای فسادزا در نظام اداری کشور است. فساد بیشتر در ساختار سیاسی و اقتصادی زاییده قدرت و در پیوند با آن است؛ ولی تهدیدی زاییده نظام سیاسی نیست. درست است که فساد در بستر قدرت و اختیار قانونی بدون پاسخگویی و نظارت کافی شکل می‌گیرد و به همین دلیل فساد فراتر از حوزه رفتارهای شخصی است که به عنوان تهدید درونی، کارآمدی و کارایی نظام تصمیم‌گیری و اجرایی کشور را از درون به هم می‌زند و این موضوع برای جمهوری اسلامی ایران که منادی نظام دینی مبتنی بر عدالت و مبارزه با فقر و فساد است، موجبات کاهش مقبولیت می‌شود؛ اما آنچه مهم است یادآوری این نکته است که انقلاب اسلامی هم به لحاظ گفتمانی و هم به لحاظ ساختاری، ماهیتی ضد فساد دارد و فساد را به منزله کژکارکردی در نظام سیاسی خود تحمل نمی‌کند و درصدد است با برخورد قاطع با مفسدان و ایجاد بسترهای نظارت الکترونیکی در بستر سایبر و شفاف‌سازی فرآیندها در حوزه بانکی، گمرکی، صادرات و واردات و تراکنش‌های مالی و همچنین شایسته‌سالاری و تخصص‌گرایی قاعده محور و اتخاذ راهبردهای بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت مانند فرهنگ‌سازی، قانون‌گرایی و پاسخگو کردن دولتمردان، از شکل‌گیری از فساد پیشگیری کند و این امر در دولت سیزدهم با سرعت پیگیری می‌شود.

فساد سیستمی یا غیر سیستمی

درست است که مبارزه عمیق، پیوسته، اصولی و فراگیر با فساد در کشور مغفول مانده و با توجه به تفکر لیبرالیستی حاکم بر مدیریت اقتصاد کشور،

فساد ابعاد و گستره وسیعی پیدا کرده است، اما این به معنای وجود فساد سیستمی در کشور نیست، بلکه آنچه مهم است برای قضاوت نسبت به وجود یا نبود فساد سیستمی در کشور قبل از هر چیز باید به تعریف و معیار و ملاک تمیز فساد سیستمی و غیر سیستمی پرداخت. در ذیل دو رویکرد متفاوت نسبت به تعریف فساد سیستمی بررسی می‌شود. در رویکرد اول، منظور از فساد سیستمی این است که کلیت یک سیستم و نظام سیاسی و اجتماعی آن دچار فساد شده و به تولید و باز تولید فساد می‌پردازد. به عبارتی، ساختارها و سازوکارهای فسادزا از درون بدنه حاکمیت منتج شده و نظام سیاسی نسبت به مقوله فساد و مفسد هیچ حساسیت و واکنشی از خود نشان نمی‌دهد، در صورتی که اندکی تأمل و مطالعه میدانی و مشاهدات از برخورد با مفسد در قوه قضائیه و تلاش برای از بین بردن بسترهای فسادزا در دولت سیزدهم با حذف رانت حاصل از تخصیص ارز ترجیحی یا صدور الکترونیکی مجوزها در بستر اقدام اساسی و شجاعانه دولت سیزدهم در جهت از بین بردن یکی از مهم‌ترین بسترهای فسادزا با حذف سیاست تخصیص ارز ترجیحی، که خود زمینه‌ساز فساد، تشدید شکاف و فاصله‌های طبقاتی، قاچاق کالا و ائتلاف منابع کشور بود، گام بلندی برداشته شد، ولی کافی نیست و هرگونه ملاحظه‌کاری و سستی در این زمینه، گناهی نابخشودنی در راستای دستیابی به ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی به شمار می‌رود. چرا که اولاً رابطه معناداری بین فساد و مشروعیت سیاسی وجود دارد و ثانیاً به‌واسطه تشدید فاصله طبقاتی و بازنمایی تضاد و تعارض بین فساد و ارزش‌های متعالی انقلاب اسلامی ایران و نظام سیاسی برخاسته از آن، موجبات تضعیف مقبولیت سیاسی و منزلت جمهوری اسلامی ایران را فراهم می‌کند. از این رو، همه قوا و بخش‌های مدیریتی و حاکمیتی و مردم وظیفه دارند به طور قاطع و با هر میزان نقشی که می‌توانند ایفا کنند، به مبارزه بی‌امان با فساد و مفسد ادامه دهند.

سخن پایانی

در شرایط حاضر، با توجه به مسائل و مشکلات معیشتی در جامعه و همچنین پرداختن به مسائل و موضوعات سیاست خارجی و تحریم‌ها، با وجود اقدام اساسی و شجاعانه دولت سیزدهم در جهت از بین بردن یکی از مهم‌ترین بسترهای فسادزا با حذف سیاست تخصیص ارز ترجیحی، که خود زمینه‌ساز فساد، تشدید شکاف و فاصله‌های طبقاتی، قاچاق کالا و ائتلاف منابع کشور بود، گام بلندی برداشته شد، ولی کافی نیست و هرگونه ملاحظه‌کاری و سستی در این زمینه، گناهی نابخشودنی در راستای دستیابی به ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی به شمار می‌رود. چرا که اولاً رابطه معناداری بین فساد و مشروعیت سیاسی وجود دارد و ثانیاً به‌واسطه تشدید فاصله طبقاتی و بازنمایی تضاد و تعارض بین فساد و ارزش‌های متعالی انقلاب اسلامی ایران و نظام سیاسی برخاسته از آن، موجبات تضعیف مقبولیت سیاسی و منزلت جمهوری اسلامی ایران را فراهم می‌کند. از این رو، همه قوا و بخش‌های مدیریتی و حاکمیتی و مردم وظیفه دارند به طور قاطع و با هر میزان نقشی که می‌توانند ایفا کنند، به مبارزه بی‌امان با فساد و مفسد ادامه دهند.

آفاق

چهره پنهان سیاست - ۵۳

نفوذ جاذبه‌محور

سیامک باقری

دکترای علوم سیاسی

وی چگونگی به‌کارگیری آن را ملاک جذابیت قرار داده، نقطه عزیمت نفوذ جاذبه‌محور را ارزش‌های فرهنگی و سیاسی می‌داند و «هنگامی که کشورها قدرت خود را در نظرات دیگران مشروع جلوه دهند، با مخالفت کمتری روبه‌رو خواهند شد. اگر فرهنگ و ایدئولوژی یک کشور جذاب باشد، دیگران به میل و رغبت بیشتری از آن کشور تبعیت می‌کنند.» (نای، ۱۳۸۷: ۵۱) در نفوذ جاذبه‌محور، جامعه در معرض این نفوذ نه تنها واکنش، مقاومت و ایستادگی از خود نشان نمی‌دهد، بلکه از آنچه می‌بیند احساس رضایت می‌کند.

از میان قدرت‌های جهانی، آمریکا به منزله نماد سلطه جهانی در صدر بهره‌مندان نفوذ جاذبه‌محور برای توسعه ارزش‌های آمریکایی و آمریکایی‌کردن جهان قرار دارد. آثار متعدد محافل اندیشه‌ای آمریکا، استراتژیست‌ها و صاحب‌نظران معروف این کشور و حتی مواضع مقامات آمریکایی که ارزش‌های فرهنگی، مرام ایدئولوژیک و شیوه زیست اجتماعی لیبرال سرمایه‌داری غرب به سرکردگی ایالات متحده را به منزله یگانه الگوی غالب و مسلط بر محیط بین‌الملل معرفی می‌کردند، دلیل روشنی بر انگیزه قوی آن است. از حیث امکانات نیز ایالات متحده توانایی‌های لازم را برای این نوع نفوذ در بستر رسانه و هالیوود، و شبکه جهانی اینترنت و نرم‌افزارهای رایانه‌ای از زمینه‌های مختلف به ویژه بازی، سرگرمی و موسیقی برای کاربران همه کشورها دارد. امتیازاتی که در توهم استثنائیت آمریکایی و الگو بودن این کشور برای ملت‌های دیگر نقش آفرین بوده است.

سیدجمال جمالی

دکتری سیاست‌گذاری عمومی

معرکه‌گردانان جنگ شناختی و ادراکی از هر فرصتی علیه انقلاب و ارزش‌های اسلامی بهره‌برداری می‌کنند. در روزهای اخیر که خبر تخلف مالی شرکت فولاد مبارکه با زتاب زیادی پیدا کرده، نظام اسلامی به فساد سیستمی متهم می‌شود؛ این در حالی است که توجه و دغدغه سال‌های متمادی و پیوسته رهبر معظم انقلاب به مسئله فساد و نوع نگاه ایشان به رویارویی عمیق و جدی با فساد و تذکر به هر سه قوه در این راستا، خط‌طلانی بر این توهم و این همانی‌سازی نظام اسلامی با رژیم گذشته و سیستم‌های دیکتاتوری است. نوع نگاه هوشمندانه رهبر فرزانه انقلاب به موضوع مبارزه با فساد، بیان‌کننده نگاه فراتر از برخورد با مفسد است؛ چراکه برخورد با مفسد، برخورد با معلول فساد است و نه علل و عوامل، بسترها و ریشه‌های فساد. معظم‌له در دیدار با رئیس و مسئولان قوه قضائیه در تاریخ ۱۴۰۱/۴/۷ فرمودند: «مسئله مبارزه با فساد جدی گرفته بشود. فساد وجود دارد، با ساختارهای فسادزا مقابله بشود؛ گاهی اوقات در بخشی از جاه‌ا. حالا چه در قوه قضائیه، چه در قوه مجریه یا جاهای دیگر. بعضی از ساختارها هست که به طور طبیعی فساد ایجاد می‌کند؛ آن ساختارها باید در هم شکسته بشود؛ بگر دید این ساختارها را پیدا کنید، آنها از بین برود.» بنابراین از منظر رهبر معظم انقلاب در نحوه مواجهه با فساد، اقدامات پیشینی در اولویت است و در این بیان، ایشان هر سه قوه را با توجه به ظرفیت‌های قضایی، نهادی و اجرایی، تقنینی و نظارتی خطاب قرار دادند.

گفت‌مان انقلاب اسلامی ایران و فساد

مبارزه و ریشه‌کن کردن فساد از جمله فساد اقتصادی، سیاسی و مالی، برجسته‌ترین اصول راهبردی امامین انقلاب و جزء مبانی و اصول اساسی گفتمان انقلاب اسلامی ایران و نظام

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین - ۱۶

تکیه‌به‌سنن الهی

امیر قلی‌زاده

کارشناس فرهنگی

خداوند تبارک و تعالی در عالم وجود، قوانین و سنت‌هایی را قرار داده است که به صورت تجربی و نگاه مادی قابل شناسایی نیست. ذات اقدس باری تعالی در باره این سنت‌ها در آیه مبارکه ۶۲ سوره احزاب می‌فرماید: «سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا» یا در آیه ۲۲ سوره فتح به بیانی مشابه چنین می‌فرماید: «سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ». این قوانین در سراسر این عالم هستی از حیث مادی و بعد زمانی چون قوانین طبیعی، از جمله قانون جاذبه و قوانین ستارگان و افلاک، رفت و آمد شب و روز و... جاری است. اینها قوانینی حاکم بر جوامع انسانی است که از چشم ناپنبای علمای مادی به دور مانده و قابل درک برای آنها نیست؛ اما مجاهدین انقلاب اسلامی با درک و عمل کردن به این سنت‌های تغییرناپذیر الهی در جوامع بشری می‌توانند زمینه‌های بهره‌مندی از این سنت‌ها را فراهم کنند و به لطف و مدد الهی از این قوانین برای رسیدن به اهداف بلند نظام و انقلاب اسلامی

حداکثر استفاده را انجام دهند. یکی از این سنت‌ها که از زبان امیرالمؤمنین(ع) بیان شده، این است که «فَلَمَّا رَأَى اللَّهُ صِدْقًا أَنْزَلَ بِعَدْوِنَا الْكِتَابَ وَ أَنْزَلَ عَلَيْنَا النَّصْرَ»؛ یعنی چنانچه مجاهدین راه خدا و اسلام در مسیر تحقق هدایت الهی با صداقت و اعتماد به وعده الهی گام بردارند و برای خداوند جبار این حالت را به

۱۱

خرد

شماره ۱۰۶۱ | دوشنبه ۱۴ شهریور ۱۴۰۱

صداقت

سیاست نامه

سیدمحمد کاظم یزدی - ۴۴

تاریخ‌نگاری مشروطه

فتح‌الله پربشان

دبیر گروه اندیشه

بزرگ‌ترین تحول اجتماعی ایران پیش از انقلاب اسلامی، نهضت مشروطه قربانی تحریف و وارونه‌نمایی واقعیات است. در جریان مشروطیت، به طور عمده، دو جناح با یکدیگر درگیر بودند: جناح اسلام گسرا و جناح غرب‌گرا. یکی از این دو، یعنی جناحی که ترقی و پیشرفت ایران را در اتخاذا مدل‌های غربی می‌جست، بر جناح مقابل (جناح اسلام‌گرا) پیروز شد و آن را به کل و با فجع‌ترین شکل ممکن (اعدام، تبعید و انزوا) از عرصه حکومت بیرون راند. با مروری گذرا و کلی بر تواریخ مشروطه و ماهیت و مواضع نویسندگان آن معلوم می‌شود که تاریخ مشروطه را بیشتر جناح غرب‌گرای غالب و پیروز نوشته است و از هیچ نهضت و دشنام و دروغی درباره گروه مغلوب، یعنی اسلام‌گرا دریغ نورزیده است. فی‌المثل یکی از نویسندگان مشهور و دست اول تاریخ مشروطه، شخص ناظم‌الاسلام کرمانی مؤلف کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» است. تاریخ مشروطه اول را از زاویه نگاه و منطق جناح غالب نوشته و مخصوصاً نسبت به رهبران جناح مغلوب، از جمله شیخ فضل‌الله نوری و مرحوم یزدی عنادی خاص دارد که ورود به جزئیات آن در این مجال نمی‌گنجد. فرد دیگری که باز از تاریخ‌نگاران دست اول مشروطیت است، میرزاحبی دولت‌آبادی نویسنده «حیات یحیی» است. او نیز جزء صحنه‌گردانان مشروطه سکولار است و طبعاً نسبت به جناح مغلوب، یعنی جناح مشروطه‌خواه و حتی جناح هواداران مشروطه مشروعه، نظری شدیداً منفی دارد و اساساً قایل به تمکیک دین از سیاست و دخالت نکردن روحانیت در مسائل سیاسی و اجتماعی است. روی این مسئله هم به فقیهان سانس عصر مشروطه و پیش و پس از آن از علامه مجلسی و آقا نجفی اصفهانی گرفته تا شهید سیدحسین مدرس سخت می‌تازد. مهدی ملک‌زاده در «تاریخ انقلاب مشروطیت ایران» همین‌گونه است و چیتش و پردازش حوادث مشروطه در کتاب او به گونه‌ای است که خواننده می‌پندارد تاریخ را بیش و پیش از هر چیز برای ملخ پدرش، ملک‌المکملین، و قدح دشمن پدرش (شیخ فضل‌الله) نوشته است! دیگر مورخ نامدار تاریخ مشروطه، احمد کسروی است. کسروی چنانکه مشهور آفاق است، از دشمن‌ترین انسان‌های عصر ما بر ضد روحانیت شیعه است و در برخی از کتاب‌هایش نظیر شیعی‌گری، حتی از هتاکي به ساحت برخی از امامان بزرگ شیعه نیز دریغ نورزیده است، چه برسد به رهبران مذهبی مشروطه. به تعبیر مرحوم ابوالحسنی که تأمل خوبی در تاریخ مشروطه دارد، اساساً «ابتکار نگارش تاریخ مشروطه از آن فراموسن‌ها و بعداً نیز ماسون مآب‌ها» است. تاریخ مشروطیت، متأسفانه، تنها از سوی جناح غالب و آن هم بر پایه «توطئه‌پنداری افراطی»، با منطق «وای بر مغلوب!» و در راستای توجیه و تقدیس اقدامات سرکوبگرانه جناح مزبور نوشته شده است و جناح مغلوب، هم اهتمام لازم را به نگارش تاریخ نشان نداده و هم بخش عظیمی از اسناد و مدارک مربوط به اندیشه و عملکرد وی، از بین رفته است، که فاجعه عظیم و عمیق نابودی انبوه اسناد تاریخی کشورمان در یک صد سال اخیر، خود داستانی دراز و جانگداز دارد. همین قدر بدانیم که به ویژه در دوران وحشت‌بار دیکتاتوری رضاخانی، خورار خورار اسناد و مدارک دست اول تاریخ مشروطه نابود شده است.

منبع در دفتر نشریه موجود است.

عبدالله گنجی، مدیرمسئول همشهری:

تخریب رئیس یک قوه هم نقد نیست، هم تخریب یک شخص نیست (زمان روحانی هم بارها اینجا نوشتیم) تقطیع سخنان رئیس مجلس از سوی رسانه رسمی عجیب‌تر است. سخنان ایشان درباره ریای بانکی هیچ تناقضی ندارد، چه رسد به تناقض ۱۸۰درجه‌ای. هر دو بار می‌گوید ضوابط فقهی هست، اما بعضاً عمل نمی‌شود.

علی جهانگیری، کاربر فضای مجازی:

تابستان ۲۰۲۲، در آلمان ۸۱۳۸ نفر فقط به دلیل گرمای هوا کشته شدند. تو غرب مردن از گرما به جور سبک زندگی و خودشون انتخاب کردن که از گرما تلف بشن!

ناصرکنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه:

آمریکا حملات اخیر ارتش متجاوز این کشور به گروه‌های مردمی و نیروهای ضدتروریستی سوریه را «پاسخی مستقیم به حملات و تهدیدات مداوم علیه نیروهای ایالات متحده» خوانده است! حقیقت: اصل حضور آمریکای اشغالگر در سوریه و تجاوزات آن به مدافعان استقلال و تمامیت ارضی سوریه غیرقانونی و محکوم است.

علی بهادری جهرمی، سخنگوی دولت:

پوشش همگانی بیمه سلامت در دولت مردمی محقق شد. ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر رایگان بیمه شدند، سهم سازمان‌های بیمه‌گر به ۹۰ درصد برای بخش بستری و فوریت‌های پزشکی و ۷۰ درصد در بخش سرپایی رسید، خدمات نابابوری هم معادل صد درصد تعرفه دولتی تحت پوشش بیمه قرار گرفت.

امید قالیباف، سخنگوی وزارت صمت:

امسال نه تنها برق خانگی قطع نشد؛ بلکه به فولاد ۱۷/۳ درصد، پتروشیمی ۲۷/۵ درصد، سیمان ۱۰/۵ درصد و خودروسازی ۳/۳ درصد برق بیشتری در فصل گرم نسبت به سال قبل داده شد. با برنامه‌ریزی وزارت صمت و نیرو شرایط برق امسال به مراتب بهتر از سال قبل بود.

محسن علیزاده، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس:

موضوع گیری رئیس مجلس حاکی از آن است که مجلس یازدهم علاوه بر جدیت در مبارزه با فساد، رعایت حق الناس را هم در این فرآیند ضروری می‌داند؛ تخلف را با تخلف نمی‌توان مهار کرد. اقدامات عملی هر سه قوه در پیگیری تخلفات، به معنای مبارزه ساختاری با فساد است.

مجتبی توانگر، نماینده مردم تهران در مجلس:

عزم جدی در مبارزه ساختاری با فساد، حق الناس را زائل نمی‌کند؛ قضاوت امر تخصصی مربوط به قوه قضائیه است و مجلس از ظرفیت‌های نظارتی خود برای نورافکن انداختن بر شرکت‌های دولتی و خصوصی بدون مماشات و تملل استفاده خواهد کرد.

کیانوش جهانپور فعال رسانه‌ای:

نگران نفت زمستان جایی که حتی دارو و تجهیزات پزشکی و پانسمان کودکان ایرانی مبتلا به بیماری پروانه‌ای را دریغ می‌کند، نباشید!

عصر فضایی ایران

چرا دشمنان جمهوری اسلامی از پرتاب ماهواره‌های سنجنشی ایران هراسان شده‌اند؟

امیر مهدی صالحی
کارشناس فناوری اطلاعات

هفته گذشته محمدحسن نامی، رئیس سازمان مدیریت بحران کشور اعلام کرد، ماهواره «آیات» در آینده نزدیک با حضور رئیس‌جمهور به فضا پرتاب می‌شود. او درباره اهمیت پرتاب این ماهواره گفت: «این ماهواره قرار است در مدار زمین قرار بگیرد و در ارتباط با حوادثی از جمله سیل، زلزله و رانش زمین اطلاعات را در اختیار ما قرار دهد.» اهمیت پرتاب ماهواره آیات از آن روست که قرار است حوادثی از جمله سیل، زلزله و رانش زمین را رصد کند و از سویی دیگر با توجه به پرتاب ماهواره خیام به منزله ماهواره سنجنشی از سوی سازمان فضایی کشور به نظر می‌رسد تصاویر ارسالی از این ماهواره هم قرار است به تکمیل اطلاعات «خیام» کمک کند.

عزم جدی ایران در پرتاب ماهواره‌های سنجنشی نشان می‌دهد، جمهوری اسلامی قصد دارد در دریافت داده‌های محیطی و پایش آنها به یک چرخه کاملاً در اختیار خود برسد و داده‌های خام را از مبدأ به دست آورد و از داده‌های اشتراکی کمتر استفاده

شود. رئیس سازمان فضایی ایران اوایل مرداد اشاره کرده بود که سه ماهواره سنجنشی ایران آماده پرتاب است. حوزه‌های علوم فضایی با توجه به مداری که ماهواره‌ها در آن قرار می‌گیرند، کاربردهای بسیار متنوعی دارند و ماهواره‌هایی که در مدارهای پایین قرار می‌گیرند، کاربردهای سنجنشی آنها بسیار حائز اهمیت است. کاربردهای سنجنشی ماهواره‌ها عمدتاً به بحث‌های پایش زمین از فضا مربوط می‌شود و با توجه به اینکه سرعت گردش ماهواره در مدار بسیار بالاست و تقریباً در ارتفاع پایین (حدود ۵۰۰ کیلومتر) قرار می‌گیرند، این ماهواره طی هر ۶۰ تا ۱۰۰ دقیقه، زمین را یک بار پیمایش می‌کند. می‌توانیم با کمک این ماهواره، تصاویر بسیار به روز، دقیق و در لحظه‌ای را از سطح زمین داشته باشیم.

امروزه علوم داده و پایش کلان‌داده‌ها به یک بحث داغ در علم فناوری تبدیل شده است و با استفاده از داده‌هایی که از ماهواره‌های سنجنشی به دست می‌آید، می‌توان بسیاری از فرآیندها را نه تنها بهبود بخشید؛ بلکه متحول کرد. در واقع علوم فضایی کاربردهای مختلفی در حوزه‌های متفاوت، از جمله پایش مخاطرات طبیعی، برآورد سطح زیر کشت محصولات کشاورزی، پایش مرزها، ترافیک جاده‌ای، دریاها و بنادر، پایش منابع آبی، اکتشافات

معذنی... دارد که این کاربردها برای این کلاس از ماهواره‌ها متصور است. برای تصور مکانی که این ماهواره‌ها قرار می‌گیرند، باید گفت در مدارهای با ارتفاع بالاتر از ماهواره‌های سنجنشی، ماهواره‌های ناوبری قرار می‌گیرند که معمولاً برای تعیین موقعیت و زمان‌یابی دقیق استفاده می‌شود که فناوری خاص خودش را دارد. در مدارهای با ارتفاع ۳۶ هزار کیلومتری هم ماهواره‌های مخابراتی قرار می‌گیرند که خدمات رادیو تلویزیونی، ارتباطی و اینترنت ماهواره‌ای را ارائه می‌کند.

در یک سال گذشته با روی کار آمدن سیزدهم، نگاه ویژه‌تری به برنامه‌های فضایی ایران شکل گرفته است که نتیجه آن را در برنامه‌ریزی برای پرتاب ماهواره‌هایی می‌بینیم که برخی از آنها پروژه‌های معطل مانده چند سال گذشته بوده‌اند. کشورمان ایران قصد دارد در یک برنامه فضایی ۱۰ ساله تا سال ۱۴۱۰ به دانش ویژه‌ای در ساخت و پرتاب و خودکفایی در ماهواره برسد و دانش بومی را در این زمینه توسعه دهد. صنعت ماهواره یکی از مهم‌ترین صنایعی است که پشتیبانی شرکت‌های دانش‌بنیان از آن بازکننده گره‌های بسیاری خواهد بود؛ برای نمونه، هنوز ماهواره مخابراتی که بتواند در مدار ژئو قرار بگیرد و در آن مدار به ما خدمت دهد، نداریم که با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان و نگاه ویژه به

رسانه

آموزش رسانه‌ای به نوجوانان

کنند، مناسب‌ترین رسانه را انتخاب کنند و نقش بیشتری در تأثیر پذیری از آنها به عهده گیرند. « به طور کلی سه جنبه سواد رسانه‌ای عبارتند از: -ارتقای آگاهی نسبت به الگوی مصرف رسانه‌ای یا به عبارت بهتر تعیین میزان و نحوه مصرف محصولات رسانه‌ای از منابع رسانه‌ای گوناگون؛ -آموزش‌های مهارت‌های مطالعه یا تماشای انتقادی؛ -تجزیه و تحلیل اجتماعی، سیاسی و اقتصادی رسانه‌ها که در نگاه اول قابل مشاهده نیست. از این دیدگاه آموزش سواد رسانه‌ای به دانش‌آموزان اهداف متعددی را دنبال می‌کند که مهم‌ترین آنها عبارتند از: -ایجاد تفکر خلاقانه انتقادی و موشکافانه در دانش‌آموزان نسبت به محتوا و عملکرد رسانه‌ها؛ -شناخت اشکال بصری ارتباط با استفاده از آن در کنار سایر مهارت‌های خواندن، نوشتن، صحبت کردن و گوش دادن.

رسانه‌ها می‌توانند هم اثرهای سودمند و هم اثرهای زیانباری بر کودکان و نوجوانان بر جای بگذارند. تحقیقات مؤید آن است که پیام‌های تلویزیونی حداقل گاهی اوقات می‌تواند بر اطلاعات نگرش‌ها و رفتارهای جوانان امروزی اثر بگذارد. رسانه‌ها به ویژه تلویزیون (ملسی یا کانال‌های ماهواره‌ای) معنای زندگی را به کودکان و نوجوانان می‌آموزند و کارکردهای متعددی برای این گروه به ویژه برای کمک به گذران زمان آزاد، در اختیار آنان قرار می‌دهند. در این میان تلویزیون ماشین اعجاب‌انگیزی است که بین دنیای زنده‌ها، یعنی انسان‌ها و موجودات مجازی و موجودات بی‌جان، یعنی ابزارهای تفریحی و بسازی قرار می‌گیرد. هر چند کودکان و نوجوانان در سنین بالاتر تا حدودی می‌توانند در انتخاب برنامه‌ها مداخله کنند، اما پژوهش‌های متعدد بیانگر آن است که آنان در برابر تلویزیون نقشی پذیرا دارند. تلویزیون را همانند فرد می‌پندارند که هر لحظه می‌تواند داستانی برای آنها

جوانان، در آینده این هدف هم قابل دسترس شده است.

اما با توجه به اینکه ماهواره‌ها در آینده ایران نقش پررنگ‌تری از گذشته خواهند داشت و از پرتاب‌های موفقیت‌آمیز آنها بیشتر خواهیم شنید، رسانه‌های خبر پر اکن و دشمنان نظام جمهوری اسلامی با هر پرتاب ماهواره‌ای بر چسبی مبنی بر استفاده نظامی به آن خواهند زد؛ تا جایی که حتی ماهواره خیام را که چندی پیش پرتاب شده بود، ماهواره‌ای کاملاً جاسوسی می‌دانستند! ترسی که بر دل این دشمنان افتاده، یادآور حالتی است که سنگ را بلند کنی، سنگ حساب کار دستش می‌آید و با پرتاب ماهواره‌های ایرانی روز به روز حساب کار بیشتر دست دشمنانی، مانند عاریه‌نشینان صهیونیستی خواهد آمد. هدفی که با پرتاب این ماهواره‌ها دنبال می‌شود، کاملاً شفاف است، مدیریت مسائل مرتبط با کشاورزی، شناسایی گستره جنگل‌ها، خشکسالی‌ها، تشخیص وضعیت گیاهان یک منطقه، مدیریت حوادث غیرمترقبه؛ در واقع هنگامی که حوادثی، مانند سیل رخ می‌دهد اگر بخواهیم برای تشخیص صدمات این حوادث از مناطق آسیب‌دیده بازدید کنیم قطعاً دقت لازم را نخواهیم داشت، اما با استفاده از ماهواره‌های سنجنشی می‌توانیم این مسائل را با دقتی ویژه مدیریت کنیم، بررسی وضعیت معادن و مدیریت مرزهای کشور و ده‌ها کاربرد دیگر که همه به رشد و شکوفایی کشور کمک خواهند کرد؛ اما سؤال اینجاست در حالی که جمهوری اسلامی یک ماهواره کاملاً انسان‌دوستانه برای مردم خود و حتی مردم منطقه به فضا می‌فرستد که نتیجه آن رشد و بهره‌برداری بهتر از منابع و فرصت‌هاست، دشمنان نظام چه کارهای ضدانسانی در کنار مرزها و همسایگی ما علیه مردم تدارک می‌بینند و دیده‌اند که نگران لورفتن آن هستند؟ اینکه بیشترین پایگاه‌های تروریست‌های آمریکایی در خارج از آمریکا، اطراف کشور ماست یا بیشترین هزینه برای تجهیز گروه‌های تجزیه‌طلب و جاسوس در اطراف مرزهای ایران به وسیله صهیونیست‌ها انجام می‌شود و شاید چنین ماهواره‌های دست دشمنان را رو کند، مشکل ماست یا دشمنان ما؟ این نگرانی که رسانه‌ها از برنامه فضایی ایران دارند یک اقرار به نگاه بدون بازجویی است و شاید این دشمنان از ترس لورفتن، مجبور شوند اندکی جل و پلاس‌شان را جمع کرده و دورتر شوند!

دانش بنیان

برق ایرانی!

بومی‌سازی بسترهای برقی

وجود تحریم سبب شده است تا بخش‌های گوناگون کشور با محدودیت‌های ناخواسته‌ای روبه‌رو شوند. از این میان، شبکه بزرگ برق کشور، یکی از بخش‌هایی است که از تحریم‌ها آسیب دیده و با مشکل روبه‌رو شده است؛ اما متخصصان و دانش‌آموختگان صنعت برق کشور با به‌کارگیری دانش روز

در تولید محصولات تحریمی مورد نیاز شبکه برق، اقدامات مؤثری را برای شکست تحریم انجام داده‌اند و شرکت دانش‌بنیان الکترونیک‌سازان فن آریا ۱۹ توانسته محصول فناورانه را به‌صورت کاملاً بومی‌سازی شده به بازار ارائه کند.

پژواک

به دنبال جاسوسی!

انگلیس نگران کودکان؟

وزیر کشور انگلیس از فیس‌بوک خواسته است برای جلوگیری از آسیب به کودکان، رمزگذاری سراسری پیام‌ها را که تاکنون در واتساپ از آن استفاده می‌شده، در فیس‌بوک و اینستاگرام ارائه نکند. فیس‌بوک سال آینده این رمزگذاری را به اینستاگرام اضافه می‌کند و به این صورت

دیگر نشود پیام‌ها فقط برای دارندگان شاه‌کلید این رمزگذاری که سازمان‌های اطلاعاتی و جاسوسی آمریکا هستند، امکان‌پذیر است و دست سازمان‌های جاسوسی انگلیس کوتاه خواهد ماند!

نرم افزار

درستو

برنامه‌ریزی درسی

«درستو» برنامه‌ای کاربردی است که با آن می‌توانید برنامه بریزید و اجرا کنید. با این برنامه شما می‌توانید از درس خواندن خودتان لذت ببرید و پیشرفت خودتان را مشاهده کنید. کافی است یک بار از این برنامه استفاده کنید تا به مطالعه و برنامه‌ریزی علاقه‌مند شوید.

استفاده‌کنندگان این برنامه همه افراد به ویژه دانش‌آموزان و دانشجویان هستند و حالا که دیگر به بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها نزدیک می‌شویم، چه بهتر که با برنامه درس خواندن را شروع کنیم!

نگاهی به سریال تاریخی شبکه اول سیما

ندا کرمانشاهی

خبرنگار فرهنگی

«راز ناتمام» نام سریالی است که از مدتی پیش، به روی آنتن شبکه اول سیما رفته است. سریالی که زندگی شهید محمدجواد باهنر، نخست‌وزیر شهید ملت ایران را به تصویر می‌کشد. روحانی مبارزی که چه پیش از انقلاب و چه پس از آن زندگی اش با فراز و نشیب‌های زیادی روبه‌رو بود. پیش از انقلاب، بارها به دلیل مبارزه علیه رژیم ستمشاهی زندان رفته و شکنجه شده بود. پس از انقلاب نیز همچنان به فعالیت خود برای ثبات و قدرت نظام جمهوری اسلامی ایران تلاش کرد.

او وزیر آموزش و پرورش و دومین نخست‌وزیر دوران جمهوری اسلامی ایران (پس از دولت موقت) بود که در روز ۸ شهریورماه سال ۱۳۶۰ به دست منافقین کوردل به شهادت رسید.

همین چند سطر شرح حال، نشان می‌دهد تا چه اندازه یک شخصیت مبارز، علمی و باتقوا می‌تواند برای نسل‌های جوان الگو باشد، نه فقط برای نسل‌های جوان، بلکه برای مدیران و مسئولانی که حالا به جای امثال این شهدای بزرگوار پشت میز نشسته‌اند.

بنابراین لازم است از زندگی چنین اشخاص و قهرمانانی، کتاب‌ها نوشته شده و فیلم‌ها بسازند تا بتوانند گوشه‌ای از ابعاد زندگی این شهیدان را به تصویر بکشند. با این توصیف شاید بهتر بتوان در مورد سریال «راز ناتمام» قضاوت کرد.

«راز ناتمام» سریالی است که قطعاً با نیتی

خالصانه ساخته شده، اما نه تنها نتوانسته در این امر، یعنی الگوسازی موفق باشد؛ بلکه با ضعف در تکنیک و اصول فیلم‌سازی جذابیت اولیه را نیز برای دنبال کردن داستان از سوی مخاطب فراهم نکرده است. سریالی که شاید تنها نقطه قوت آن را بتوان در یک موضوع دانست؛ «گریم نزدیک به واقعیت». گریم سریال قطعاً نمره قبولی را می‌تواند دریافت کند.

اما عمده‌ترین ضعف سریال انتخاب بازیگران است. به جز چند بازیگر اصلی، تقریباً بیشتر بازیگران فرعی سریال از جمله منافقین، نیروهای امنیتی و بازیگران دیگر بسیار ضعیف بازی می‌کنند. بعضی‌ها هم بازیگران باتجربه‌ای هستند، مانند بازیگر همسر شهید رجایی که در سریالی مانند نرگس خوش درخشید، اما متأسفانه انتخاب خوبی برای نقش‌های راز ناتمام نیستند. همین انتخاب‌های نادرست سریال را چند پله ضعیف کرده است. البته انتخاب فرهاد جم برای نقش شهید باهنر انتخابی خوب و دقیق بوده است.

در کنار ضعف انتخاب بازیگران، ریتم کند فیلم از برجسته‌ترین نقاط ضعف سریال است. ریتم کندی که حوصله‌بر است و در سال‌های اخیر حتی نمونه‌اش را کمتر در تلویزیون شاهد بوده‌ایم؛ زیرا فیلم‌سازان به خوبی آگاهند که مخاطب امروزی در این حد حوصله ندارد که با یک فیلمی این چنین آرام و با ریتم کند و خسته‌کننده مواجه شود. خیلی خوب است که روایت داستان در دو زمان متفاوت است، اما به شرط اینکه شخصیت‌پردازی‌ها درست باشند. برای نمونه،

شخصیت‌پردازی که از یک نیروی امنیتی و همسرش شده است، بسیار سطحی است. همسر یک نیروی امنیتی ندیده و نشناخته به عده‌ای که فقط صوت‌شان را شنیده است، اعتماد می‌کند و به همسر خود که نیروی امنیتی کشور است، شک دارد. جالب این است که همین موضوع باعث می‌شود کل پرونده با مشکل مواجه شود. در سال‌های اخیر، سریال‌های امنیتی کم ساخته نشده، و مخاطبان تا حدی با این‌گونه سریال‌ها آشنا هستند. برای نمونه، در سریال «گاندو» وقتی مادر محمد به یک تروریست اعتماد می‌کند، کاملاً با شخصیت‌پردازی درست و داستان‌پردازی بجای فیلم جلو می‌رود. در واقع، می‌توان گفت نفوذ به خانواده محمد در فیلم نشسته است. برخلاف آنچه در راز ناتمام شاهدش هستیم؛ اعتمادی بی‌دلیل به فردی ناشناس.

خودرضان نیز شخصیت‌پردازی بسیار نامفهوم و

نادرستی دارد. او مسئولیت پرونده را برعهده دارد، اما وقتی مسئولیت را از او می‌گیرند، مانند بچه‌های لجبوج و بی‌مسئولیت رفتار می‌کنند. ناراحت است، دل به کار نمی‌دهد و در یک کلام انگار به او برخورد کرده است. در صورتی که همه می‌دانیم تا چه حد نیروهای امنیتی به اهمیت کاری که انجام می‌دهند، واقف هستند و با لج و لجبازی کار را دچار مشکل نمی‌کنند؛ زیرا پرونده‌هایی که در دست آنهاست بسیار حساس است.

در نهایت می‌توان بسا صراحت گفت، پس از کوتاهی طولانی مدت در توصیف شخصیت‌هایی، مانند شهید رجایی و باهنر، رسانه ملی به سراغ این سوژه رفته است و متأسفانه آن طور که باید و شاید حق مطلب را ادا نکرده است. آیا بهتر نبود اجازه می‌دادیم و فضا را مهیا می‌کردیم تا کارگردان‌های مبرز به سراغ این موضوعات بروند که بارها امتحان خود را پس داده‌اند؟

برداشت

روایت نمایشی روضه

خطبه خوانی حضرت زینب(س) ادامه می‌یابد. البته یکی دیگر از نکاتی که در این نمایش برای مخاطب بسیار پر معنا است چند صحنه پایانی نمایش است که به جنایات داعش و از خودگذشتگی رزمندگان مدافع حرم می‌پردازد. این خود تفسیر دقیقی است از جمله «کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا». اما روایت به اینجا ختم نمی‌شود، بلکه پایان نمایش با صحنه‌ای دربارۀ ظهور امام زمان(عج) است که در واقع می‌توان گفت بهترین پایانی است که می‌توان برای نمایش «تهاتر از مسیح» انتخاب کرد.

سال‌های قبل نیز با استقبال مخاطبان مواجه شده است. علی اسماعیلی خود در این رابطه می‌گوید: «سال ۱۳۸۴ بود که نمایشی تحت عنوان شب آفتابی به کارگردانی بهزاد بهزادپور و تهیه‌کنندگی احسان محمدحسینی شکل گرفت و بسیاری از دوستانی که در حال حاضر این اجرا را طراحی و تهیه می‌کنند، به نحوی تربیت شده همان گروه اولیه هستند.»

«تهاتر از مسیح» از مکه و سپس کوفه روایت خود را آغاز می‌کند و تا کربلا و وقایع رخ داده در روز عاشورا و سپس اسارت اهل بیت(ع) و

ساعت‌ها به آن نگریست و با آن گریست. حالا مدتی است که نمایش «تهاتر از مسیح» نیز با کمک گرفتن از هنرهای مختلف، مخاطب را به کوچه پس کوچه‌های تاریخ ۶۱ هجری می‌برد. نمایشی که امسال در بوستان ولایت در حال اجرا است، ما را این بار نه فقط به شنیدن، بلکه به دیدن روضه دعوت می‌کند. این نمایش به کارگردانی علی اسماعیلی تازه‌ترین اثر رسانه‌ای اوج است، که به همت مؤسسه هنری رسانه‌ای سیمای ققنوس، روی صحنه رفته است. البته «تهاتر از مسیح» چند سالی است که اجرا می‌شود و در

گروه فرهنگ

صبح صادق

وقتی در مراسم روضه شرکت می‌کنیم و پای روضه اتمه(ع) به خصوص روضه اباعبدالله الحسین(ع) می‌نشینیم، همزمان با گوش دادن و اشک ریختن، آن چه را مداح می‌خواند، در ذهن خود مجسم می‌کنیم. گاهی این تجسم ذهنی توسط یک هنرمند و در قالب یک هنر به تصویر در می‌آید. مانند تابلوی عصر عاشورای فرشچیان که شاهکاری است و می‌توان بارها و هر بار،

مستند

مستند دلدادگان

روایت‌های از معجزات اربعین

محمد رفیعی، تهیه‌کننده و کارگردان مستند «دلدادگان» دربارۀ این مستند گفت: «این مجموعه روایتی از نقل قول‌های مستقیم با زائران حسینی است که نشانه‌ها و معجزات حضرت اباعبدالله حسین(ع) در زیارت اربعین حسینی سال‌های قبل برای آنها اتفاق افتاده و از مهم‌ترین آنها جنبه معرفت‌شناسی و شناخت

است.» رفیعی ادامه داد: «این مستند ۱۴ قسمتی شامل گفت‌وگو با اقشار مختلف جامعه‌است که در زیارت اربعین حسینی پیاده‌روی کرده‌اند.» مستند دلدادگان کاری از گروه معارف شبکه تهران است که در روزهای نزدیک به اربعین حسینی(ع) از این شبکه پخش می‌شود.

مسابقه

رقص بیرق‌ها

عکس پرچم در اربعین حسینی

مسابقه عکس با موضوع پرچم‌ها در کلیه مسیر پیاده‌روی اربعین از پایانه‌های مرزی تا کربلا می‌شود؛ اعم از پرچم‌های متبرک به اسامی اهل بیت(ع) تا حضور پرچم کشورهای مختلف، و هر نوع تصویری که شاخصه اصلی آن حضور پرچم در پیاده‌روی اربعین باشد برگزار می‌شود. کلیه عکس‌ها باید با مشخص کردن بخش ارسالی به شماره واتساپ خانه عکاسان ایران (۰۹۰۱۴۵۵۰۵۷۰) یا آدرس انتهای خیابان سمیه، نرسیده به پل حافظ، حوزه هنری، طبقه چهارم، خانه عکاسان ایران، اتاق ۴۱۵ ارسال شوند.

کتاب

فرزند ملت

ترجمه اسپانیولی خاطرات شهید رجایی

در سالروز شهادت شهید رجایی، نخستین کتاب خاطرات و زندگی شهید محمدعلی رجایی ویژه مخاطبان آمریکای لاتین به زبان اسپانیولی منتشر شد. کتاب «فرزند ملت» به کوشش و همکاری مشترک انتشارات راه‌یار و انتشارات بین‌المللی (اسپانیولی) فانوس دریایی با هدف آشنا کردن مخاطبان اسپانیولی زبان با سبک

زندگی این رئیس‌جمهور شهید تهیه شده و در اختیار مخاطبان اسپانیولی‌زبان آمریکای لاتین قرار گرفته است. این اثر به کوشش سیدعباس موسوی از منابع فارسی جمع‌آوری و پس از به‌روزرسانی به زبان اسپانیولی ترجمه شده است.

یادداشت

بلیط شناور!

گروه فرهنگ

صبح صادق

از زمانی که هنر هفتم با به‌عرصه گذاشت، یکی از جدی‌ترین تفریحات مردم، رفتن به سینما بوده است. چه آن زمان که مردم پای فیلم‌های صامت و سیاه و سفید این هنر تازه به دنیا آمده، می‌نشستند و چه حالا که شاید رفتن به سینما جذابیت گذشته را برای مخاطبان ندارد.

با این حال، هنوز هم یکی از تفریحات خانوادگی و برنامه‌های دوستانه و گاهی حتی تک نفره، سینما رفتن و به تماشای فیلم نشستن است؛ اما یک جست‌وجوی ساده در اینترنت نشان می‌دهد، هر سال در مقایسه با سال گذشته رغبت مخاطبان به ویژه خانواده‌ها برای تماشای فیلم در سینما کم می‌شود. این در حالی است که سینما رفتن تفریحی جذاب است. قطعاً می‌توان برای این کمبود مخاطب دلایلی مانند محتوای فیلم‌ها، گسترش شبکه‌های نمایش خانگی و مواردی دیگر را برشمرد، اما بدون شک مشکلات اقتصادی باعث شده است تا کمتر از گذشته، خانواده‌ها تفریحی با بلیط ۳۵ تا ۴۵ هزار تومانی را در سبب خانوار خود بگنجانند.

با یک حساب سر انگشتی می‌توان حساب کرد که اگر یک خانواده چهار نفره بخواهند در ایام پایان هفته به سینما بروند، باید حداقل حدود ۱۴۰ هزار تومان هزینه کنند. آن هم بدون اینکه مثل گذشته خوراکی‌ای از بوفه سینما برای فرزندان خود تهیه کنند. قطعاً این موضوع اصلی دغدغه خانواده‌ها برای حذف سینما از برنامه‌های تفریحی خانوادگی است. به نظر برای رفع این دغدغه است که هفته گذشته خبری منتشر شد با این تیتیر که «مجوز شناور شدن قیمت بلیت سینماها برای سه ماه صادر شد.»

هدف از این تصمیم که در سیزدهمین جلسه شورای راهبردی اکران اخذ شده، کمک به رونق بیشتر و تقویت اقتصاد سینماها عنوان شده است. در ادامه این مصوبه آمده است: «بدیهی است سینماها و دفاتر پخش فیلم بر حسب هماهنگی می‌توانند نسبت به شناور کردن قیمت بلیت سینما با توجه به موقعیت جغرافیایی و رعایت سقف قیمت بلیت اعلام شده، اقدام نمایند.»

قطعاً می‌توان امیدوار هم بود که با این اقدام سینمای ایران تا حدی رونق بگیرد. همان طور که در چند ماه گذشته، حوزه هنری که بیشترین سالن‌های سینمایی را در اختیار دارد، برای فیلم «هناس» شناور بودن قیمت را تجربه کرد و اتفاقاً نتایج خوبی را نیز از این تجربه کسب کرد؛ به گونه‌ای که روابط عمومی «هناس» با اعلام آمار فروش این فیلم در هفته دوم بیان داشت: «با آغاز طرح شناوری قیمت بلیت‌های این فیلم در زنجیره سینمایی حوزه هنری، شاهد رشد ۳۵ درصدی مخاطبان از ابتدای هفته بوده است.»

قطعاً نمی‌توان مباحث اقتصادی را از سینما جدا کرد؛ زیرا سینما یک صنعت است. بنابراین با شناور شدن قیمت بلیط سینما می‌توان امیدوار بود که هم چرخ این صنعت بهتر بچرخد و هم با بازگشت این تفریح به سبب فرهنگی خانوار بتوان از ظرفیت‌های فرهنگی این هنر بهره‌های بیشتری برد و مردم را با سینما آشتی داد.

قبیله عشق

مهربان و بی‌ریا

همیشه برایم سؤال بود که چرا همسر خانم‌های همسایه با اینکه همکاران همسر بودند، زود به خانه می‌آیند و دیر می‌روند، اما مرتضی هم دیر می‌آید، هم زود می‌رود! می‌گفتم: «مرتضی مگر تو با بقیه فرق داری؟ آنها دوستان تو هستند. چرا ما همیشه تنهاییم و بقیه نه؟» می‌گفت: «علت خاصی ندارد فقط مدل کارهای مان با هم فرق دارد. برای همین زمان کاری مان هم متفاوت است.»

آفتقد بی‌ریا بود که بعد از شهادتش فهمیدم که مرتضی فرمانده بوده. حالا به راز تمام تنهایی‌های مان پی بردم... تنهایی با وجود بچه خیلی سخت بود. حتی این اواخر که دیگر حتی شهرستان و مهمانی‌ها را هم تنها می‌رفتم، باز هم برابرم عادی نشد.

هرچه بیشتر از زندگی مان می‌گذشت، وابستگی ام به مرتضی بیشتر می‌شد. با وجود اینکه تمام تلاش خود را می‌کرد تا زندگی ایده‌آلی برایم فراهم کند، اما بودن کنار مرتضی به تنهایی برابرم بهترین شرایط بود. وقتی نبود، حتی در بهترین شرایط هم مرتضی را کم داشتم و این نبودنش کاملاً احساس می‌شد.

دفعه آخر که قرار بود به سوریه برود و کنسل شد، گفتم: «شمارا رضی نبودید که من بروم! اما آیا رضی می‌شوید که خانم زینب (س) از شما ناراحت شود؟ اگر آن دنیا از شما گلایه کند، چه جوابی دارید که به ایشان بدهید؟ می‌خواهید بگویید چرا اجازه رفتن را به مرتضی نداده‌ام؟»

مادر مرتضی می‌گفت: یسار این حرف‌هایش که افتادم دیگر نتوانستم مانع از رفتنش شوم.

به نقل از فاطمه سادات موسوی همسر شهید مرتضی کریمی

مرتضی کریمی ششالی متولد ۲۵ دی ماه ۱۳۶۰ بود، که در زمان شهادت ۳۴ سال داشت. وی در یگان صابرین تیپ الزهرا (س) لشکر ۱۰ سیدالشهدا (ع) خدمت می‌کرد و در سوریه هم در سمت فرمانده گروهان، مشغول دفاع از حرم حضرت زینب (س) بود. او همچنین فرماندهی یک ناحیه مقاومت بسیج در شهرک ولی عصر (عج) تهران را هم بر عهده داشت. طبق آنچه دوستان و هم‌زمان شهید دیده بودند، آمبولانس حاوی پیکر شهید و تعدادی مجروح در حال حرکت بوده که راننده آن از سوسوی تک‌تیراندازهای داعش هدف قرار می‌گیرد و مرتضی کریمی به سراغ آمبولانس می‌رود تا آن را از معرکه خارج کند که این بار آمبولانس هدف موشک قرار گرفته و منهدم می‌شود که هنوز پیکر مطهر این شهید و ۹ شهید دیگر به علت زیر تیر بودن منطقه، تفحص نشده است.

حسن ابراهیمی

صبح صادق

با جدی شدن حوادث و بلایای ناشی از دستکاری طبیعت و استفاده نابجا از منابع طبیعی، روند گرم شدن زمین و خشکسالی‌ها و سیلاب‌ها سرعت گرفته است، در همین راستا مطابق پیش‌بینی‌ها در برخی از نقاط کشور، شهرها و روستاها با تنش آبی مواجه شده‌اند یا در معرض آن هستند. بر همین اساس، چند سالی است که طرح‌هایی برای رهایی از تنش آبی در بسیاری از شهرها آغاز شده است که البته در دولت گذشته

ابتدا می‌خواهم در خصوص طرح غدیر که به نازگی افتتاح شد، توضیح مختصری بدهید، بعد بروم سراغ همدان.

بله، طرح غدیر یک طرح آب‌رسانی بی‌نظیر در کشور است، لوله کار شده در این طرح ۲۴۰۰ است که یک خودرو می‌تواند در لوله حرکت کند، حجم آبی که منتقل می‌شود بسیار بالاست و وقتی که این آب وارد حوضچه‌های پمپاژ می‌شود موج می‌زند، یعنی حجم آب منتقل شده واقعا بالاست. ۸۵ کیلومتر خط لوله در یک بازه زمانی بسیار کوتاه از اواخر سال قبل تا الان کشیده شد، این خط لوله از زیر رودخانه کرخه هم عبور کرده که ۱۲۰۰ متر آن از زیر کرخه بدون اینکه خیلی در مسیر رودخانه ایجاد شود، عبور داده شده است. ظرف دو ماه ایستگاه پمپاژ و همه تجهیزات نصب شد و آب دز که بسیار با کیفیت است، برای اولین بار مستقیم به خوزستان منتقل شد و مشکل بیش از نیمی از مردم خوزستان در زمینه کیفیت آب حل شد. واقعا خوشحالم که مشکل اساسی چندین ساله مردم استان خوزستان با همت دولت و همکاران ما در قرارگاه به صورت جهادی حل شد. همت جهادی همکارانم در قرارگاه و اراده جدی ریاست محترم جمهور و دولت باعث شد این طرح به شکل جدی شروع و تکمیل شود، تا قبل از این وعده‌های زیادی در مورد اجرای آن از سوی دولت قبل داده شد، ولی واقعا کاری انجام نشد.

پروژه‌هایی هم در تبریز و کرمانشاه تحویل دادید و این هفته افتتاح شد، در این باره هم مختصر توضیح دهید.

خط دوم انتقال آب تبریز این هفته آماده و افتتاح شد که خیلی برای مردم تبریز مهم بود. ۱۱۰ کیلومتر از ۱۵۰ کیلومتر و یک مخزن ده هزار متر مکعبی در فاز یک افتتاح شد. یک مشکلی هم بین استانی در این خط وجود دارد؛ چون آب را از میان دو آب، به تبریز منتقل می‌کند، استان آذربایجان غربی در تخصیص آب کمی حساس است و لذا با توجه به اینکه خط اول پنتی بود و خوب ساخته نشده و نشست داشت و کیفیت آب را هم کم می‌کرد، آب را از طریق خط دوم به تبریز منتقل کردیم و خط یک را از مدار خارج کردیم تا به عنوان خط پدافندی غیرعامل عمل کند.

در کرمانشاه هم تصفیه‌خانه آب این شهر را تحویل دادیم و دولت افتتاح کرد.

آقای مهندس رستمی ظاهراً تابستان امسال همدان در رأس اخبار است، از شما می‌خواهم ابعاد پروژه آب‌رسانی به همدان و کلیت ماجرای این پروژه را بفرمایید.

بله، مجموعه قرارگاه در بحث شهر همدان با وزارت نیرو قراردادی را داشتند که سال ۱۳۸۸ امضا شده بود و شامل ۱۴۰ کیلومتر لوله‌کشی، مخازن و حدود ۳۰ ایستگاه پمپاژ که برای انتقال آب با ۶۰۰ متر اختلاف ارتفاع باید ساخته می‌شد.

سد تالوار در بیجار استان کردستان واقع شده که قرار بود آب از این سد به همدان منتقل شود. از ابتدا روی این انتقال آب از استان کردستان به استان همدان بحث بود که با توجه به حق‌آبه‌ها و تخصیص‌ها و نیاز خود منطقه زیر دست سد این انتقال آب انجام شود یا نه، به هر حال قرارگاه به سرعت این پروژه را شروع کرد و صد کیلومتر از مسیر لوله‌گذاری کرد.

یک تصفیه‌خانه هم در مسیر است که با فاصله ۱۳۰ کیلومتر از سد تالوار در منطقه مهاجران قرار دارد؛ چون آلودگی آب سد تالوار به آرسنیک کمی بالاست، حتماً به تصفیه‌خانه نیاز دارد، اما با توجه به بحثی که در مورد تخصیص آب بود، سال ۱۳۹۴ به ما ابلاغ شد که از سد تالوار آب‌گیری صورت نمی‌گیرد و مبدأ آب‌گیری فعلاً مشخص نیست و طرح متوقف شد و خط لوله ۳ سمت تالوار ادامه نیافت.

بحث آب‌گیری از سد قوچم هم مطرح شد، اما

مدیرعامل هلدینگ نیروی قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) در گفت‌وگو با صبح صادق

همه رگوردها را شکستیم

و کرمانشاه هم در هفته دولت شاهد افتتاح پروژه‌های ساخته شده هلدینگ نیروی قرارگاه بود، البته طرح‌هایی هم در سایر نقاط کشور در این زمینه در شیراز و تهران و دیگر شهرها در حال انجام است.

بر این اساس و به بهانه افتتاح ابر طرح بسیار مهم غدیر در خوزستان و اجرای فوق‌العاده و پر از رگوردهای ماندنی طرح آب‌رسانی شهر همدان که خدمت‌های بسیار مهم و ماندنی این مجموعه است، در گفت‌وگویی با مهندس محمد رستمی، مدیر عامل هلدینگ نیروی قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) ابعاد این موضوعات را بررسی کردیم.

شاید توجه کافی به سرعت گرفتن این طرح‌ها وجود نداشت و با استقرار دولت سیزدهم بسیاری از این طرح‌ها هم‌زمان با تشدید تنش‌ها سرعت گرفت. البته در این میان برخی از پروژه‌های مهم که به سرعت نیاز داشت و شامل امر اضطراری می‌شد و از عهده پیمانکاران دیگر در کشور بر نمی‌آمد، به قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) واگذار شد و هلدینگ نیروی قرارگاه این پروژه‌ها را پی گرفت و در بسیاری از آنها در تابستان ۱۴۰۱ رگوردهای مهمی را به جای گذاشت و چهار طرح بزرگ تا پایان تابستان ۱۴۰۱ آماده بهره‌برداری شد. استان خوزستان با طرح غدیر و آب‌رسانی شهر همدان از مهم‌ترین این پروژه‌ها بود، تبریز

نمی‌رود بیشتر به خاطر معارضات، خیابان، جاده، خانه و کابیل برق و گاز و فیبر نوری و... ولی کار ۱۶ ماهه را ظرف ۱۲ روز انجام دادیم. این کار انجام شد تا ۲۵ شهریور قبل از رسیدن آب خط لوله به همدان این شبکه نیز آماده است که این خود رکورد مهمی برای قرارگاه است.

خط ۱۶ کیلومتری را در حدود ده دوازده روز تمام کردیم، تولید، انتقال و نصب این لوله‌ها خودش یک پروژه سنگین است که انجام شد و رکورد بزرگی است. ما ۸۰ کیلومتر لوله‌کشی از زیر اتوبان سساره به همدان انجام دادیم، بدون تخریب و انسداده اتوبان و ابتکار و خلاقیت این پروژه با سرعت هرچه تمام‌تر پیش رفت. الان ۵۰ کیلومتر به صورت شبانه‌روزی و سه شیفت در پروژه مشغول هستند. این یک حماسه و کار جهادی است.

در صحبت‌های خود وعده آخر شهریور را برای رسیدن آب به همدان دادید، درست است؟

آخر شهریور اگر تجهیزاتی، مانند تابلوهای برق و سایر ملزومات برسد آب این خط لوله را در همدان داریم. اگر تابلو برق به موقع نرسد، چون یک کالای اصلی است، افتتاح اولیه به تأخیر می‌افتد.

همه این پروژه‌ها را که فاز اضطراری بود، خود قرارگاه انجام داد که از فروردین امسال شروع شد و کمتر از شش ماه آماده تحویل است، البته ۱۷ ماهی که ابتدا مشاور طرح برای انجام این پروژه اعلام کرد، ۱۷ ماه کاری بود که سه و نیم ماه زمستان سرد کردستان را شامل نمی‌شود. در کل باید بگویم قرارگاه در این پروژه رکوردهای مهمی را ثبت کرد.

البته یک نکته مهم در همدان این است که ظاهراً مسئولان آب منطقه‌ای با توجه به تنش آبی در شهر به هر دلیلی که خودشان می‌دانند، خوب وضعیت را مدیریت نکردند، سد اکباتان ۱۰۰۰ لیتر بر ثانیه آب همدان را تأمین می‌کرد که از مدار خارج شد، در حالی که ظرفیت حدود ۱۰۰ چاه کشاورزی تا محدوده پنج کیلومتری شهر همدان ۲۰۰۰ لیتر بر ثانیه است و همدان ظرفیت آبی خوبی دارد.

چرا این ظرفیت استفاده نکردند؟

ظاهراً نخواسند با کشاورزان درگیر باشند و هزینه از این محل برای پرداخت خسارت به کشاورزان داشته باشند. نیمی از ظرفیت آب کشاورزی مشکل را حل می‌کرد. حالا ما با سرعت در حال کار هستیم، اصلاً چیزی اینجا نیست که روی زمین بماند و در پروژه کار نشود. این پروژه که مرحله اضطراری‌اش آماده شده، کار عظیم و فوق‌العاده‌ای است و در تکمیل آنکه برخی پمپ‌ها آذرماه و تجهیزات تصفیه‌خانه در تاریخ دیگر در فازهای بعد تکمیل می‌شود.

معطل رسیدن لوله‌ها بودیم، چون بیشتر شهرها تنش آبی داشتند؛ لذا سفارش کارخانجات زیاد است و تأخیر در تحویل دارند. در دولت جدید رقابت پایان دادن به پروژه‌های نیمه‌تمام بر زمین مانده سال‌های قبل شروع شده و لذا کارخانجات با تمام ظرفیت مشغول هستند و سفارشات با این ظرفیت در کشور کمی طولانی به دست سفارش دهنده‌ها می‌رسد.

خود آقای وزیر شخصاً ورود پیدا کرد. این بی‌سابقه بود که وزیری به کارخانه‌ای برای تأمین کالای یک پروژه زنگ بزند، من خودم کنار آقای وزیر بودم که به کارخانه فولاد زنگ زدند تا کارخانه کابل. مدیران کارخانه‌های مختلف می‌گفتند ما باورمان نمی‌شود شما وزیر باشید که زنگ زدید.

کار پیش رفت، تأمین کالا زمانبر بود، برای نمونه یک چیزی سه ماه و چیز دیگر شش ماه بعد می‌رسید؛ لذا اولویت‌بندی کردیم.

تکمیل کامل پروژه با ۴۹ پمپ که آذرماه می‌رسید، ممکن نبود که برنامه‌ریزی شد و تا پایان مرداد پمپ‌ها رسید.

شبانه‌روز تریلی تریلی کالا به کارگاه‌های ما می‌رسد و بدون اینکه دیو شود، حتی تریلی را می‌برند در محل نصب و به محض تخلیه بار، کالاها در خطوط کار گذاشته می‌شود، البته در این میان تخصیص شب‌عید درو تزریق شد. حتی تغییر ذی‌حساب داشتند که این تغییر چهل پنجاه‌روز کار را عقب می‌انداخت.

تجهیزات تصفیه‌خانه از خسار می‌آید که دستگاه‌های کلرنزی و اوزن زنی است، به واسطه آلودگی آب سد تالوار باید حتماً تصفیه شود، در کشور در این ابعاد و متر مکعب این دستگاه‌ها ساخته نشده بود، چون تأمین از خارج از کشور خیلی طولانی می‌شد به فکر تأمین از داخل افتادیم، قبلاً تا یک بیستم و یک دهم میزان نیاز ما تولید شده بود، اما مقیاس کوچکی داشت؛ لذا ۱۸۰۰ متر مکعبی را تولید کردیم.

بله من در جاهای مختلف نظرات برخی کارشناسان را درباره آلودگی آب تالوار به آرسنیک مطالعه کردم و سؤال همین موضوع سلامت آب بود که فرمودید.

بله درست است. خب ما در خود شهر همدان هم باید آب را به تصفیه‌خانه شهر می‌رساندیم، که در قرارداد اولیه این نبود و پیمانکاران دیگر عهده‌دار آن بودند.

۲۲ مرداد امسال خط ۱۶ کیلومتری در شهر همدان تعریف کردند با لوله چدنی باید اجرا می‌شد، چون بیرون شهر لوله فولادی است، اما شبکه داخلی را چدنی کار می‌کنند. قرار شد این شبکه را هم تکمیل کنیم. آب با این خط باید به تصفیه‌خانه شهید بهشتی در داخل همدان منتقل شود، نکته اینکه لوله‌کشی داخل شهر در زمان معمول ماهی چهار کیلومتر بیشتر پیش

دریای باخت!

علیرضا جلالیان
دبیر گروه سپاه

هشتم شهریور ماه در اوضاعی که کشور بعد از یک سال کار دولت سیزدهم درگیر افتتاح پروژه‌ها و اطلاع‌رسانی از عملکرد یک‌ساله‌اش بود، خبری در فضای مجازی دست به دست شد که در آن یک مقام از رده فرماندهی تروریستی ارتش آمریکا ادعاهایی در باره تصرف یک شناور مربوط به ناوگان پنجم نیروی دریایی این کشور در خلیج فارس از سوی سپاه داد، اما مهم اتهاماتی از قبیل فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده، غیرقانونی و غیر حرفه‌ای بود که این مقام تروریست به برقرارکنندگان امنیت کشور وارد کرد. بر این اساس، نیروی دریایی سپاه یک روز بعد از انتشار این خبر در رسانه‌های وابسته به جریان سلطه، اطلاعات لازم در خصوص این مواجهه را منتشر کرد.

در بخشی از اطلاعیه نیروی دریایی سپاه آمده است: «در روز سه‌شنبه ۸ شهریورماه یک فروند شناور بدون سرنشین آمریکایی که ارتباطات ناوبری آن قطع شده بود، از سوی شناور پشتیبانی نیروی دریایی سپاه در خلیج فارس به منظور جلوگیری از نایمن شدن مسیر تردد شناورهای تجاری و نفتکش‌ها کنترل و یدک شد.»

اقدام به موقع و هوشمندانه دریا‌دلان نیروی دریایی سپاه در کنترل و یدک نمودن شناور مذکور، با هدف ایمن‌سازی مسیر کشتیرانی و جلوگیری از وقوع حادثه احتمالی طی هفته‌های اخیر چند مورد از آن در منطقه رخ داده است، صورت گرفت. پس از بررسی‌های به عمل آمده و مسلم شدن

خطای آمریکایی‌ها و اطمینان از عدم هرگونه تهدید نسبت به امنیت و منافع ملی ایران اسلامی، هشدارهای لازم به نیروی دریایی آمریکا مبنی بر عدم تکرار این گونه وضعیت‌ها و رفتارهای غیرقانونی داده شد و شناور مذکور با تصمیم فرمانده شناور پشتیبانی نیروی دریایی سپاه رها گردید. همانگونه که بارها تأکید شده است حضور نیروهای تروریستی ارتش ایالات متحده آمریکا در خلیج فارس، ثبات و امنیت پایدار این منطقه حساس و راهبردی را همواره به مخاطره انداخته است. نکته قابل توجه اینکه ظاهر این رفتار آمریکایی‌ها بارها در منطقه تکرار شده است؛ اما این بار خود آنها این رفتار غلط خود را رسانه‌ای کردند تا سپاه پاسداران جزئیات بیشتری از این رفتار نامن‌کننده را منتشر کند.

دقیقاً روز بعد مواجهه نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با دو شناور تجسسی نیروی دریایی آمریکا تکرار شد تا صحنه‌ای باشد بر این خبر قبلی.

بر این اساس، ارتش جمهوری اسلامی در اطلاعیه‌ای چنین ادعا کرد: «ناوشکن جماران نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی در حین اجرای مأموریت برقراری امنیت و ایمنی کشتیرانی در دریای سرخ و مقابله با دزدی دریایی و تروریسم دریایی با چندین شناور ویژه داده‌برداری کوچک که در مسیر کشتیرانی بین‌المللی رها بود، مواجه شده و با اقدام به موقع و به منظور جلوگیری از وقوع حادثه و احتمال تصادف دریایی از کنترل‌کننده این نوع تجهیزات خواست به این نوع رفتار و حرکت خاتمه داده و مسیر حرکت را تغییر بدهند.»

لکن با تغییر مسیر ناوشکن نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران در دریای

سرخ، مجدداً مواجه با سایر این شناورها گردید و ناگزیر پس از توقف و کنترل شناورهای موصوف و اطمینان از امنیت دریانوردی کشتی‌های فوق را رها نمود و از کنترل‌کننده این نوع تجهیزات خواست به این نوع رفتار و حرکت خاتمه داده و مسیر حرکت را تغییر بدهند، لکن مجدداً مواجه با کشتی‌ها گردید و ناگزیر فرماندهی برای جلوگیری از حوادث احتمالی تروریستی نسبت به کنترل و توقف شناورها اقدام نموده و مانع از بروز حوادث پیش‌بینی نشده گردید.

پس از توقف و کنترل این کشتی‌ها و اطمینان از امنیت دریانوردی و به تماس‌های مکرر ناوشکن جمهوری اسلامی پاسخی نداده و خارج از کنترل در حال دریانوردی بود و موجب ناامنی و به خطر افتادن ایمنی شناورهای در مسیر گردیده و احتمال انجام اقدامات تروریستی نیز متصور بود.

در راستای اطمینان از برقراری امنیت دریانوردی با رعایت نکات ایمنی و امنیتی شناورهای فوق بازیافت و پس از بررسی‌های لازم و اطمینان از امنیت دریانوردی شناورهای یاد شده با تصمیم فرمانده ناوشکن ایرانی در منطقه‌ای ایمن رها و توسط یگان‌های آمریکایی دریافت و به آنها تفهیم گردید در خصوص امنیت دریانوردی مسئولیت‌پذیر باشند و از تکرار موارد مشابه خودداری نمایند.»

چند نکته در خصوص این اتفاقات قابل ذکر است. مدتی است که راهبردهای هجومی ارتش ایالات متحده در قبال دکترین دفاع ناهم‌تراز جمهوری اسلامی تغییر پیدا کرده و بر این اساس طرح‌های جدید برای مقابله با تجهیزات ناهم‌تراز نظامی ایران، از سوی پنتاگون سفارش داده شده است که بخشی از این راهبردها در حوزه بدون سرنشین کردن شناورهای کشتی نیروی دریایی

آمریکا است. هر چند اینجا بنا نداریم از ابعاد این تجهیزات و حتی کارایی آنها سخن بگوییم؛ اما در جریان‌های اخیر و در رصدی که نیروهای دریایی کشورمان از وضعیت نیروهای فرماندهی دارند، تعداد زیادی از این نوع شناورها وارد سازمان نیروی دریایی آمریکا شده است. راهسازی این شناورها در مسیرهای دریایی یا حتی ارسال آن برای انجام مأموریت شناسایی رزمی، از سوی ایران به صورت دقیق و جدی رصد می‌شود. دو سناریو در این میان محتمل است، اول ناکارآمدی نسل اول این شناورهاست که باعث می‌شود اغلب سردرگم در آب‌های آزاد رها شده و امکان کنترل آنها برای مدتی از دست کاربران آن برود، دوم تحریک ایران و بررسی نحوه مواجهه نیروهای دریایی ایران با این نوع تجهیزات و آزمون کارایی این تجهیزات و بررسی توان ایران برای شناسایی این شناورها.

در هر صورت باید دانست که نیروی دریایی آمریکا هر چند عظیم‌ترین واحد نظامی جهان را در اختیار دارد و یکی از سه پایه اصلی قدرت آمریکا در جهان به شمار می‌آید، اما در یک جا این نیرو تحقیر شده و آن در خلیج فارس و در آب‌های ایران است و با هر نوع رفتار و تجهیزات جدید هم که بر اساس راهبردهای جدید برای مقابله با ایران به کار خواهد گرفت همواره چند قدم عقب‌تر از نیروهای نظامی جمهوری اسلامی خواهد بود، چون این موضوع عملاً ثابت شده است که آنچه در صحنه نبرد و مواجهه مستقیم سرنوشت‌ساز است، نه تجهیزات؛ بلکه سرمایه انسانی و نیروی انسانی ماهر، معنوی، پرانگیزه و با شجاعت است. چیزی که ارتش آمریکا از نداشتن آن رنج می‌برد.

گزارش خبری

سردار جوانی در نشست تخصصی جهاد تبیین در استان سمنان

هدف دشمن دلسرد کردن مردم است

نشست تخصصی جهاد تبیین با حضور سردار جوانی، معاون سیاسی سپاه و مدیران و اعضای شورای تأمین استان سمنان در محل سالن یادگار امام (ره) استانداری برگزار شد.

به گزارش صبح صادق، معاون سیاسی در ابتدای این نشست انتخاب آقای هاشمی را به عنوان استاندار نمونه کشور، موجب افتخار دانست و گفت: «باید این موفقیت را به مردم استان تبریک گفت. امروز همه ما در سنگر خدمت به نظامی هستیم که بر پایه توحید شکل گرفته و همه ستمگران بسیج شده‌اند تا پرچم این نظام را پایین بکشند.» وی با بیان اینکه شهید سلیمانی حقیقتاً مرد میدان بود و طی عمر مؤثر خویش، حق جهاد را ادا کرد، افزود: «امروز ولی امر مسلمین امر به جهاد تبیین کرده‌اند و همه وظیفه داریم در این راستا گام برداریم.»

سردار جوانی ادامه داد: «خوشبختانه امروز جمهوری اسلامی از بسیاری مخاطرات، همچون اقدام نظامی و اقدامات براندازانه اقتصادی و... که می‌تواند کشورها را به نابودی بکشاند، عبور کرده است؛ اما رمز و راز دشمنی ظالمان و مستکبران با ملت ایران آن است که قیام ملت ایران برپایه توحید بوده و تمدن‌ساز است و در تقابل دو جبهه حق و باطل، دشمن بسیاری از ابزارهای خود را ناکارآمد دانسته و لذا تلاش دارد از ابزار جنگ شناختی و نرم استفاده کند.» معاون سیاسی سپاه ادامه داد: «کربلا محصول جنگ شناختی است و دشمن تلاش کرد حسین بن علی (ع) را در ذهن‌ها به فراموشی بپسارد.» وی با اشاره به اینکه بالغ بر ۱۶۰ کانال ماهواره‌ای تلاش دارند مردم ما را از نظام و رهبری دور کنند، افزود: «بی‌تردید دشمن تلاش دارد توانمندی‌ها و دستاوردهای ملت ایران دیده نشود و با تصویرسازی‌های

کاذب و ارانه اسلام اموی، اسلام نبوی را از ذهن‌ها دور کرده و در دل‌ها ایجاد یأس و بدبینی کند.» سردار جوانی گفت: «خوشبختانه دولت آیت‌الله رئیسی امید و اعتماد را در دل‌ها زنده کرده و امروزه در رکاب رهبری بودن همان گونه که سیدالشهدای مدافعان حرم برایش قسم یاد کرد، زمینه سعادت است.» وی در پایان گفت: «آنچه تضمین‌کننده جامعه توحید محور است، چیزی جز جهاد نیست؛ موفقیت جبهه توحید زمانی به وقوع می‌پیوندد که جهاد، رنگ مردمی به خود بگیرد. دشمن تلاش دارد تاریخ تمام مشکلات کشور را در انقلاب اسلامی معرفی کند، مردم را دلسرد کند و این جهاد شکل بگیرد.» در ابتدای این جلسه سردار حمید دامغانی، فرمانده سپاه حضرت قائم (عج) در سخنانی تلاش سردار جوانی و مجموعه معاونت سیاسی سپاه را در تحقق فرمایش رهبر معظم انقلاب در خصوص جهاد تبیین

روی خط

آنانکه می‌روند جاماندگان را یاد کنند

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱ / مابازنشستگان ضمن تبریک کسب مقام قهرمانی جهان از سوی تیم تک‌تیرانداز نیروی زمینی سپاه، با فاصله زیاد از کشورهای رقیب را به رهبر معظم انقلاب و ملت ایران اسلامی و همه سربازان پاسدار و سردار پاکپور عزیز، آماده هرگونه کمک‌رسانی مادی و معنوی در مأموریت‌های منطقه‌ای و فرماندهی‌های هستیم.

۰۹۳۰۰۰۰۴۴۶۲ / سلام، بنده چون قراردادی بودم، مجوز تحصیل نمی‌دادم، در آن زمان با هزینه شخصی و مرخصی گرفتن در برخی روزها آن هم استحقاقی، مدرک کارشناسی را گرفتم. الان که رسمی شده‌ام، سنوات به من نمی‌دهند، چرا؟

۰۹۱۷۰۰۰۷۲۸۰ / بسا سلام، لطفاً مسئولان بازنشستگی پیش از موعد فرزندان شهید شاغل در سپاه را زودتر عملی کنند، چند سال با تکلیفی برای اجرای این قانون درست نیست.

۰۹۱۱۰۰۰۰۳۵۸ / سلام، وقت بخیر با توجه به سفر وزیر خارجه به آفریقا لطفاً درباره اهمیت آفریقا مقاله تهیه کنید.

۰۹۱۲۰۰۰۰۶۲۸۱ / در شیراز به همسر و فرزند شهید در یک مرکز خرید از سوی دو زن پلید تعرض شد و مغناطه‌داران همچون شامی‌ها نظاره‌گر بودند، آیا صرف پلمپ کردن پاساژ کافی است؟ با عوامل و ناظران این حادثه تلخ برخورد جدی صورت گیرد.

۰۹۱۲۰۰۰۰۹۳۶ / الحمدلله سخنان رهبر معظم انقلاب همه در تأیید مسیر حرکت دولت و حتی تشدید تلاش‌ها در این مسیر بود، در واقع نوع بیان رئیس محترم جمهور نشان داد که دولت در مسیر نقشه راه رهبری حرکت می‌کند، اما در این مسیر موانعی وجود دارد که بیشتر در نتیجه غربی‌زدگی اقتصاددانان و اتخاذ روش‌های غلط غرب است و نه تحریم. اصلاح پول ملی، اصلاح روش پرداخت حق مردم در قالب یارانه و حذف همه روش‌های مبتنی بر ربا در اقتصاد راه حذف این مشکلات و موانع است.

۰۹۳۵۰۰۰۰۳۲۶۶ / زمانی سپاه دبیرستان داشت و هدفش بیشتر تربیت و جذب نوجوانان انقلابی برای پاسداری از انقلاب بود، بعد عده‌ای آمدند با یک طرح بسیار غلط و ناقص دبیرستان‌ها را تعطیل کردند و مدارس غیر دولتی تأسیس کردند، محصول کارشان به درد انقلاب نخورد؛ اما حالا گفته‌اند که سپاه مدارس قرآنی تأسیس می‌کند، اما هنوز خبری از این مدارس نشده است؟

۰۹۱۲۰۰۰۰۷۸۸۶ / نوای قافله اربعین به گوش می‌رسد. بعد از فراق دو ساله عاشقان حسینی به محبوب خود می‌رسند. آنانکه می‌روند، جاماندگان را یاد کنند...

۰۹۱۱۰۰۰۰۴۳۷۵ / پیاده‌روی اربعین فرصت بی‌ظنیری است تا همه آزادی‌خواهان جهان در کنار هم گرد آمده و برای ظهور منجی بشریت دعا کنند، الهی آمین...

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی
صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: عبدالله جوانی
سرمدیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعداللزاعی، عزیز غضنفری، فرهاد مهروی، مهدی سعیدی، فتح‌الدین پیرشان، احد کریم خانی، حسین عبداللہی فر دیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی مدیر فنی: محمد صالح نادری نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی صفحه‌آرا: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد گودرزی ناظر چاپ: سعید قاسمی چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶ (۰۲۱) تلفن: ۷۷۴۶۰۱۰۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱) sswweekly.ir @ssweekly info@ssweekly.ir شماره: ۷۷۴۸۸۴۲۶ پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳ سامانه ۱۰۶۱ | دوشنبه ۱۴ شهریور ۱۴۰۱

کتیبه سبز

برادران تنی...

من شکسته من بی قرار در اتوبوس
گریستم همه جاده را اتوبان را
نگاه خسته من تا به آسمان برسد
کشانده است به دنبال خویش باران را
ولی نخواسته در بین راه سوزاندم
دل اهالی محروم چند استان را
بر آن سرم که کنار ضریح یاد کنم
ولو به قدر نگاهی تمام آنان را
نگاه‌های پر از حسرت کشاورزان
میان دشت تکان‌های دست چوپان را
و آن غریبه که در قهوه خانه سر راه...
همان که خم شد و بوسید تکه نان را
همان که نام تو را برد زیر لب وقتی
که روی میز غذا می گذاشت لیوان را
همان که گفت ببینم تو زانری؟ گفتم
خدا بخواد... آخی کشید قلیان را
همان که گفت به آقا بگو غلط کردم
بگو ببخشید، راننده بیابان را
بگو از آنچه که می داند او پشیمانم
خودش نشان دهد ای کاش راه جبران را
چقدر بغض، چقدر آه با خود آوردم
و التماس دعا‌های مرداران را
خلاصه این که به قول رفیق شاعرمان
«چقدر سخت گذشتیم مرز مهران را»
نجف شروع زمین بود و ابتدای سفر
نجف به روی سر من گرفت قرآن را
مرا گرفت در آغوش، موبک اول
من دچار تحیر، من پریشان را
در این طریق فقط میزبان به سجده شده‌ست

که توتیا بکند خاک پای مهمان را
یکی گرفته پدر را به روی دوش خودش
یکی کشانده به سویت عصا زان جان را
فقط حسین به آغوش هم رسانده چنین
برادران تنی راه عراق و ایران را
چه با غرور نشانند روی سینه خود
عمودها همه تصویری از شهیدان را
قدم قدم غم تو زنده می کند دل را
خدا زیاد کند این غم فراوان را
چه جذبه ایست در آغوش تو که اینگونه
کشانده‌ای به تماشا جهان حیران را
زمین به سوی تو بر خاسته است، می خواهد
نشان ما بدهد رستخیز انسان را
در ازدحام تو گم کرده‌ام خودم را هم
در ازدحام ندیدم عمود پایان را
تو را گرفته در آغوش خویش شش گوشه
چنان که جلد تلاکوب، متن قرآن را
از این حرم به حرم های دیگری راه است
اگر که باز کنی چشم غرق باران را
دوباره داغ دلم تازه شد کنار ضریح
خدا کند که بسازیم قبر پنهان را
برای حضرت زهرا ضریح می سازیم
و دست فرسچیان طرح می زند آن را
من از امام رضا کربلا طلب کردم
و اینک از تو طلب می کنم خراسان را
حمیدرضا ربیع

صبحانه

قفس

برای تغییر زندگی، باید باورهای غلط و بی اساسی که ذهن مان را محدود کرده‌اند، تغییر دهیم. باورها، افکار و تعصبات غلط برای ما میله‌ها و قفس‌هایی ساخته‌اند که پر پرواز و رشد را گرفته و فضای خالی برای رشد افکار مثبت را اشغال کرده‌اند. آنها را بشناسیم و از خود دور کنیم. میله‌های قفس را بشکنیم تا بال اندیشه و پیشرفت مجالی برای پرواز پیدا کند.

تلخند

بازگشایی مدارس با اضطراب / والدین آمریکایی در حالی کودکانشان را به مدارس می‌فرستند که نگران حملات مسلحانه هستند!

داستان

خرید

حالا من بودم و او! منی که هاج و واج زنی را نگاه می‌کردم که هر جایی تصور دیدنش را داشتم، غیر از عراق؛ کربلا؛ موبک عراقی‌ها؛ با آن چادر خاکی و روسری لبنانی و دستکش‌های سفیدی که در اثر مرتب کردن کفش‌ها تیره شده بود. دلم بدجور گرفت! از همان روز تا برسم کربلا رفتارم را مرور کردم. توقعم از احمد، پاسپورت بدون نوبت، قضاوت و لایه‌ها زار رفتار دیگر! رو به حرم ایستادم و با بغض به خاطر نالایقی‌ام طلب بخشش کردم. انگار همه زحمت‌هایم بر باد رفته بود و فقط خودم را در این راه پر مشقت خسته کرده بودم. دستی روی شانه‌ام خورد. برگشتم، خودم بود. بطری آب را به سستم گرفت و گفت: «از دیشب که اومدی اینجا، دیدمت! چرا نمای داخلی، ناهارم آماده‌اس، بابا ما هم وطنیم، چرا قهوه‌ی؟» «حلال کن!» تنها کلمه‌ای بود که به زبانم آمد. پرده جلوی موبک را کنار زد و با هم وارد شدیم. اشک مجالم نمی‌داد ولی او لبخند می‌زد. آرام گفت: «خون حاج‌قاسم منو نجات داد، وقتی ماها رو، ماها که بدحجابیم به قول خودتون، زیربال ویر خودش گرفت و گفت اینا دخترای من! دعا کن وقتی برمی‌گردم ایران، خودمو حفظ کنم، دعا کن دائمی باشه...» و باز خندید. نمی‌دانم چرا خنده‌اش این‌بار ردی از عشق و صمیمیت داشت. حسین(ع) هر کسی را به یک شیوه خریده بود...

ورفت تا برای خودش چایی بریزد. گل از گلم شکفت. چرا حواسم به احمد نبود؟ چند وقت پیش گفته بود که بالاخره توانسته استخدام شود و جایش محکم شده بود. حق به گردنش داشتم. چندبار با ماشینم رسانده بودمش و چندین بار هم پولی از من قرض کرده بود و حالا وقت آن بود که زحمت‌ها را جبران کند. فاتحانه از اتفاق خوشایندی که افتاده بود، آرام صدایش کردم. شنید و سریع بیرون آمد. سلام و احوالپرسی کرد. برایش توضیح دادم که دلم نمی‌خواهد از اربعین جا بمانم. احمد با احتیاط مدارکم را گرفت و گفت خیالم راحت باشد. نفس راحتی کشیدم و همین که خواستم بیرون بروم، این زن، همین که معلوم نبود توی موبک عراقی‌ها چه می‌کند، با موهای پریشان و آرایش و لباس رنگ و لعاب‌دارش نگاهم کرد. بی مقدمه گفت: «فک می‌کنی این زیارت که می‌خوای بری و حق دیگرانو رعایت نمی‌کنی درسته؟» بدون معطلی و با تندی گفتم: «اولاً به شما ربطی نداره، ثانیاً سفر من مث شما نیس، وقت داره، و قشنگ بگذره دیگه فایده نداره، اما جنابعالی گشت و گذارتون به روز دیر و زود بشه، چه تأثیری داره؟» سکوت کرد و لبخند زد. نمی‌دانم چرا آن لحظه حس کردم خنده‌اش از سر دهن کجی است. با قیافه حق به جانی گفتم: «بخند! برای شما این چیزا چه اهمیتی داره؟ خدا به راه راست هدایتتون کنه...» و رفتم.

نقیسه محمدی

دبیر گروه جوان

یک بار دیگر پرده موبک را کنار زدم. خودش بود. داشت کفش‌های درهم ریخته جلوی موبک را مرتب می‌کرد. چیزی هم زیر لب می‌خواند و اشک می‌ریخت. با حسسی سرشار از عصبانیت، شاید هم شرمساری نگاهش کردم. دلم نمی‌خواست من را ببیند و بشناسد. حتما می‌شناخت. همانطور که من در همان نگاه اول شناختمش. اصلاً این زن با آن سر و وضع اینجا چه می‌کرد؟ روی جدول کنار جوب نشستم. ماسکم را پایین کشیدم و نفسی تازه کردم. شاید کارش تمام شود و برود. تمام وسایلم را سپرده بودم دست «ام‌هانی» و رفته بودم زیارت، موبک هم اینقدرها شلوغ نبود که بشود لای جمعیت گم شد. برگشتم به یک ماه پیش، زمانی که برای گرفتن گذرنامه عجله داشتم. پیشخوان به قدری شلوغ بود که صدا به صدا نمی‌رسید. از وقت مرخصی ساعتی‌ام داشت می‌گذشت و هنوز هیچ‌کاری نکرده بودم. گوش فلک را کر کرده بودم و اگر نمی‌رفتم آبروریزی بزرگی برابم محسوب می‌شد. یک‌دفعه پسر دایی‌ام، احمد را دیدم که از پشت میز بلند شد

صادقانه

نابودی ایمان

امام حسن مجتبی(ع): هلاکت و نابودی دین و ایمان هر شخص در سه چیز است: «تکبر»، «حرص» و «حسد». تکبر سبب نابودی دین و ایمان شخص می‌شود و به وسیله تکبر بود که شیطان با آن همه عبادت ملعون شد. حرص و طمع، دشمن شخصیت انسان است. همانطور که حضرت آدم به وسیله آن از بهشت خارج شد. حسد سبب همه خلاف‌ها و زشتی‌هاست و به همین دلیل قابل برادر خود هابیل را به قتل رساند.

غیر رسمی

پرستاری از یک کمونیست

محمدرضا علی حسینی می‌گوید: «یکی از همسلولی‌های ملد ساسان- حالت بهت‌زده پیدا کرده بود. یعنی در اثر فشار محیط کنترلش را از دست داده بود و صاف می‌نشست و فقط نگاه می‌کرد. نه می‌توانست حرف بزند، نه می‌توانست غذا بخورد. حتی ادرارش را نمی‌توانست نگه دارد. کلاً خودش را باخته بود و حضرت آقا غذا به دهانش می‌گذاشت.

گاهی اوقات در اثر فشارهای شدید محیط و شکنجه‌ها این حالت‌ها به افراد دست می‌داد. او هم اینطور شده بود، ولی با اینکه کمونیست و از نظر عقیدتی کاملاً در مقابل مسا بود، ولی حضرت آقا به جزئیات زندگی او می‌رسید، غذا به دهانش می‌گذاشت، تیمارداری می‌کرد، لباسش را می‌شست، بلندش می‌کرد، او را می‌نشانده، می‌خواستند. کارهایی که ما انجام نمی‌دادیم با خیلی سخت‌مان بود که انجام بدهیم؛ ولی ایشان با کمال لطف و محبت و مهربانی برای کسی که حتی خدا ناباور هم بود، این کارها را انجام می‌داد. در آن شرایط حتی حرف زدن با هم‌سلولی هم صلاح نبود. یعنی ممکن بود هم‌سلولی برود و با زوجی و زیر شکنجه بگوید که هم‌سلولی من گفته مقاومت کن و این حرف‌ها را زده. ولی ما هر بار که می‌خواستیم برای بازجویی برویم، ایشان زیر گوش‌مان آیه قرآن می‌خواند و «قَالَ اللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا» (یوسف/۶۴) می‌گفت و ترغیب بر مقاومت می‌کرد. در چنین شرایطی معمولاً این کار را نمی‌کنند، چون طرف زیر شکنجه لو می‌دهد که طرف مرا تشویق روزی می‌کرد که مقاومت کنم و خود همان داستانی می‌شود.»

حسن ختام

نردبان انتظار

حسن نوروزی

نویسنده

چهار زیباست در این وادی کوتاه و زودگذر عاشقی را چشیدن و بویدن و چه تقدیر مبارکی است! در این سرای موقت، موهبت غم و درد را به جان خریدن و پوشیدن و چه زیباتر که در این سرمزل فانی در انتظار محبوب دویند و جنگینند. نردبان رسیدن به شما به قامت انتظار ماست. خوش‌آنانکه در راه انتظار در حرف خلاصه نشدند و لباس راه به تن کردند. خوش‌آنانکه در سیاهی شب، خواب را بر چشم حرام کردند و برای آمدن‌تان باران شدند. خوش‌آنان که در سفیدی روز فقط شما را دیدند و از همه رنگ‌ها چشم فرو بستند. مولای من! ما را برای خودت برگزین. آقدر که فقط شما را ببینیم. فقط به شما ببندیم. فقط به سوی شما راه کج کنیم. آقا جانم! ما را برای خودتان انتخاب کنید تا همه غرورها و تکبرها و تعلقات را در مذبحه عشق شما قربانی کنیم.

سلامت

تغذیه در پیاده‌روی اربعین

جواد عمار لو

کارشناس تغذیه

ایام اربعین حسینی هر ساله شاهد حضور پر شور ایرانیان در مراسم با شکوه راهپیمایی هستیم. رعایت نکات بهداشتی و تغذیه‌ای یکی از مهم‌ترین نکات این سفر است.

به جرئت می‌توان گفت، مهم‌ترین نکته در مسیر پیاده‌روی اربعین مصرف آب کافی است. پیاده‌روی طولانی مدت در گرمای مسیر اهمیت مصرف منظم و کافی آب را دوچندان می‌کند. توصیه می‌شود در طول مسیر پیاده‌روی هر نیم‌ساعت نصف لیوان آب بنوشید. نکته بسیار مهم بعدی پر هیز کردن است. توصیه می‌شود از پر خوری و درهم‌خوری در طول مسیر به جد پرهیزید. حتی المقدور از میل کردن سبزیجاتی که از شست‌وشوی بهداشتی آنها اطمینان کافی ندارید، اجتناب به عمل آورید. برای خوردن میوه‌ها خوب آنها را بشویید و سعی کنید روزانه حداقل سه عدد میوه میل کنید. خوردن غذاهای پر پروتئین نظیر انواع کباب و گوشت شما را تشنه می‌کنند، پس سعی کنید در مصرف این قبیل غذاها اعتدال را رعایت کنید. مصرف برنج‌هایی با ترکیب حبوبات و گوشت (استانبولی) غذاهای خوبی برای طی مسیر هستند. سعی کنید در یک بطری کوچک مقداری روغن زیتون همراه داشته باشید و هنگام صرف وعده‌های غذایی یک قاشق غذاخوری روی غذا بریزید. مصرف روزانه دو عدد مویز ویتامین مینرال برای تأمین املاح و مواد معدنی بدن و روزانه یک عدد ویتامین C برای تأمین ایمنی کافی بدن در طول مسیر توصیه می‌شود.

راه نرفته

ارتباط با مهربانی و ادب

مدیقه‌سادات شجاعی

مشاور خانواده

سوال: چند سال از ازدواج می‌گذرد، اما به تازگی اختلافاتی بین من و همسرم پیش می‌آید که نگرانم کرده است، چند راهکار کلی برای کمتر شدن بحث و اختلاف پیشنهاد دهید.

پاسخ: اختلاف نظر و بحث در زندگی زناشویی امری عادی است؛ اما طولانی شدن یا مداوم بودن آن مسئله‌ای است که حتماً به بررسی بیشتر کارشناس خبره نیاز دارد. البته در ابتدا چگونگی مدیریت و حل و فصل آن بسیار مهم است و حتماً از طولانی شدن آن جلوگیری می‌کند. با اینحال این چند نکته را در این زمینه در نظر بگیرید. مهم نیست که چند وقت از ازدواج شما می‌گذرد، صمیمیت و به هم احترام گذاشتن هرگز ضد هم نیستند. در رفتارهای خود، احترام به همسران مشهود باشد. طرز گفتار و رفتار شما نشان می‌دهد چقدر برای همسران ارزش قائل هستید و به او احترام می‌گذارید. همیشه برای همسران بانشاط و گرم و صمیمی مؤذّب باشید تا محبوبیت و جاذبه شما روز به روز بیشتر شود. اگر می‌خواهید همسران برخی از کارهایی را که شما را به وجد می‌آورد، تکرار کند باید به او حضوری یا پیامکی اعلام کنید که من از فلان رفتار یا گفتارت خیلی زیاد و به طور خاص لذّت می‌برم و خدا را بابت این نعمت شکر می‌کنم. سخت‌گیری زیاد در پذیرفتن عذرخواهی، می‌تواند موجب شود که او کمتر برای عذرخواهی پیشقدم شود. مواظب باشید در پذیرش عذرخواهی حفظ عزّت همسران را در نظر بگیرید.